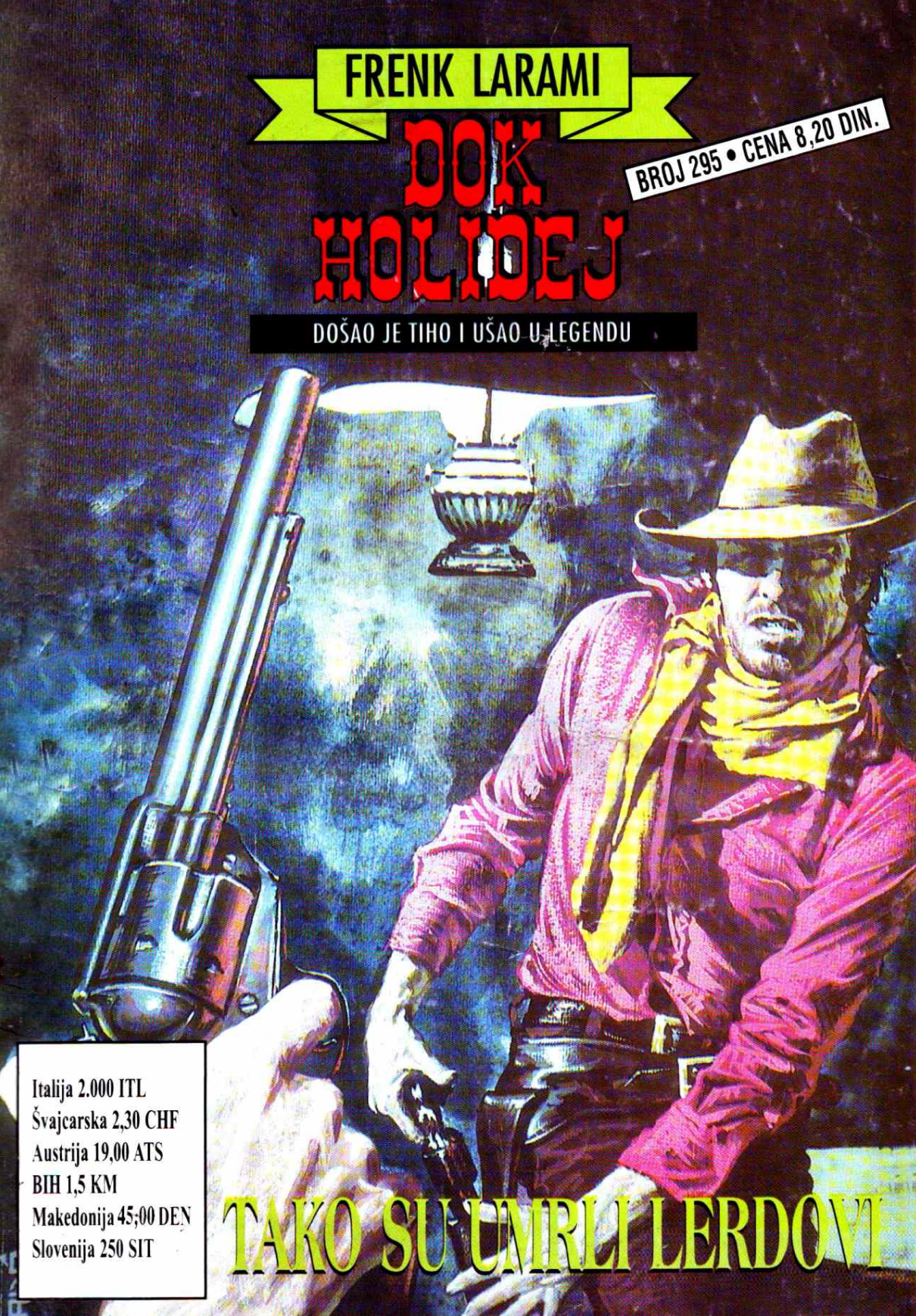

FRENK LARAMI

DOŠ HOLIDEJ

BROJ 295 • CENA 8,20 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Italija 2.000 ITL
Švajcarska 2,30 CHF
Austrija 19,00 ATS
BIH 1,5 KM
Makedonija 45,00 DEN
Slovenija 250 SIT

TAKO SU UMIRLI LERDOVI

★ DOK HOLIDEJ ★

295

Frenk Larami

TAKO SU UMRLI LERDOVI

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej
Broj 295

Glavni i odgovorni urednik
Slavko DRAGINČIĆ

Urednik
Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala
Frank Laramy
ON THE EAST OF BRASOS

Recenzija i adaptacija
Zorka ĆIRIĆ

Lektor
Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik
Franjo VARGA

Naslovna strana
Franjo VARGA

Korektor
Vilma BEKER-GAĆEŠA

Štampa: septembar 1998.

Tržište: 2. X 1998.

Izdaje: MARKETPRINT (Novi Sad, p. fah 20)

Štampa: DNEVNIK-ŠTAMPARIJA, Novi Sad

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – ON THE EAST OF BRASOS

Copyright: UNIVERSUM PRESS. Recenzija i adaptacija: Zorka ĆIRIĆ

Sva prava se zadržavaju, uključujući prava na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

– Vi ste bolesni, gospodine...

Dok Holidej je podigao glavu. Krčmar u „Kaktusovom cvetu“ znalački je ocenio stanje kockara. Bio je bled, sjajnih očiju, užarenih obraza. Uprkos tome, uništavao je velike količine brendija. I još nešto, ruke su mu bile đavolski mirne dok je redao karte.

– Imam za vas sobu... – predložio je krčmar. – Nisam tražio – promuklim glasom odazva se Holidej. – Ipak...

– Donesite brendi. Celu flašu. – Vlasnik „Kaktusovog cveta“ je slegnuo ramenima i udaljio se.

Bilo je to u Vakou. Samo nepunu milju zapadno tekao je Brazos prema Meksičkom zalivu. Uprkos vrućini, kockaru je bilo hladno. Sedeo je u uglu, licem okrenut ulazu. Veliki sat na španskoj katedrali, na trgu, četiri puta je otkucao. Laka groznica obuhvatila je čitavo Holidejevo telo, ali on nije imao nameru da pada u postelju. Nikada više! Ako je trebalo umreti, biće to na nogama. Posegao je rukom za unutrašnji džep kaputa i izvukao čistu, presavijenu maramicu. Osetio je da dolazi napad kašlja. Srećom, salun je bio skoro prazan. Svega tri čoveka, ne računajući krčmara i njega. Okrenuo se prema zidu. Iznutra ga je cepalo i peklo. Ramena su mu se tresla i trajalo je to čitav minut, možda i više. Zatim je naglo prestalo. On pogleda u maramicu. Nije bilo krvi na njoj. Odahnu!

Krčmar je već bio kraj stola, sa bocom u ruci. Sačekao je da se neobični gost malo umiri, ali se predomislio u vezi svojih save-

ta. Ledenoplave oči Džordžijanca zavezale su mu jezik. Holidej stavi pored boce svoj „kalifornija“ šešir i rukom lagano zagladi svoju bujnu talasastu kosu.

Vako! Jednom je već bio ovde i nije mu prijala klima. Obale Brazosa u ovom delu Teksasa, krasile su ravnice i šume. Trebalo je da odjaše u pravcu Braunyuda, odakle su počinjala brda i, sasvim na zapadu pesak Ljano Estakada. Ali, to je moglo i da prička. Krčmar je sedeo za šankom, na visokoj stolici, specijalno napravljenoj za odmaranje. Ionako je hramao a neprekidno stajanje samo mu je pogoršavalo hodanje. Do samog šanka, za stolom, sedela su dva kauboja, zauzeta gutanjem prženih jaja sa slaninom. Ispod svetiljke, levo od velikog stola sa zelenom čojom za kartanje, nazirao se mladić obučen u svečano odelo. Na glavi je imao polucilinder sa povrnutim obodom sa strane, boje prašine. Odelo mu se sastojalo od tamnoplavog kaputa dugih peševa, širokih revera i upadljivo iskićenog pozlaćenim dugmadima veličine oraha. Pantalone su mu bile sivkaste boje kao i cilindar. Oko pojasa je nosio opasač starijeg datuma, izlizanih korica i sa potamnelom šnalom za zakopčavanje. Umesto kravate nosio je ispod raskopčane kragne bele košulje i svilenu ružičastu maramu. Prilično neobično odevanje za topao dan u smiraju. Pred sobom je imao čašicu pića i neupaljenu cigaru. Stalno je bacao pogled kroz prozor, gde se video ogromni trem pošte. Činio je to nesvesno, ali tako upadljivo da je vlas-

nik „Kaktusovog cveta“ počeo da ga oponaša i protiv svoje volje.

– Danas izgleda kasni – okrenuo se mladić prema šanku.

– Možda u tvoju čast, Brjuse? – pakašlja se krčmar.

– Kako?

– Retko pomeraš noge iz grada. – Mladić se nasmeja, ali kratko, i, činilo se bezvoljno. Imao je duguljasto, nežno lice, glatko obrijano i prilično „neoštećeno“ teksaškim suncem. Guste obrve nadvijale su se nad jasnim, tamno osenčenim očima boje lešnika. Za sobom ako je jedva ostavio dvadeset godina. Koju više ili manje, nije se moglo odrediti na prvi pogled. Pored nogu nalazila mu se torba od smeđe, prevrnute kože. Momak se negde spremao na put. – Nije mi jasno – promrmljao je krčmar sa svoje visoke stolice iza šanka – zbog čega i noću prevoze putnike? Zar im nije dovoljan dan?

– Možda je danju gužva na drumovima – primeti momak. – Vraga! Meni se čini da su ljudi pobesnili. Uobrazili su da je prijatnije noću, po hladovini, uz čikljenje ona dva fenjera sa strane kočijaškog sedišta...

– To je ipak nešto novo. Uostalom, ne mogu svi da stignu na linije koje kreću ujutru ili prepodne.

– Bah! Zašto ti nisi pošao za Dalas jutros? – Mladićevio lice se malo zateže. Ruka mu je mahinalno krenula prema kaputu, ali je zastao na pola puta i vratio je. – Nisam... u stvari, primio sam tek u podne jedno pismo. – Devojka? – Mladić lagano odmahnu glavom i krčmar ne dobi određen odgovor. Kockar pokupi karte i složi ih u špil. Izgledalo je da ga groznica naglo napušta. Ili mu se to činilo posle brendija? On podiže svoj šešir i stavi ga na glavu. Ispružio je noge pod stolom i stresao se. Piće mu je odjednom postalo bljutavo i on ga odgurnu od sebe. Ništa ga nije sprečavalo da odjaše

dalje. Čak je odustao od pomisli da prenoći u Vakou. Ovde mu se vazduh činio suviše nepodnošljivim i nepodobnim. Njegov šarac se nalazio u gradskoj konjušnici, odmoran, nahranjen i istimaren. Podneće put do Paudervila, osamnaest milja severozapadno. On dozva krčmara i stavi veliku novčanicu na sto.

Vlasnik „Kaktusovog cveta“ dohrama do njega. – Zar nemate sitnije? – upita.

– Nisam tražio kusur – odvrati Džordžijanac. Čovek se iznenada pokloni nekoliko puta, čak je zaboravio i da se zahvali, ali, njegovo savijanje leđa bilo je toliko očigledno i napadno, da se momak sa polucilindrom nasmejao i protiv svoje volje. Krčmar se udalji, grčevito stežući novčanicu. Bio je to petostruko veći iznos nego što je očekivao.

Kauboji su za to vreme očistili svoje tanjire, i poručili bokal obične vode. „Kaktusov cvet“ spadao je u osrednje, možda i u one loše salune u Vakou, koji bi otmeniji džentlmeni nazvali jazbinama. Što se Holideja tiče, našao je s razlogom da nije želeo da skreće ničiju pažnju već da na miru ispije piće i produži dalje na zapad. To mu je, izgleda, uspevalo. Napolju su senke postale odjednom duge. Kraj avgusta donosio je vrele dane, ali su predvečerja i noći naglo postajale sveže i hladne. I dan se nekako neosetno i vrtoglavo skraćivao. Kockar je izvadio tabakeru i zapalio svoju mirišljivu „virdžiniju“. Čak mu je i to bilo bljutavo. Ništa mu nije prijalo, ali je odbijao dimove više iz navike nego iz potrebe. Kauboji su ispili vodu, platili i bez reči napustili salun. Zveckanje njihovih mamuza još dugo se posle njih čulo u prostoriji. Vrata se još nisu potpuno ni umirila a kroz njih je proleteo čovek krivih nogu i ćelavog temena. Nosio je naočare sa tankim okvirom i štitnik za svetlo. Na rukama do lakata nalazile su mu

se navlake od crnog platna. Za desnim uhom štrčao je vrh olovke. Ruke su mu bile zamazane nekom crnom bojom, unezvereno se okrenuo po krčmi i zaustavio pogled na mladiću.

– Brjuse? Traže te neki... – rekao je paničnim glasom. Mladić sa polucilindrom iznenađeno je pogledao došljaka. – Mister Prajs, šta se desilo?

Krčmar je skliznuo sa svoje stolice, osetivši u vazduhu nešto što bi moglo da razbije monotoniju popodneva. Čovek koji je upao u „Kaktusov cvet“ zvao se Lobelo Prajs, bio je poreklom Italijan, slovoslagač u štampariji „Vako Stara“ u kojoj je inače bio zaposlen i mladić u svojstvu redaktora i pisca. Lobelo Prajs se naslonio obema rukama na ivicu stola za kojim je sedeo mladić, pokušavajući da dođe do vazduha. – Neki tipovi... Uopšte mi se ne sviđaju...

– Sigurni ste da traže mene?

– Da...

– Šta hoće?

– Ne znam – slegnuo je ramenima Prajs i plašljivo se osvrnuo prema ulazu – samo su pitali gde si. Ja sam kazao da si oputovao, ali mi nisu poverovali... – Možda im se nešto nije sviđalo u poslednjem broju „Stara“? – Prajs je zavrteo glavom. – Nisu odavde – izusti. Mladić se namršti. Ruka mu vidljivo pade na opasač i on ustade. – Šta su tačno rekli? – obrati se Prajsu. – Pitali su: „Gde možemo naći Brjusa Lerda?“ Ja sam ih upitao zbog čega te traže, a oni su mi odgovorili: „Ne tiče te se, matori. Bolje da odgovoriš gde je Lerd, ako ne želiš da ti zapalimo ovu rupu...“

Krčmarevo lice postade sivkasto. Nije želio da mu neko sličan takvima iz Prajsove priče upadne u lokal. – Zar zaista ne znaš ko bi to mogao biti, Brjuse? – upitao je vlasnik „Kaktusovog cveta“. Mladić je gledao prema pošti, odakle je već pre petnaestak

minuta trebalo da krene za Dalas. – Ne znam – promrmljao je. – Ali, oni znaju tebe? – Ne mogu to da im zabranim – nervozno odvrati Lerd i ponovo sede za sto. – Najbolje bi bilo da si oputovao – primeti Prajs. – Ali... zašto ta kočija kasni baš danas? – Valjda je to sudbina – mračno odgovori mladić. – Šta hoće od tebe? – pitao je krčmar. – Ne znam. – Trebalo bi da se setiš. Ako ti prete, možda bi mogao da se skloniš? – Savest mi je čista – sevnu očima Lerd. – Jedino... – Jedino? – Mladić poseže rukom za unutrašnji deo kaputa, a onda je vrati. – Nemoguće – promrmljao je. Lobelo Prajs je krivio glavu prema vratima, kao da je očekivao njihov dolazak svakog trenutka. Mora da su ga grdno zaplašili u štamparskom odeljenju. Međutim, Brjus Lerd još nije mogao da dokuči šta su stranci želeli od njega. – Rekli ste da sam oputovao? – prekide Lerd tajac. – Da... Kočijom u četiri. – Kako su izgledali? – Gadno! – smrče se Prajsovo lice. – Izgledali su kao... kao pacovi! Puni prašine sa druma, bradati, razdrlijeni, smrdeli su na viski. Jednom rečju... – Brjus Lerd okrznuo pogledom usamljenog kockara u uglu. Činilo se da spava. Obod šešira pokrivao mu je polovinu bledunjavog lica. Kao sneg belu košulju stezala je na vratu kravata boje vina. I više nikoga nije bilo u krčmi. On raskopča svoj dugi, tamnoplavi kaput i zadenu palčeve za pojas. Došetao je do ulaza, bacio pogled preko sunčane, opustele ulice i ponovo se vratio do stola. – Možda bi trebalo pozvati šerifa? – oglasi se krčmar. – Nije tu – upade Prajs. – Već sam ga tražio... Otišao je na drugu obalu. Na pecanje! – Na pecanje? – zagrcnu se krčmar. – A njegov pomoćnik? – Prajs sleže ramenima. – Beni? Zna se gde je. Karta se u „Ruži“. Samo bi ga topovi odande podigli... – Pa, šta sada? – lupi vlasnik „Kaktu-

sovog cveta“ šakom o ploču šanka. – Zašto ne odeš, Brjuse? Ne želim da te traže ovde.

– U redu – dobaci Lerd – otići ću pred poštu. Nadam se da će me ti momci tamo lakše videti. – On dohvati torbu sa poda i pogleda u Prajsa. – Mister Davin nije dolazio? – upita. – Nije! Obično kaže da u tebe ima poverenja. – Ali, ja odlazim. Možda na nekoliko dana, možda zauvek. – On ne veruje u to. – Uostalom – osmehnu se mlađić – vi ste tu, Prajs. Sve poslove oko novina kladim se da možete sami da uradite za jedno popodne. – Što se toga tiče, da, ali... – Zbogom! – Eno su! – dreknu Prajs. Brjus Lerd zastade. Senka nekog čoveka izbi na verandi, nadomak ulaznih vratanaca. Zatim još jedna. Putnička torba skliznu iz Lerdovih šaka i pade na pod. Krčmar odhrama do šanka. Što se tiče Lobela Prajsa, on je uvukao glavu u ramena i okrenuo leđa došljacima. Trudio se iz sve snage da ga ne prepoznaju.

Jedan je ostao kraj samih ulaznih vrata, odakle je mogao da kontroliše prostor ispred pošte i deo ulice. Drugi se laganog koraka uputio prema šanku. Činilo se da im je obilazak nekih delova grada već pomutio pogled. Čovek kraj ulaza bio je omlen, nabijen, širokih pleća i bikovskog vrata. Imao je na sebi prugastu košulju i prsluk od smeđe teleće kože. Oko vrata je nosio zlatan lančić. Preko ispranih, svetloplavih pantalona od platna, bio je prebačen opasač, dopola samo načičkan mecima i kolt čija je drška bila obložena krznom. Lice mu je bilo preplanulo, brada sasvim crna, oči usadene duboko u duplje, svetle i stešnjene kapcima kao kugle crnog dijamanta. Njegov prijatelj ga je nadvisio rastom, ali, ne i snagom. Bili su slične građe, jedino je ovaj drugi skrivao ramena kratkim ogrtačem, kakve su davno nosili južnjački oficiri. Bradu je negovao kratko potkresanu, poravnatu bri-

jačem oko usta i ušiju. Bila je smeđa i kovrdžava. Na rukama je imao crne kožne rukavice. Bio je to loš znak za grad u koji bi stupio. To je značilo da sa koltom druguje bolje nego sa devojkom ili rođenom majkom. Tako se i ponašao. Tako je i hodao. Nogu pred nogu, kao da posle svakog dodira stopala o tlo osluškuje šumove i iznalazi u njima onaj opasan po sebe.

– Gospodo – javi se kčmar, pokušavajući da se nasmeši – šta je po volji? – Nisu mu odgovorili. Vlasnik „Kaktusovog cveta“ je ocenio da su stranci na svoj umor od dugog puta dodavali po čašu viskija. Oči revolveraša u rukavicama bile su zakrvavljene i svetlucave, mada se činilo da su ispod kapaka pospane i nezainteresovane. Došljak na ulazu mirno je osmatrao ulicu koju su popodnevene senke prekrile za dve trećine.

Brjus Lerd je stajao kraj stola. Za divno čudo, uspeo je mirno da pripali cigaru. – Izgleda da je zakasnila? – pokazao je revolveraš iza sebe. – Molim? – zatrepta krčmar. – Kočija... Za Dalas. Nije otišla? – Nije... – Nešto si mnogo bleđ, peraču čaša – iskezi se ovaj na vlasnika „Kaktusovog cveta“. – Da te nisam prestravio?

– Ne... zašto bi...? – Gde su putnici koji čekaju? – upita stranac posle kraće pauze. – Ne znam... ja... – Opet si bleđ? Nešto kriješ od nas? – Krčmar se iskašlja. Nikako nije uspevao da se sredi i okuraži. – Ne poznajem vas – reče promuklo. – Ja sam Kon Mergold, a ono tamo je moj drugar Maks Filds. Naravno, nisi čuo za nas? Ne... – Utoliko bolje, sudoperaču. – Zatim mu pogled pade na bocu pored kockara. – Daj mi ono isto – reče, pokazujući bradom u pravcu Holidejevog stola. – Celu bocu? – Ne, budalo! – Krčmar je bacio plašljivo pogled prema Lerdu. Mislio je da će momak biti toliko pametan da se izvuče na neki način. Ali, taj Filds kako ga je Mergold nazvao –

predstavljao je na ulazu pravi zid! Verovatno, ne bez razloga. – Znači, ovde niko ne putuje? – upita revolveraš tiho, okrenuvši ivicu čaše između prstiju. Koža na obrazima i pod očima mu se navreži i tako izdiže njegovu gornju usnu. Pri tom se ukazaše dugi, beli zubi. Dva srednja, najveća, bila su dovoljno razmaknuta da kroz njih prođe pljuvačka. Kon Mergold sa zadovoljstvom pljunu na krčmarevo čelo. To je na ovoga delovalo poput udarca. Zateturao se, iznenađen, bez glasa. – Lažeš – dobacio mu je revolveraš i naglo se okrenuo. Tog trenutka je prema njemu bio okrenut i slovoslagač „Vako Stara“. Iako je pokušao da sakrije lice, Mergold se cinički cerio i dao mu na znanje da ga je prepoznao. Prajs preblede kao krpa. Mergoldove oči se, posle toga, zaustaviše na Lerdu. Nije mu trebalo mnogo da odgonetne. Prajs je bio tu, a i putnička torba. Kočija je kasnila, znači, da je bio kraj traganju. – Lerd? – Mladić polako izduva dim, a onda stavi cigaru u zube. Izgledao je prilično komotan. – Čuo sam da me tražite – reče. Mergold klimnu glavom. Maks Filds se nasloni leđima na vrata i stavi jedan kraj zlatnog lančića u usta. – Tačno – odazva se Mergold. – Nisam čuo zbog čega? – upita Lerd. Kaput mu je bio raskopčan, prebačen s druge strane drške revolvera. – Izgledaš kao gospodin – dobaci revolveraš. – Ko ste vi? – To nije važno – sleže ramenima Mergold. – Putovaćemo neko vreme zajedno, prema Dalasu... – Niste baš za društvo – jetko primeti Lerd. – Nemaš šansu da biraš, momče – smeškao se ovaj. – Ko to kaže? – Maks i ja. – Čini mi se da ćete za Dalas morati sami. – Mergold je odmahivao glavom.

– Ne idemo bez tebe – oglasio se, još uvek ironičnim, pucketavim glasom kakvim raspolazu ljudi sigurni u sebe i svoje mogućnosti. – Šta hoćete od njega? – uspravi

se Prajs, osetivši opasnost kao dodir užarene peći. – Ostavite dečka na miru, čujete li? – Lerd iznenađeno pogleda u slovoslagača. Prajs je obično bio povučen, miran čovek, koji se brinuo o svom poslu i samo o sebi. Od njega je mogao da očekuje da se plaši, da se povlači, beži, drhti i strepi... ali, nikako da se kočoperi pred sumnjivim tipovima iz čijih je očiju caklila ubilačka strast. Filds htede da se pokrene, ali mu Mergold posla znak da ostane tamo gde je. – Zar nismo tražili šerifa, Maks? – dobacio mu je. – Naravno – uzvratilo je ovaj. Mergold se smejuljio kroz zube. – Rekoše da peca! Zamisli? Što je najgore, u celom gradu nema nikoga ko bi te uhapsio ako učiniš nešto protivzakonito? – Tačno – klimnuo je Filds glavom. – Ili, možda ima? – osvrnu se Mergold oko sebe i zaustavi pogled na kockaru.

Džordžijanac je bio u istom položaju u kakvom su ga Mergold i Filds zatekli. Činilo se da spava, brada mu je dodirivala prsa, a obod šešira pokrivao mu je gornji deo lica. Desna ruka mlitavo mu je visila preko naslona stolice. Leva je beživotno ležala na stolu kraj boce. – Možda on? – kezio se revolveraš. – Pustite ga – javi se krčmar – taj čovek je bolestan. – Bolestan? Šta mu je? – Ima groznicu... – Zašto onda ne leži? – Neće! – Naravno... brendijem isteruje zimu iz kostiju. U svakom slučaju, oblozi od vrelog olova neće mu naškoditi. – Šta to znači? – prenu se krčmar. – Zaveži! – obrecnu se na njega Mergold. – Nije nam do dreždanja u ovoj ravnici, Maks! – Da? – Šta je sa košnjima? – Tu su, pred krčmom. – Ne vidiš odnekud kočiju, možda? – Ništa slično nema na ulici. – Mergold se odvoji od šanka i uputi se prema stolu za kojim su se nalazili Prajs i Lerd. Uz put on vešto izbi čizmom stolicu ispod slovoslagača i čovek se opruži po podu, udarivši glavom o ivicu stola.

Jeknuo je naglas. Brjus Lerd se pognu i ruka mu zaokrete prema desnom boku. Mergold ustuknu. Licem mu se razli đavolski začikujući osmeh. – Gle? Tatin sin je osetljiv? – promrsi. – Hajde, ako si čovek... potegni! – Ne... – zavapi s poda Lobelo Prajs i na koljenima dopuza do mladića. – Oni to i hoće. Da te izazovu... – Pa šta? – kezio se Mergold. – Bar će umreti na nogama! Možda mu se ne putuje sa nama. Maks? – okrenuo je glavu ulevo, u pravcu svoga prijatelja. – Možda – rekao je ovaj. – Izgleda da smo se namerili na opasnog momka! – Tako izgleda, ali... ali, ne veruješ? Videćemo odmah kakav je. Uvredio me je, zar ne? Krenuo je po oružje i ja moram da se branim... – To je laž! – javi se Prajs. – Ti umukni, matori! – preseče ga Mergold suvim glasom. – Ili hoćeš da ti iscure iz glave i to malo bednog života što imaš? – Slovoslagač se povuče u stranu. – Misliš da ćeš me uplašiti pričanjem? – dobaci mu Lerd snažnim, ali, ne baš čvrstim glasom. – Bolje kaži šta imaš na umu i završavaj svoj prljavi posao!

– Zašto misliš da imam posao? – iskrenu revolveraš glavu. – A šta drugo ima? Platili su te za nešto. Koliko? – Mergold se okrete prema Fildsu. – Još je i pametan – reče s izveštačenim čuđenjem u glasu. – Šta bi još mogao da nam kaže? – Bolt vas je poslao, a?

Revolveraševa usta se naglo skupiše. Poslednja mladićeva rečenica kao da je označila kraj igre. – To si đavolski dobro pogodio – promrsio je on – ali, to ne menja stvar nimalo. – Dakle, on je? – pojača Lerd glas. – Mora da mu se vraški žuri da zaprlja ruke, čim ste vas dvojica potegli čak ovamo! – Ne brbljaj! Imaš šansu da mirno kreneš s nama na put. Ali, prvo da otkopčаш pojas. – Ne pada mi ni na pamet! – Šta to znači? – upita Prajs kome se situacija nije dopadala nimalo. U vazduhu se osetila smrt. Kako nije dobio odgovor, on jurnu prema

ulaznim vratima, da nekog dozove, da oglašasi opasnost u „Kaktusovom cvetu“... Skoro je proleteo ispod Fildsovog pazuha. Međutim, lupežova šaka ipak je stigla okovratnik njegove košulje i podigla ga uvis. Prajs se zakoprcao nogama po vazduhu, gušeći se. Onda ga je Filds podigao obema rukama, s namerom da ga baci kroz vrata napolje. Bio je to pad od koga bi mu se kosti protresle u celom telu. A možda bi Prajs pao i tako ostao zauvek prikucan za prašnjavu ulicu...

– Ubiće ga! – izlete iz krčmarevog grla. Holidej malo podiže glavu. Iako je mislio da ga se sve to ništa ne tiče, morao je da bude posinatrač. Mrzeo je uplitanje u tuđe stvari, ali je još više mrzeo nasilje i siledžije. Verovatno je slično osećao i Brjus Lerd. Ne hajući za Mergoldovu blizinu, on poteže kolt. Dva pucnja su se stopila skoro istovremeno... Maks Filds je zastao, kao da mu se na glavu obrušio zid neke kuće. Ruke su mu klonule i Lobelo Prajs se stropoštao na pod dok je lupež lagano klizio na kolena. Onda je prevrnuo očima i pao na njega. To je bio jedan hitac. Ispaljen je iz Lerdovog revolvera, sprečavajući nesreću u kojoj je žgoljavi, ispijeni slovoslagač mogao da izgubi glavu ili da polomi kosti. Drugi hitac zaustavio se u Lerdovim ledima. Mergold je pucao, iznenađen mladićevim pokretom. Učinio je to više nesvesno, nego što je hteo. Jednostavno, refleksi su bili mnogo brži od njegovog mozga. Brjus Lerd je ispustio kolt i sklupčao se kraj stola. U krčmi je zavladała grobna tišina. Lobelo Prajs dopuza do mladića i položi uvo na njegova prsa. Zatim mu uže glavu u obe svoje šake i pokrenu je levo i desno. – Mrtav je... – procedio je plačnim glasom. – Što je želeo, to je i dobio – reče Mergold prekoračujući Lerdovo telo. – Ubio mi je prijatelja, svi ste videli! Ubio ga je s leđa!

Kao poslednji lupež! – Polako se povlačio prema vratima. Kolt je još uvek držao u ruci. – Videli ste svi! – povika. – Ubio mi je prijatelja, ali, i on je dobio svoje! Budala!

Međutim, Maks Filds se na Mergoldovo iznenađenje promeškolji. Telo mu se malo izdiže, kao u grču, a onda umiri. Svi su gledali u njega. Jasno se videlo da mu se leđa odižu i spuštaju... Bio je živ! – Što se Brjusa Lerda tiče, to se ne bi moglo reći...

– Neka se niko ne miče – posavetova Mergold, pognuvši se nad Fildsom. Počeo je da ga izvlači napolje, ali, lupežovo telo bilo je previše teško za revolveraševu jednu ruku. Lobelo Prajs se vrati iz kratke ošamućenosti. Nije još shvatao da je mladić mrtav. Činilo se da će ipak otvoriti oči i progledati. Kako je za to postojalo sve manje nade, on se besno ustremi na Mergolda. – Proklete ubice! – zurlao je, stežući šake u pesnice. – Došli ste da ga ubijete! Ubice! Šta vam ja taj dečak skrivio? Šta imate protiv njegovih dvadeset godina? Šta?

Mergold uperi cev u slovoslagača. – I ti ćeš za njim – dobaci oštro. – Ostani na svom mestu, ludo matora... – Već se nalazio kraj ulaza. Tada je začuo škripu stolice o pod. Ponovo se trgao i ispustio Fildsa. Ugledao je čoveka u crnom šeširu kako se podiže sa svoga mesta. Odjednom mu se učinio neobično visok, mnogo viši nego što je mogao da pretpostavi pre nekoliko minuta kada ga je osmatrao. Ono što mu je najviše bolo oči, bila su dva teška kolta pričvršćena za oba boka! Kakvi su to revolveri bili! Drške s ukrasima od slonovače i sjajne satanski ledene oči koje su ga prosto uspravile na noge i zazvonile na uzbunu. – Ne mrdaj! – zareža Mergold, svestan da bi mu svako dalje odugovlačenje samo škodilo. Bez obzira što se šerif trenutno nalazio na pecanju, a njegov pomoćnik kartao u „Ruži“, grad kao što je Vako, nije mogao da ostane ravnodušan

i hladan na odjek pucnjeva. Imao je samo jednu filemu, ostaviti Fildsa da iskrvari, a da ga oda, ili ga nekako popeti na konja i povesti sa sobom deo puta. Uz put bi ga mogao ostaviti negde da se snađe, pa i da crkne, ako je tako moralo da bude. Samo ne ovde, pred rukom zakona. Uprkos upozorenju, visoki u tamno odeveni stranac je zakoračio prema njemu. Kon Mergold je sasvim zaboravio na Fildsa i uperio cev svoga oružja na Doka. – Rekao sam da ostanete na svojim mestima – povikao je. – Nisam se šalio, kada sam to rekao...

Krčmar je virio ispod šanka, moleći se da kuršumi ne padnu po njegovim ogledalima i lusterima. Biće bolje da sednete sa nama – metalnim glasom mu dobaci Džordžijanac. – Sa vama? – nervozno se trgoše obe Mergoldove usne. Kockarev glas bio je čudesno miran, hladan i opasan. To sigurno nije bio glas nekog ko ima groznicu, kako mu je krčmar natuknuo. – Da! Da zajedno sačekamo šerifa sa pecanja.

– Duhovito! – primeti Mergold – ali, neizvodljivo! Nisam u dobrim odnosima sa zakonom, ako ste mislili na to. – Lobelo Prajs se osmelio kada je video da neznamac staje na stranu koja ne pripada ubici Brjusa Lerda. – Ne dajte mu da pobegne, mister – povikao je. Holidej opusti ruke. U tom se Maks Filds ponovo promeškolji i otvori oči. Zatim se uspravi i osta tako sedeći. – Treba li ti pomoć, Kone? – upita. Mergold žestoko opsova. – Makse? Mislio sam... – Da sam ranjen? – nasmeja se lupež i lupi šakom po košulji. Do prisutnih dopre slab, tup odjek. – Imam potkošulju koja ne vari olovo...

– Opet jedna od tvojih podvala – proceđi Mergold, ni sam ne znajući da li se nasmeje ili da nastavi sa psovanjem. – Navukao si pancir košulju? Zašto si onda dođavola, ležao kao da izdišeš... – Hteo sam da

vidim hoćeš li me ostaviti ili povesti – reče Filds i uspravi se na noge. – Budalo! – isceri se revolveraš. – Malo je falilo pa da odjašem. Težak si kao kamen. – Ipak je bolje da jašem zajedno – primeti Filds i ispod oka odmeri kockara. Za sve to vreme, Lobelo Prajs je buljio u „mrtvaca“ ne shvatajući šta se dešava. Onda je od svega toga razumeo da je jedini mrtav čovek u „Kaktusovom cvetu“ Brjus Lerd. Da su ga ubili, namamili da potegne, jednostavno ga zbrisali, a potom našli za shodno da se između sebe poigraju i podsmehnu. Nebesa! Zrno iz Lerdovog kolta samo je ulubilo čelični oklop Fildsove prugaste košulje. – Kako... – mucao je Prajs, a onda mu se pogled zaustavi na revolveru koji je ispao iz Lerdove šake. Kada bi ga samo dohvatio! – Žurimo li? – upita Mergold. – I da i ne – sležc ramenima Filds. – Zašto? – Revolveraš pokaza prema Holideju. – Ovaj kicoš nam predlaže da ostanemo i sačekamo šerifa – reče. – Kako bi bilo... – Da mu damo muziku? – To! Da malo poigra... A onda da krenemo. – Kao u dobra stara vremena? – Baš tako! Istina, malo sam ljut što si me namagarčio ovim padom, ali, zaboraviću na to. Dajem ti reč! U svakom slučaju, milo mi je što si živ. – I meni. – Nemojte da se rasplačete i izljubite – umeša se među njih Holidejev glas kao da ih poli hladnom vodom. Prajs je kao hipnotisan zurio u revolver na podu. – Ima li gužve na ulici? – upita Mergold. – Slabo – odgovori Filds. – Jedino na drugoj strani neka gomila hrli ovamo. – Šerif? – Nisam siguran. Malo ću da im dam prašine u oči... – U redu. Ja te čekam. – Filds izađe na trem. Dva osedlana konja bila su labavo privezana za prečku desno od stepeništa. On dođe do jednog zelenka, izvuče iz futrole pušku i položi cev na sedlo. Zatim žmirmu, povuče četiri puta okidač, vrati pušku natrag i uđe unutra u krčmu. Ulica pono-

vo ostade prazna. Sunce su sasvim zaklonili uglovi krovova i u hladovini je ostalo neko telo da se koprea. Metak iz Fildsovog oružja ponovo je izbljuvao smrtonosnu pretnju. Gomila koja se kretala iz „Ruže“ raspršila se posle prvog hica. Pa ipak, na zemlji je ostao teško ranjen jedan od radoznalaca u prvim redovima. Filds odgega do svog kompanjona. – Je li zaista mrtav? – upita pokazujući prema zgrčenom Brjusu Lerdu. – Sasvim. Više nas ništa ovde ne zadržava, Maks. Osim... – Osim? – Osim ovog kicoša tamo. – Šta hoće? Da se pridruži Lerdu? – Mergold ne odgovori. Bilo bi mu mnogo draže da je visoki dendi čuvao svoju stolicu i gledao svoja posla. Sve što je trebalo sada da urade, bilo je da se izgube iz Vakoa. Ubili su Brjusa Lerda, i ništa ih više nije zadržavalo na obalama Brazosa. Međutim, Filds nije želeo da ode podvijenog repa, a nije, izgleda, ni predosećao opasnost koja se krila u kockaru. Mergold je to jasno uočio. On je, uostalom, putovao mnogo, sretao mnoge ljude, i znao je kada sa strane duva vreo vetar. Sada je baš pirnuo spređa. – Imaš li nameru da nas zadržiš? – upita Filds. – Imam! – Zaista? A kako? – Kako vam se više sviđi – odgovori Džordžijanac. – Mnogo se šepuriš pred otkočenim koltom – upozori ga Mergold. – To je dobar znak da se plašiš. – Ja? Kako? – Da nisi kukavica, ti bi ga vratio za pojas... – Zašto bih rizikovao? – podsmehnu se Mergold. – Meni je svejedno – sleže ramenima Holidej. – Ja ću potegnuti brže nego što ćeš ti povući obarač. – Ha! – nasmeja se Filds. – Pa, ovaj je sasvim šenuo. – Ali, Kon Mergold nije delio njegovo mišljenje. – Da nisi ti neki prokleti, smrdljivi policajac? – začkilji Filds i stavi lančić za zube. Ali ga kockar ostavi bez odgovora. – Ja ću njima pokazati – kriknu Lobelo Prajs i baci se prema Lerdovom koltu. Dohvatio ga je obema šakama, kada

se Mergold trgao i skrenuo cev prema slovoslagaču. Delić sekunde delio je Prajsa od večnosti. Kockar izdiže malo desno rame i kao posle munje, s njegovog kuka usledi grom! Nastao je pravi pakao u „Kaktusovom cvetu“. Krčmar nije sve stigao ni da vidi. Zrna su prohujala iznad njegove glave i on se bacio na pod. Ono ostalo, nazreo je vireći kroz pukotinu šanka pri dnu... Kon Mergold se okrenuo oko sebe, pogođen u rame. Istovremeno, njegov prijatelj je budnim okom pratio Holideja. Išćupao je svoj kolt sa drškom obloženom krznom i upravio ga prema protivniku. Kockar je pao. Dočekao se na lakat i uzvratio olovom ka Fildsu. Lupež je besno praznio magacin, teturajući se levo-desno, kako bi našao bolji oslonac za noge i preciznije uhvatio Holideja u putanji svojih smrtonosnih kugli. Zamało mu je to pošlo za rukom. Iako je primio jedno zrno u prsa, ostao je na nogama. Nastavio je da puca! Holidej izbi iz cevi poslednji metak i otvori na Fildsovom čelu pozamašnu šupljinu. Zatim se za trenutak sve utišalo. Kon Mergold je ležao nepomično. Kockar nije video da je revolveraš pao, tako da telom sakrije svoj kolt.

Džoržijanac lagano ustade i otvori usijani magacin. To je bila navika, popuniti otvore novim mecima pre bilo kakvog iznenađenja. A, iznenađenje ga je čekalo u Mergoldovom obličju. Lukavi revolveraš je kroz trepavice jasno video kockarevu figuru. Hitro se okrenuo oko sebe i uperio oružje. Možda bi Holidej zakasnio za koji delić sekunde, da se u blizini nije našao stari slovoslagač. On je ležao dole čvrsto stiskajući Lerdov kolt. Dok je oko njega zviždalo i dok se barutni dim slegao prema podu, Lobelo Prajs je stiskao oči, iščekujući za sebe odnekud otrovni udar smrti... Kako se sve utišalo i kako do toga nije došlo, Prajs je otvorio oči. I, baš tada je, odmah

tu, ispred njega, Kon Mergold uzeo na nišan kockara. Nesvesno, slovoslagač pritisnu oroz. Dva puta! Kada je ponovo otvorio oči, Mergold je ležao opružen na leđima, raširenih ruku. Bio je mrtav! Lobelo Prajs pogleda u svoje šake, kao da ih se gadi i odriče. Onda odgurnu od sebe kolt i ispod nožčara provuče prste da bi pritisnuo kapke i umirio bolove pod njima. On, koji nikada nije ni dotakao oružje, sada je ubio čoveka! Istina, bio je to ubica i lupež, ali ipak, živo biće. Uspravio se pomažući se ivicom stola. Bio je to trenutak kada je krčmar uvideo da može da se pojavi iza šanka. Što se kockara tiče, on je posve mirnog lica stavio svoj „linkoln“ da se hladi u futroli od crne kože. Krčmar je primetio da je Prajs bled i da mu je muka. Neće potrajati mnogo, a slovoslagač će izleteti napolje da povraća. Bila je to uobičajena reakcija svih onih koji su prvi put videli ili učinili nešto što ih šokira. I, zaista, Lobelo Prajs, teturajući, potraži izlaz. Dok Holidej se naže nad Mergoldom. Nije mu bilo pomoći. Međutim, sa strane gde se nalazilo telo Brjusa Lerda, kao da dopre uzdah.

Holidej kleče pored Lerda. Dohvati mu zglob i opipa puls. Činilo se da jenjava, ali da ipak postoji. Krčmar je za to vreme vrteo glavom, ponavljao kletve i izlazio na verandu, tražeći pogledom Benija Dramonda, pomoćnika šerifa u Vakou. Jedino ako je gluv kao top ili plašljiv kao zec, pa da se ne pojavi posle ove revolverске kanonade. Kockar stavi dlan na samrtnikovo čelo. Mladić kao da se od tog dodira stresao. Odjednom je ogledao, zaustavljajući pogled na kockaru. Pokrenuo je usta... – Pismo! – provukao je kroz tanki mlaz krvi. Holidej nije shvatio. Lerdova ruka krajnjim napórom poseže prema kaputu.

– U džepu... pismo... uzmite... – šaputao je.

– Uzeću!

Izenada, smrtnik dohvati Holidejeve ruke i grčevito ih steže. Bila je to nadljudska snaga. Kockaru se učini da mu se prsti lome pod mladićevim stiskom. – Pomozite mu... zaklinjem vas... ja... ja ne mogu... – U redu! – Zakunite se... – Šta je mogao da učini mladiću koji je umirao, osim da mu obeća. Klimnuo je glavom. – Pismo... – nastavio je Lerd – tamo piše... Pođite u... – Više nije imao snage ništa da kaže. Telo mu se naglo ukočilo, krenulo naviše prema Holideju, zatim je naglo popustilo, glava mu je pala na pod i polucilinder se otkotrljao sve do čizama mrtvog Kona Mergolda.

Brjus Lerd je podlegao rani.

Džordžijanac zavuče ruku pod njegov kaput i napipa omotnicu. S prednje strane pisalo je krupnim neveštim rukopisom: „ZA BRJUSA LERDA, štamparija, VAKO, TEKSAS.“ Pismo je bilo poderano i pročitano. Zbog čega je mladić pred smrt mislio na to pismo? Zar mu je toliko bilo važno da zaklinje nepoznatog čoveka da ga uzme i da pomogne... Kome? Zašto? Bila je to nova prepreka u kockarevom putu na zapad. On je zaista bio proklet! Ako mu se ne bi isprečili revolveraši onda su to činile sudbine ljudi koje je ili jedva poznavao ili ih uopšte nikada dotle nije video. Rezignirano se vratio za svoj sto i iz boce nalio brendi u čašu. Izgledalo je, tako, kao da se odatle nije ni micao. Glava mu je ponovo pala na grudi i senka oboda šešira pokrila lice.

Na ulazu, krčmar je mahanjem rukom davao znak Beniju Dramond u da je teren čist i da može mirno da unese svoju značku u salun. Drugom rukom je gurao Lobela Prajsa unutra, da bi mu ponudio neko jako piće da dođe k sebi. Barutni dim lelujavao se između zidova, hitajući prema izlaznim vratancima kroz koja su, malo zatim, prošli ljudi predvođeni pomoćnikom šerifa Vakoa.

Prvo su svi zastali na ulazu. Tri leša u krčmi, i to odjednom, zaista je bilo previše za jedan grad, pa makar bio i tako veliki kao Vako.

Beni Dramond je raširio obe ruke, kao da je time hteo da zaustavi ostale da nagnu u krčmu. U stvari, niko nije imao šta da traži unutra. To je bio posao za šerifa. Dramond uperi prst u krčmara. – Hale, ti pričaj... ali, po redu. Ostali da mi ne zakorače unutra! – Poslednje njegove reči proprati mrmljanje gomile. Oni pozadi koji nisu videli mnogo, ili skoro ništa, potiskivali su one na vratima i svakog časa je pretilo da se u prostoriju sunovrati gomila od najmanje dvadesetak uzbuđenih građana. Dramond je bio krupan, kratak momak, blizu trideset godina. Nosio je kožni kaput, plavu košulju i sive pantalone izvučene preko čizama. Tu je, naravno bio i kolt, metalna zvezda je sijala sa leve strane grudi, a duvan za žvakanje kojim je razbijao svoje ionako snažne, četvrtaste vilice, bio mu je u ustima. Šešir je retko skidao, s obzirom da mu se kosa na temenu proredila neverovatno brzo. Međutim, sada ga je mahinalno smakao, zgranut prizorom koji ga je dočekao. Krčmar je obrisao znoj sa čela. Preko puta njega, sav bled, Lobelo Prajs je srknuo viski i skoro se ugušio od toga. Dramond pronađe stolicu za sebe i sede. Jedan mladić, koga je nekoliko godina poznavao, bio je mrtav. Kraj njega još dva neznanca, izrešetani na nekoliko mesta. – Šta se desilo, Hale? – okrenuo se on prema krčmaru. – Ko su ovi ljudi? Zašto je ubijen Brjus Lerd? Šta je to sa Prajsom...?

Krčmar je otvorio usta i ljudi su se s druge strane vrata utišali! Kockar je tiho srknuo brendi, odsutno osluškujući svaku treću ili četvrtu reč. Onda je Dramond podigao ruku i prekinuo obojicu, jer se krčmarevoj priči pridružio i Prajs. Koliko je mogao da

razabere i izvuče, Brjusa Lerda su tražila i izazvala dva stranca. U obračun se umešao treći stranac, sveteći poginulog mladića i spasavajući Prajsovu kožu. A slovoslogač je sa svoje strane, odmah potom vratio strancu dug, ubivši preživelog revolveraša kada je hteo mučki da ustrelji kockara... Pomoćnik čuvara zakona u Vakou se podiže i detaljno pregleda Mergolda i Fildsa: Nisu imali kod sebe nikakvih papira. Ništa osim izgužvanog novca, džepnih časovnika, duvana i nožića na rasklapanje. Kod revolveraša u rukavicama, pronašao je još samo sliku neke mlade, dugokose devojke u belo haljini. Bila je požutela i iskrzana po ivicama od dugog nošenja. – Možda im to nisu prava imena? – promrmeljao je Beni Dramond. – Tako su se oslovljavali – rekao je krčmar. – A Lerd? Zar nije znao zbog čega ga traže? – Prajs je odmahnuo glavom. Onda je naglo zastao. – Pomenio je neko ime – uzviknu. – Koje? – nekog Bolta. Nešto kao „Bolt vas je poslao“... – Ko je taj Bolt? – Prajs je slegnuo ramenima. Dramond se okrenuo prema Holideju. – Vi takođe ništa ne znate o njima? – Ne – odgovorio je kockar. – Ipak ste se umešali? – Mene je spasio – ponovo se umeša Lobelo Prajs. – Da se on nije umešao, možda bi još neko otišao na groblje sa čizmama napred, a ne samo siroti Lerd! – U redu! – gromko zaključio Dramond. – Vidim tri leša, a ne vidim zbog čega? Jedno je ipak jasno, ova dvojica su tražila našeg štampara i ubila ga. Nije mi samo jasno zašto? – On ljutito ustade sa svoga mesta i mrko odmeri ljude koji su se tiskali na ulazu. – Ima li među vama neko ko može da hoda? – obratio se gomili. Oni su se zgledali. – Ima – javi se neko. – Koliko vas ima? – Ako mislite na poteru, šerife – istupi jedan stariji gologlav čovek sede kose – onda nas nema mnogo. Ko je pobegao? – Niko! – obrecnu se Dramond

– govorim samo o hodanju, a ne o jahanju. – Svi pomalo hodamo – promrmeljao je čovek. – Baš lepo! Onda neka neko prvo ode do lekara, neko do pogrebnika, a neko do šerifa Kopluka na reku. Ostali mogu da idu do đavola!

– Mora da je imao loše karte – čuo je Dramond nečiju ironičnu upadnicu, ali se napravio gluv. Pošto su se ljudi nerado razilazili, Dramond podviknu. – Šta je sada? Ovo nije revija golonogih igračica, nego mrtvačnica! Šta hoćete više? – Lobelo Prajs tužnog lica stajao je nad telom Brjusa Lerda. Naočare je bio skinuo i neprestano je šmrkao. Što se tiče Dramonda, on nije odustajao od razgovora sa strancem u crnom odelu. Čovek koji se upuštao u duel protiv dvojice profesionalnih revolveraša, sigurno nije bio obična ptičica. Međutim, očigledno da ta „ptičica“ nije bila sklona pričanju i zanovetanju. Koliko je mogao da zaključio iz krčmareve i Prajsove priče, stranac je intervenisao posle Lerdove smrti. Ranije ili nije hteo, ili se tome nije nadao. U svakom slučaju, zaustavio je zločince. Tu je bio umešani stari slovoslogač, što je bilo razumljivo s obzirom da je dane i noći provodio sa Lerdom u „Vako Staru“, vlasništvu Nika Davina.

– Naš šerif obično krene na pecanje u vreme kada se u gradu skoro ne dešava ništa – javio se Dramond. – Ali, ovoga puta se prevario.

– A šta si ti pecao? – okrete se krčmar. – Kečeve?

– Šta time hoćeš da kažeš, Hale? – namračio se pomoćnik šerifa. – Hoću ovo da kažem, zašto se baš meni sve ovo desilo? Da nisi igrao poker, već bio na svom radnom mestu, ili na ulici, sigurno bi ti pala u oči dva sumnjivca koji okolo traže nekoga? – Hoćeš da kažeš... – Krčmar je odmahnuo rukom. – Bolje da ne govorim! – prasnu

hramljući prema bifeu. – Za njih me baš briga – pokaza rukom prema Fildsu i Mergoldu – ali mi je žao Brjusa. Mogao bi mi biti sin. Tek sada, kada je mrtav. Ljudi će primetiti da je on postojao... – I te kako – nadoveza se Prajs. – Bio je tih, ali da ste ga videli kako se suprotstavio ubicama! Pucao je da bi mene spasao! To ne mogu da mu zaboravim, nikada! – Šta sam ja tu mogao da učinim? – mrmljao je Dramond. – Ne mogu od jutra do mraka da dreždim na ulici i pogađam ko je u Vako stigao s namerom da ubije ili da okvasi grlo viskijem? U redu, žao mi je Lerda, bio je dobar momak, mlad, pošten, simpatičan... ali, njega su tražili a ne mene!

Pošto su i krčmar i slovoslagač ćutali, Dramond se okrete prema Holideju. – Sigurno dosta putujete, mister – rekao je mirnijim glasom – Možda ćete se setiti ovih tipova? Da ih niste videli na nekoj poternici? – Nisam, nažalost... – Onda ću ih strpati pod zemlju s imenima koje imaju, Mergold i Filds. Bah! To mi ne govori ništa, ni ko su, ni odakle su, ni...

– A šta je sa Lerdom? – upita Prajs. – Zašto? – Valjda i on ima nekoga na ovom svetu? – Otkuda ja to znam? Ti si s njim bio stalno, Lobelo! Ima li porodicu? – Prajs sleže ramenima. – U stvari – procedio je – ako je i govorio o tome ja sam zaboravio. Znam samo da je sa severa, Benison ili Šerman, tako nešto. Mislim da je izbegavao da govori o prošlosti i o sebi. – Znam i ja da je sa severa – reče Dramond – ali, to nije mnogo. Koga da obavestimo o njegovoj smrti? Tada su kroz pomična, ulazna vrata prošla dva čoveka, doktor Hejvud i grobar Kep Koli. Šerif Koplik još nije stizao. Mora da se nalazio prilično uzvodno od Vako. Klemens Hejvud je nosio malu, bokastu lekaarsku torbu. Bio je to omalen, ugladen čovek od šezdesetak godina, obrijan i utegnuto kao

da je spreman za neki bal. Međutim, on je takav bio uvek, preko dana, u kući. Trebalo mu je samo da navuče kaput i da bude gotov da krene na poziv. Zastao je i jednim pogledom obuhvatio leševe. – Što si me zvao, Beni? – upitao je mekim, prekornim glasom.

– Kako zašto, dok?

– Pa, ovde za mene nema posla – slegnuo je ramenima Hejvud. – To je posao za Koli-ja. Neka im uzme meru... Gle! Zašto mi nisu rekli za Lerda? Je li... je li i on mrtav?

– Izgleda. Lekar kleče pored mladića i zavrte glavom. Čelo mu je bilo nabrano, usta stisnuta. Lobelo Prajs ponovo dobi plaćan izraz na licu. – Siroti Brjus – jadikovao je slovoslagač – samo pre desetak minuta bio je živ, spreman da otputuje...

– Kuda? – prenu se Dramond. – Za Dalas – odgovori slovoslagač. – A kočija kao za inat kasni danas. To mu je i donelo smrt!

– Samo jedan metak – promrmljao je doktor Hejvud. – Preseklo ga je na najosetljivijem mestu. Mogao je da ostane živ jedva nekoliko minuta... – Doktor skide svoj šešir i ostade tako golov nad telom mladog urednika „Vako Stara“.

– Tri sanduka – oglasi se Kep Koli. – Ko plaća?

– Ova dvojica imaju kod sebe dovoljno za sanduke – zareža Dramond. – Što se tiče Lerda...

– To je naša briga! – isprsi se Prajs. – Mister Davin će uzeti na sebe da dobije najbolji sanduk i najbolje mesto na Bat Hilu!

– To verujem – progunda Hejvud ali ga je za života malo plaćao. Zar ne, Prajse? – U to se ne mešam – odbi slovoslagač doktorove aluzije. – Znam samo da je Lerd voleo svoj posao i da se nikada nije žalio.

– Lobelo, otvori tu torbu! – predloži Dramond, pokazujući na Lerdov prtljag.

– Ne pada mi na pamet da...

– Ah, do đavola! Možda unutra ima nešto što će nam kazati odakle je tačno i kome da pošaljemo njegove stvari?

– Ne želim da taknem! Ti pretresaj, šerife... – Dramond uzdahnu i pride. Torba nije imala ništa naročito unutra, bilo je tu uglavnom čistog veša, pantalone, nekoliko knjiga, neke vrećice sa semenjem... i par novih lula, umotanih u platnenu kesu sa duvanom. – Ovo mi ne govori mnogo – promrsi Dramond. – A ovo? – pokaza prstom Prajs na vrećice. – Šta će mu to semenje? – Otkuda ja znam? – To je za farmere, a ne za... – Spolja se čulo kloparanje točkova i uzvici. Pomoćnik šerifa okrete glavu i ustade.

Četvoropeg koji je u Vako stigao sa zakašnjenjem od preko jednog sata, uskovitlao je u predvečerje ogroman oblak prašine. – Najzad – promrmlja.

Dok Holidej odgurnu brendi od sebe. Bila je to kočija koju je Brjus Lerd očekivao, a nije dočekao živ... Vozač, umotan u neki krzneni kaput, šešira nabijenog na čelo, neobrijan i divljeg izgleda, progurao se kroz gomilu ispred „Kaktusovog cveta“. Usta su mu bila ispučala, oči skrivene iza dva reda prašinom posutih trepavica. Beni Dramond mu pođe u susret. – Zašto dilažansa kasni? – upita. Vozač se zaklati na svojim nogama kao da ga prerijski vetar još i sada povija. – Točak – promrmljao je. – Dva puta mi je spadao. A ovo... šta je ovo?

– Obračun. Pomalo i zbog tebe.

– Mene?

– Tačno! Da si na vreme dovezao tvoje taljige, Lerd bi otišao za Dalas, a ove dve bitange ga ne bi ovde zatekle i ubile. – Vozaču nije bilo do pričanja. Đavolski je kasnio i morao je to da nadoknadi. – Krčmaru, daj mi jedan viski, dupli.

Ispred pošte, službenik je izvodio odmorne konje da zameni pridošle. – Znači, odavde niko ne putuje za Dalas? – ogłosi se vozač i sasu piće u grlo jednim potezom.

– Niko – odgovori Dramond. Holidej lagano ustade i zakopča kaput. – Imate jednog putnika – dobaci.

– Onda požurite, mister! – pozva ga ovaj i izađe napolje. Lobelo Prajs i Beni Dramond su ćutke ispratili zagonetnog visokog stranca. Pomoćniku šerifa on je ostao dužan nekoliko odgovora, ali sada nije želeo da ga zaustavlja. Nije ga zapitao ni za ime, ni da li ostaje ili nastavlja put, ni kuda je krenuo u svom kicoškom odelu, sa koltovima koji presijavaju i opominju... Išao je, ne osvrćući se.

– Pakao! – procedio je slovoslagač i to je bilo sve što mu je palo na pamet.

*

Kockar je otvorio pismo. Bilo je još dovoljno dnevne svetlosti da razazna slova. Bila su iskošena, neravna i nejednaka. Onaj koji ih je pisao, očigledno je to radio sa naporom, pritiskajući olovku, tako da je na nekim mestima cepao papir. U kočiji se nalazilo četvoro, računajući i stranca koji se popeo u Vakou i sve zapahnuo diskretnim mirisom sapuna i bleskom svojih plavih očiju. Bile su u kočiji dve žene i čovek. Neobično, kada se uzme u obzir činjenica da se putovalo noću. Čovek se držao prilično rezervisano i preko volje je odgovarao na povremena pitanja svojih saputnica. Bio je namršten, dugog lica i nabranih veđa, preplanule kože i gustih, prosedih zulufa do iverice brade. Na glavi je imao cilindar, odelo mu je takođe bilo tamno, prsluk svetlograo sa sitnim kvadratićima. Ličio je na nekog sudiju, ili senatora, pomisli kockar. Njegove

dame su verovatno bile majka i kći. Imale su šesire čudnih oblika i sa još neobičnim ukrasima, duge haljine sa riševima i upadljivim dekolteima kao da su približavale godine starije i mlađe žene. Lica su im bila vrlo slična, s tom razlikom što je majka svoje godine vešto smanjivala puderom i šminkom. Obe su bile lepuškaste, crnomanjaste i oble. To se videlo naročito po steznicima koji su im struk činile vitkim, ali su zato na drugim stranama neštedimice pokazivali višak kilograma i oblina.

Ravnica kojom su putovali severno od Vakoa, prema mostu na Brazosu kod Duple Okuke, ličila je na ploču koja se spaja sa nebom i put čini beskrajnim. Vezan za prtljažnik pozadi, kockarev šarac je skakao za kočijom, podignute njuške. Mrzovolja koju je muškarac ispoljavao prema svojim saputnicima učinila je Holideju priyatnije putovanje. Naime, niko ga ništa nije pitao, i sve što ga je vezivalo za njih bio je pozdrav na početku putovanja.

Gore, na sedištu, vozač kočije je besomučno gonio životinje pod sobom. Kraj velikog biča vitlao je iznad kočije i padao po konjima uz jeziv prasak. Do vozača se nalazio oružani pratilac, sa puškom preko leve podlaktice. Spoljni fenjeri bili su već upaljeni.

Holidej počeo da čita:

„Dragi sine, znaš da sam težak na pisanju, ali ćeš me razumeti što sam kratak. Ovde stvari ne stoje dobro na Četinarskoj Visoravni. Majka i ja se trudimo koliko možemo, ali, ne znamo dokle. Bolt nas tera odavde i preti da nas pobije. Voleo bih da dođeš malo do nas da nam pomogneš, ti si čovek od sveta, imaš veze sa novinama, pa on neće smeti otvoreno da udari. Toliko! Čim primiš pismo, dođi, mi te čekamo, majka i ja. Tvoj otac Bad, Šerman, Teksas.“

Šerman? Bilo je to mestašce južno od Red Rivera, na glavnom putu koji spaja Grinvil sa Denisonom. Pismo je bilo kratko, prilično jasno, ali, za kockara još uvek neobjašnjivo. Čovek koji ga je pisao bio je u nevolji. Čekao je da mu sin pomogne, a sina neće dočekati. Mora da se teška srca odlučio da zove mladića čak iz Vakoa.

Džordžijanac stavi koverat u kaput i prekrsti noge. Posle kraćeg vremena, kočija je počela da usporava. Čovek u cilindru se namrštio, provukao glavu kroz prozorče na svojoj strani. – Šta se dešava, Stive? – poslao je pitanje nekom iznad sebe. Verovatno vozaču. Međutim, odgovorio je pratilac sa puškom. – Vatra, gospodine... S leve strane.

– Sačekaj onda!

– Šta je bilo, Donalde? – upita starija žena, iznenada obuzeta strepnjom. Ponašanje njenog supruga bilo je više nego čudno, a sada još i ovo zastajanje u preriji. – Ništa – odgovorio je ovaj i otvorio vratanca. Žena je popravila šešir i upitno pogledala u svoju kćerku. Ali, ni devojkica nije bila bolje obaveštena. – Ja se izvinjavam, mister – okrenula se prema kockaru – ali, nije mi jasno, zaista. Moj muž... on je ponekad vrlo ćutljiv, pogotovu otkad je...

– Mirel! – povika čovek koji se tog časa pojavio na prozorčiću. – Rekao sam ti da ćutiš!

– Ali...

– Zar ne čuješ? Nastavljamo put odmah – klimnuo je glavom u pravcu kockara – i bićemo na vreme u Dalasu. Ne obraćajte pažnju na moju ženu. – I, udaljio se. Holidej vide kako se s oružanim pratiocem upućuje kroz šipražje nekuda. Iako ga se sve to malo ticalo, kockarū je bila čudna ova putnička kočija koja iznenada zastajkuje na otvorenom prostoru. Pogotovu što se o tome niko ne obaveštava, osim izvesni mis-

ter Donald, kako ga je oslovila njegova supru-
ga.

U poslednje vreme, tata je nepodnošljiv
tiho se oglasila devojka. Njena majka joj
stavi šaku na usta i brižno pogleda u sum-
rak, koji se rasprostirao nad savanom kao
plašt bez ivica.

– Bojim se – iznenada je rekla devojka i
pribila se uz majku. Istovremeno, vozač je
napustio svoje sedište i došetao do vrata.
Pri oskudnoj svetlosti fenjera, kockaru se
njegovo lice učini sablasno podrugljivim.
Ali, to je trajalo samo jedan tren. – Je li ovo
uobičajena stanica? – nehajno upita Džor-
džijanac, paleći cigaretu.

– Nije, mister... Došlo je do male raz-
mene.

– Kakve razmene? – umeša se žena. –
Gde je otišao moj muž? Zašto se ne vraća?

– Možda se neće ni vratiti, gospodo – is-
kezi se ovaj, motreći na Holideja. – Kako...?
O čemu vi to govorite?

– Zar vi niste upućeni u Donaldove tajne,
gospodo?

– Šta to znači? – Vozač malo iskrenu
glavu, kao da osluškuje. Onda je ispod krz-
nenog kaputa izvukao revolver i cev naslo-
nio na ivicu prozorčeta, direktno u Holideja.
Oči obe žene se razrogačiše od iznenađenja
i straha. – Nije trebalo da krenete za Dalas,
mister – suvim glasom mu se obratio vozač.

– Zašto to niste rekli odmah? – bio je koc-
karev odgovor.

– Trebalo je da sve bude kao obično, ali...
sada to ionako nije važno. – Moj muž... –
procvile žena, predosećajući najgore. –
Kuda je otišao? – Po neke papire, gospodo
– obavesti je ovaj cinično. – Kakve papire?
– Vama se sve mora pričati redom – zabav-
ljao se momak, pazeći da Holidej ne učini
neki suvišan pokret. – Vaš muž je krenuo
na novu dužnost u Dalas, zar ne? Međutim,
smetnuo je s uma neke sitnice. Neke papire

koji ga mogu strašno kompromitovati. Da
li sada razumete šta hoću da kažem? – Ne...
– Ako ti papiri dopru u javnost ili na odre-
đeno mesto, on ne samo da gubi položaj
vrhovnog sudije oblasti Trinita, već može
da zaglavi i zatvor... – Strašno! – preblede
žena. – To... to je nemoguće! – Vozač je kli-
nirao glavom s lažnim saučešćem. – Među-
tim, za te papire mu je ponuđen otkup. Iz-
gleda da se mister Donald Daglas oprede-
lio da položi novac, kako bi mesto sudije
ostalo za njega.

– Priča je malo otrcana – javi se Dok. –
Mislite? Ali, uspeva – odvrati čovek. – Kak-
vi su to papiri? – promrmlja žena. – Razni...
Od davnih špekulacija sa radnom snagom
iz Alabame, do podmićivanja koja su vrše-
na u javnim kućama po Sen Antoniu... –
Kako se usuđujete – porumene devojka i
unese se u lice iskeženom vozaču. – Ha!
Niste takvog zamišljali taticu? Onda ne
znate čime se ljudi sve bave da bi se do-
kopali položaja! Međutim, nesreća je što je
mister Daglas umešao u ovu poverljivu mi-
siju i mog pratioca Gvena Tejlora. On nije
loš momak, ali, ne sluti da srlja u smrt. –
Biće ubijen? – upita kockar. – Obojica! –
s uživanjem odgovori vozač. – Zar se is-
plati? – podigoše se Džordžijančeve obrve,
pošto je žena ispustila krik i prosto zane-
mela na sve ovo.

– Svakako! Uostalom, vi dosta znate mis-
ter? Možda je na vas došao red da im se
pridružite? – Niko nije dobro prošao s uce-
njivanjem – podseti ga kockar. – Dobro sam
plaćen da kočiju dovedem čitavu i da po-
mognem koliko mogu. Za ostalo me nije
briga. Insценiraću razbojnički napad i svi
će mi verovati.

Žena je polako dolazila k sebi. Otvorila
je oči i vratila se u stvarnost, u trenutak kada
je čula strašnu vest. Ubiće joj Donald! Nije
znala zašto, niti je se to ticalo, ali, u toj

večeri u kojoj su ih okruživali tamni oblaci na zapadu i šum prerijske trave, Mirel Daglas je uhvatila sebe kako naglo počinje da gubi dah. – Gospođi nije dobro – ogласi se kockar. – Pa? – podsmehnu se vozač. – Kakve to veze ima? – Potrebno joj je više vazduha. – Briga me! – Ali, umreće, burazeru! Zar ne možeš da joj oslobodiš prostor za čist vazduh? S te strane gde se ti nalaziš, dolazi samo smrad... – Vozač se namršti. – Zavitlavaš me, a? – isceri se i podiže cev. – Tačno – priznade Holidej i nogom snažno udari vrata. Napadač posrnu. Ruka s oružjem mu odskoči uvis. Kockar drugom čizmom pogodi vrata ponovo i izlete napolje. Učinio je to u trenutku kada se vozač podizao i dohvatio ispušteni kolt sa trave. Međutim, učinio je to sporo. Ispred očiju mu blesnuše dve niklovane cevi i njegova ruka ostade u vazduhu kao gromom spržena. – Prokletstvo... – promrsio je. Tada mu kundak desnog Holidejevog kolta nađe potiljak i posla ga u carstvo snova. On dohvati revolver i odnese ga do kočije, dajući ga devojci. – Uzmite – reče, kao da joj pruža najobičniju pudrijeru – za svaki slučaj. – A vi? – Pogledaću malo okolo.

– Moj muž... – kršila je žena prste. – Ne verujem sve ovo što sam čula, gospodine, ali... možda je u opasnosti, zaista? To je neka zavera!

– Da pođem i ja sa vama? Hrabro se ponudi devojka. Učinila je to iskreno, pošto se, neobjašnjivo, pored ovog plavookog čoveka osećala sigurnom. – Pozvaću vas ako mi zatrebate – odbi je kockar. – Ali, Barbara, zar bi me ostavila samu ovde? – prekori je majka. – Ali mama, nisi ti u opasnosti, već tata.

Kockar ostavi obe žene i pođe istim pravcem kojim su se uputili Daglas i Tejlor, pratilac kočije. Kako je Tejlor pomenuo neku vatru, to je svakako bio signal da se

tu zaustave i pođu na tu stranu. Oštre Holidejeve oči pronašle su slab odsev iza žbunova tamariske. Činilo se da je vrlo blizu, ali je u stvari mrak donosio lažan utisak.

Ljudi koji su smislili ucenu, najverovatnije su bili sigurni da vozač drži u šahu eventualne putnike, doki oni ne završe posao. S te strane je računao da će im budnost biti olabavljena. Možda je mister Donald Daglas i radio neke prljave poslove ranije, ali, to nije bio razlog da bude ubijen, zajedno sa momkom koji mu pomaže. A što je poveo i dve žene sa sobom, to je sigurno računao da mu supruga i kćerka budu neka vrsta zaštite. Jer, i najokoreliji razbojnici će se teško odlučiti da nešto učine ženama. Taj budući sudija bio je, otprilike zapadnjak starog kova, čim je verovao u takve bajke. Vremena su se izmenila od doba kopača zlata i pustara po kojima su se naseljavali snažni, poštteni i odvažni ljudi sa porodicama u kojima je žena bila oslonac i podrška. Holidej je utišao svoje korake. Odsjaj vatre postajao je sve jasniji. Srećom, umesto da nastavi, on je zastao da oceni sa koje bi strane mogao najneupadljivije da se privuče senkama oko vatre. Onda je ugledao malu, užarenu tačku koja se pokrenula s njegove desne strane. Neko je pušio! Ipak su, znači, postavili još jednog čoveka da stražari. Preostalo mu je jedino da puzi. Teren je bio otvoren, pregledan, ako se ne računa šipražje oko vatre. Morao je tiho da se prikrade, vodeći pri tom računa da ne zakasni. Čovek sa cigaretom verovatno je smatrao da nema šta da očekuje ni sa jedne strane. Samo su ga tu stavili da se dosađuje, ništa više. Holidej je već jasnije video stražarev profil. Sedeo je oslonjen na obe šake, podignutih ramena i ispruženih nogu. Izgledalo je da drži na oku samo deo puta kojim bi mogao eventualno neki jahač da promakne. Kockar je napravio još nekoliko pokreta,

a onda izvukao kolt. – Hej! – pozva ga tiho. Stražar se ukoči. Kada je hteo šakom da pade nadole, kockarev „linkoln“ je bio zlo-kobno uperen u njega. – Ne mrdaj! – Zatim se uspravi. Stražaru je najzad „upalilo“ da nepoznati ne želi nikakvu buku, a buka bi mogla za njega da bude jedini spas! Zato je i on skočio na noge, istovremeno se hvatajući opasača.

– Ova... – pokušao je da vikne. Kockar ga učutka udarcem cevi. Izveo je to u skoku, pošto je čovek bio od njega udaljen čitave dve jarde. Peševi njegovog dugog, cnog kaputa, zalepršali su pri tom, poput krila noćne ptice, i stražar se s uzdahom složi u travu. Holidej vrati kolt za pojas. Sada je mogao koračajući da nastavi dalje. Izbrojao je četiri senke. Dve su pripadale Donaldu Daglasu i njegovom pratiocu Tejloru. Stajali su njemu okrenuti leđima. Tejlor je držao pušku, čija je cev bila uperena u zemlju, ali se šaka nalazila do okidača. Mora da su i Daglas i on bili nepoverljivi prema ucenjivačima. Druga dvojica nalazila su se s druge strane plamena. Jedan je sedeo, drugi je stajao podbočen. Prvi se držao rezervisano. Bio je obučen u elegantno, velegradsko odelo sa prugama. Šešir „stetson“ u najmodernijem izdanju držao je na kolenu. Sedeo je na sedlu, i, naizgled ravnodušno, okretao lonče sa kafom. Lice mu je bilo duguljasto i koščato, jagodice su mu štrčale i tako „istezale“ oči, dajući im lukav, prepreden izraz mačke koja je stalno na tragu kakvog plena. Onaj koji je stajao, verovatno se držao datih uputstava i mirno je pregovarao sa Daglasom.

Bio je ogrnut dugim, sivim mantilom, s koltom zadenutim za pojas pantalona. Lice mu je prekrivala brada do samih očiju. Vrsta rimskog šešira-kape od vune, bez oboda, samo je pri vrhu skupljala kosu, ostali deo

okruživao mu je lice sa svih strana i činio ga zastrašujućim.

– Šta to znači? – čuo je Holidej Daglasov glas, promukao i nervozan. – Doneli ste novac? – upitao je čovek u mantilu. – Hoću prvo da vidim papire! – A mi novac – nasmejao se ovaj, okrenuvši se prema elegantnom partneru. Ovaj ga međutim ne udostoji pogleda. – Pokažite dok se nismo predomislili... – Daglas se ne pomače. – Ne pokušavajte da nas prevarite – opomenuo ih je. – Ako niste doneli papire, nema ništa od našeg posla. Ovo vam je poslednja prilika.

– Nama? – podrugnu se bradonja. – Mi smo tek na potezu, mister Daglase. Vaš protivnik u Dalasu preduzeo je već korake da nikada ne dobijete mesto vrhovnog sudije.

– Neće mu uspeti. Zakasnio je. – Mislite? Izbori su u drugom planu ako je u pitanju život... – Šta smerate? – lecnu se Daglas. – Dajte novac ovamo! – nestrpljivo će čovek. – Prvo dokumenta! – Gven Tejlor malo odiže cev. Čovek kraj vatre se pomeri, spuštajući lonče na već dogorela drva. – Pokaži mu, Darou! – reče. – Ali, zašto bismo mu po... – Ima prava da vidi, zar ne? – Bradonja je pokušao da prodre u misli svoga kompanjona, a onda je slegnuo ramenima. – Kako vi kažete, mister Lo... – Moje ime nije važno! – preseče ga ovaj. – Pokaži mu da vidi, ali, ne i da ih uzme u ruke, Darou! – Razumem. – On izvuče ispod mantila smotuljak papira, vezan običnim debelim koncem. Razvijao je jedan po jedan i podnosio ga pred Daglasove oči. Bilo je očigledno da ih budući sudija dobro poznaje, jer je čas bledeo, čas crveneo. Bili su to njegovi potpisi, ugovori načinjeni u četiri oka, pisma koja je pomalo zaboravio, potvrde o isplaćenom novcu... Mora da su njegovi protivnici imali dobru mrežu, kada su uspeali da se dokopaju ovih papira. – To je sve? – muklo se javi Daglas. – Dovoljno je – os-

mehnu se Darou. – Dakle? Vredi li trideset hiljada dolara? – Vredi – složi se ovaj i ispod prsluka otkopča specijalni pojas. U njemu su se nalazile složene banknote, suma koju je poneo sa sobom da bi otkupio prošlost. – Ima još nešto – javi se čovek kraj vatre. – Šta to? – namršti se Daglas. – Potreban nam je jedan potpis. – Potpis? – Da. Imam gotov tekst, samo da potpišete. – O čemu se radi? – Vrlo je jednostavno, to je kratko sačinjena ostavka na položaj vrhovnog... – Vi ste poludeli! – prasnu Daglas. – Tražili ste trideset hiljada dolara, a sada izmišljate koješta! Ako to potpišem, onda mi ni ovi papiri nisu važni.

– Tu se slažem sa vama – klimnu glavom čovek. – Nikada to neću potpisati! – Mislim da hoćete – smeškao se Darou, pošto se njegov partner vratio lončetu sa kafom. – Badava ste dovodili sa sobom naoružanog pratioca. On vam neće pomoći...

Tejlor ustuknu malo natrag. Darou zapreti prstom. – Pazite! Imamo još dva čoveka ovde! – Daglas se osvrnu. – Jedan stražar je nedaleko, a drugi je pored kočije – nastavi Darou skoro veselim glasom.

– Pored kočije?

– Da! Vozač je naš čovek. Ima zadatak da na naš znak poubija sve putnike unutra... – Donald Daglas prebleda. Darou se smeškao cinično. – Predosećali smo da ste vi dobar, osećajan čovek i da nećete dozvoliti da nevini putnici stradaju zbog vaših ambicija, zar ne?

– Ali... ali... – Znači, potpisaćete? – Nikada! – Kako hoćete! U tom slučaju, umreće putnici a i vas dvojica s njima. – To je... to je podlo! To više nije politika, nego zločin! Tamo u kočiji su moja supruga i kćerka!

Bradonja se namršti i ponovo skrenu pogled prema vatri i čoveku pored nje. – Žene! – promrmľao je u nedoumici. Ovaj sleže ramenima, paleći cigaru vrhom zapaljene

grane. – Ne menja stvar – odgovorio je posle kraćeg ćutanja. – Ali žene... – mrštio se Darou. – To već nije... – To je njegov problem, a ne naš – prekide ga elegantni neznanac. – Uostalom, slutim da će sada potpisati. U pitanju je krv!

– Prokleti bili – jeknu Daglas. To kao da je bio znak za Tejloru. Imao je u ruci pušku, umeo je njom da barata iz svih pozicija i uglova. Trebalo mu je samo da još neki santimetar podigne cev i sravni sa zemljom obojicu. Ali, Donald Daglas kao da je naslutio namere svog pratioca. – Ne, Gvene! – uzviknuo je, gaseci time plamićak u Tejlorovim očima. – Moja kćerka tamo...! – Darou se nasmeja. – Šta sam rekao? – cerio se, stavljajući papire pod mantil. – Potpišite ovo, pa da se mirno rastanemo, mister Daglase. Vaša žena je sigurno nestrpljiva da vas vidi. A možda želite da vas više nikada ne vidi?

– Ne verujem da je Stiv Larsen vaš čovek – dobacio je Daglas. – Kad to budete saznali, biće kasno za nekoga – opomenu ga Darou šupljim glasom. Više se nije smeškao. – Vi ste podlaci! Trebalo je da znām da ste na sve spremni... ali, nisam slutio da je u to umešan i moj politički protivnik. Mislio sam da se radi o običnoj uceni!

– Politika i ucena idu zajedno, mister Daglase... U ovim našim vremenima – javi se čovek, stavljajući „stetson“ na glavu. – Da okončamo to, mister? – Daglas je oklevao. – Uzalud se nadate pomoći s neke strane, sami ste – osmehnuo se ovaj. – Nisam toliko glup – odgovori Daglas. – Pozvao sam nekoliko Remingtonovih detektiva da me slede... – Blefirate! Da imate prtnju, Larsen bi uočio. I, dao nam znak... – Kakav znak bi mogao da vam da? – Jednostavan, krik kojota. Ima ih u ovim krajevima prilično... – Vidim – promrsi Daglas mereći sagovornika. Ali, ovaj se samo osmehnuo uz

naklon. – Potpisujte! – pruži Darou neku hartiju.

– Ne potpisujte! – tiho dobaci Holidej sa strane. – Šta ste rekli, Tejllore? – prenuo se Daglas iznenađen. – Ja? Ništa mister – zbunio se pratilac kočije. – Neko je tamo zareža Darou. – Ti si Plink? Rekao sam da ostaneš tamo sve dok te ne pozovem...

Kockar izbi na krug svetlosti i zatvori svima usta svojom iznenadnom pojavom. – Ja nisam Plink – dobacio je hladno. – Ko ste vi, do đavola! – ustuknu Darou razmišćujući mantil. Iznenađen koliko i učenjivači, Donald Daglas je pomislio da možda postoji tračak nade da se izvuče. Stranac, saputnik iz kočije, sigurno nije samo tek tako došetao do njih!

– Kako... Kako ste došli ovamo? – upita Darou. – Kočijom – uzvratil Holidej. – Lažete! – dreknu ovaj. – Stiv Larsen bi vas ubio da ste se samo pomerili. – Ko je Stiv Larsen? – Naš vozač – umeša se Daglas. – Da li je... mislim, da nije nešto uradio sa...

– Vozač trenutno spava. – Spava? Šta time mislite da kažete? – uzbuni se Darou. – Kažem ono što jeste. Spava! Sa malom čvorugom na potiljku...

Čovek sa „stetsonom“ je za to vreme ćutao i procenjivao situaciju. Činilo se da nije više sve tako ubedljivo u njihovim rukama. Kao da se preokrenulo sve tumbе! Donald Daglas je s nevericom posmatrao svoga saputnika. – Hoćete da kažete da je vozač onesvešćen? – Da. – A moja kćerka? I žena? – U kočiji su, žive i zdrave ako na to mislite... – Nebesa! – procedio je Gven Tejlor i krvnički odmerio Daroua – to znači da nam oni više ništa ne mogu. – Izgleda – složi se Holidej. Polako je prineo cigaretu ustima i kresnuo šibicu. Darouov partner je odlučio da stane na svoje noge. Zaplet je postao gori nego što je mogao i da zamisli. Pretila je opasnost da ostane i bez

Daglasovog novca i bez dokumenata kojima ga je mogao ucenjivati. – Možemo da se sporazumemo – oglasio se oprezno. Pogled mu je skakao sa jednog protivnika na drugog. Međutim, najviše briga zadavala mu je pojava stranca u crnom, na čijim su se bokovima nalazila dva prokleta teška kolta! Zaključio je da momak nema veze sa Daglasom i da se umešao na svoju inicijativu. Tu je postojala šansa da ga preobrati. – Podelićemo trideset hiljada dolara na dva dela, i svako na svoju stranu – predložio je zatim.

– Zašto? – zakrešta bradonja. – Nas dvojica protiv dvojice. Ravnopravno! A i Plink je u blizini... – I on spava – dodao je kockar. – Šta vi u stvari hoćete? – upita čovek sa „stetsonom“. – Hoću za Dalas – odgovorio je kockar – a vi mi otežavate putovanje. Kako bi bilo da se razidete? Odmah?

– Ja sam svoj deo obaveze ispunio – javi se Daglas – doneo sam novac. Zahtevam da mi daju ono što mi pripada!

– To вреди dva puta više – nakašlja se Darou. – Koliko sam razumeo vozača – umešao se kockar – trebalo je da budete ubijeni čim predate novac. – Tako je rekao, hulja? – upita Tejlor. – Mene se to ništa ne tiče – nastavio je Holidej – ali mi je napomenuo da i ja mogu da vam se pridružim. E, to već nisam hteo da dopustim sebi, jer sam odlučio da stignem u Dalas a ne na onaj svet!

– Mislim da s njim nemate ništa zajedničko – pokaza elegantni Darouov partner na Daglasa – i da niste čovek koji boluje od principa? – Zašto tako mislite, mister? – okrenuo mu se kockar. – Čovek sa takvim koltovima i u takvom odelu, može da pripada samo jednoj vrsti ljudi. – Sigurno ne tvojoj, burazeru – prekide ga Džordžijanac glasom koji je pucketao poput slomljenog

stakla. – Ne volim ni učenjivače ni ubice. A vi ste to, izgleda, oboje, zar ne?

Darou okrznu pogledom svog kompanjona. Nije želeo da preduzima ništa dok se on s tim ne saglasi, ili da neki drugi znak. – Neka ostane kako jeste – predloži čovek sa „stetsonom“. – Svako na svoju stranu. – On odugovlači da bi dobio u vremenu – povika Tejlor. – Čeka da mu se ljudi osvete. – Neće uskoro – nehaljno ga umiri Holidej. – Jedino žele da me nasekiraju, mister Daglas – obratio se budućem sudiji. – Vaše sam ostavio sa revolverom da paze na vozača. Kako bi bilo da nastavimo put? – Ali... moji papiri? – Daće vam vaše hartije – obeća kockar i upravi svoj ledeni pogled u Daroua. – Ili možda neće? – zapita se Holidej, spustivši ruke niz telo. Tejlor se pognuo. Osetio je da dobija saveznika i bilo mu je mnogo lakše. Zagonetni putnik zračio je u polutama čeličnom voljom i odlučnošću. – Dakle? – upita kockar.

– Daj mu, Darou – povika čovek sa „stetsonom“. Bio je to providan signal za obračun. Možda je Darou nekada bio brz, ali ovoga puta su mu se odsekle noge kada je video kako u njega zjape dva tamna otvora! Nebesa! Jedva je dotakao dršku svoga kolta, a stranac mu je izazvao grčenje u želucu svojom munjevitom reakcijom. A Tejlor i Daglas bili su zadivljeni mađijskom veštinom bledolikog kockara. Tejlor nije stigao ni da se posluži svojom puškom. Sve je bilo gotovo!

– Baci to! – pokaza Holidej Darou na oružje.

– Ja nisam naoružan – podiže ruke čovek u „stetsonu“ pokazujući na bokove. Bio je bez opasača. – Takvi obično imaju maramicu u unutrašnjem džepu – dobaci Holidej – i s njom izvuku i „deringer“!

– Ja ću to proveriti – preporučio se Tejlor i uputi se prema ovome. Pošto mu je nabio

cev puške u stomak, vešto mu je pretresao džepove. – Nema ništa – obavesti zatim. – Onda, uzmi ove papire od njegovog pajtaša. – Sa zadovoljstvom! – Tejlor pride Darou s leđa i kratkim udarcem kundaka ga posla na zemlju. Daglas je žurno dograbio smotuljak koji je Tejlor izvukao ispod Darouovog mantila i grozničavo pregledao komad po komad. Kada se uverio da su to oni pravi, počeo je da pretura po džepovima. – Ovo vam treba? – upita kockar i podnese mu pod lice upaljenu šibicu. – Pogodili ste – prvi put se osmehnuo Daglas. – Zapaliću ovo dubre koje nekima znači zlato...

Čovek u „stetsonu“ tupo je zurio u plamen koji je gutao dokaze.

– Znao sam da hoće da me smaknu pre izbora, ali se nisam nadao da na to računaju i posle. Čak su spremni i da ubijaju!

– Znači li to da odustajete od svoga položaja? – upita kockar.

– Nipošto! – ispravi se Daglas. – Tek sada mi se dopada! Moji neprijatelji nisu obične ubice, mister, već snage koje imaju svoj program nasilja i rasnih predrasuda...

– Nikada nisam mario za politiku – završi Holidej svoj deo razgovora. – Ostajete li u Dalasu? – Ne, moj cilj je Šerman – reče Dok. – Šerman? – To je podaleko... Ali, ostaćete koji dan kao moj gost? Morate mi obećati. – Ne – glatko odbi ovaj. – Ipak, ja vam dugujem više nego što to mogu da izrazim rečima... – Nikome ne dugujem niti zadužujem – skoro neprijateljski odgovori kockar. – Želim da nastavim put za Dalas onako kako sam počeo. – Ja ću voziti – ponudi se Tejlor. – Ali, šta ćemo s njima?

Daglas se gadljivo okrete prema Darou i elegantnom lupežu koji ga je vraćao svesti. – Nemam nameru da se spuštam na njihov nivo – rekao je. – Neka se nose do vraga! – Ali – pobuni se Tejlor – hteli su da vas ubiju? Zar ćete ih pustiti nekažnjene?

– Ja sam sudija, a ne šerif – sleže ramenima Daglas. – Biće dovoljno da im povedemo konje. Možda su željni pešačenja? – Pratilac kočije je negodovao, ali, nije bio raspoložen za dalju prepirku.

Gven Tejlor ponese Darouovo oružje i u blizini pronade tri konja. Poveo ih je prema kočiji. Daglas i kockar već su koračali u tom pravcu. Neobični saputnik je utonuo u neshvatljivo ćutanje, kao da je time bežao od konvencionalnih razgovora. Ispred kočije zatekli su ženu i njenu kćerku, obasjane zelenkasto žućkastom svetlošću fenjera sa strane. Mirel Daglas krenu prema svom mužu raširenih ruku. Njena kćerka je još uvek držala u ruci kolt koji joj je nedavno tutnuo u ruke Holidej. – Malo je težak? – upita kockar. Ona se osmehnu na kratko. – I tvrd – reče. – Počeo je da se budi, a ja sam ga onda ponovo udarila... – Znao sam da se mogu u vas pouzdati – odgovori kockar. – Šta se tamo dešava? – Otac će vam ispričati – posavetovao joj je kockar – ja ću da pogledam svoga ždrepcu... Donald Daglas je tek sada osetio malaksalost, tek sada je saznao kakvoj se opasnosti izložio i za koliko ju je izbegao. Dok je odgovarao na bujicu pitanja grleći kćerku Barbaru, umešao se i Gven Tejlor. On je doveo konje ali, i tri para čizama preko ramena! – Malo su se bunili, ali sam ih ubedio da će lakše trčati po savani! – Daglas samo zavrte glavom. Stiv Larsen je još uvek spavao dubokim snom posle ponovnog udarca koltom po glavi. – Da izujem i njega? – upita Tejlor.

– Njega ćemo povesti – reče Daglas. – Ugrozio je direktno život mojoj ženi i kćerki, kopile... – Kakve su to reči, Donalde? – zaprepastila se žena. – Kaubojske, dušo – nasmejao se sudija i okrenuo prema Tejloru. – Gde je on? – Iznenada, odsustvo Doka Holideja kao da veče učini prohladnijim i tajnovitijim. – Rekao je da će pog-

ledati svoga konja – javi se Barbara. – Konja nema ovde! – povika Tejlor. Daglas skupi usta, zagledan u mrak.

– Odjahao je... – procedi Daglas, ošamućen tim saznanjem. – Odjahao je kao duh... Kakav je to čovek? Ne dozvoljava da mu se zahvalim, ne govori svoje ime, napušta nas bez pozdrava i bez razloga... Ko je on? – Niko nije znao da odgovori na to. Stajali su tako okrenuti prema severu, iako niko od njih nije umeo da objasni zašto su gledali baš u tom pravcu.

*

Denison, na obali Red Rivera, četiri dana kasnije. Samo što je završio jednu vožnju kasno uveče, Marka Drubsa su digli pred zoru iz kreveta. Trebalo mu je dobrih deset minuta da dođe sebi i prepozna kurira Fregonove banke. – Šta hoćeš, Smajli? – progundao je Drubs stavljajući noge na beton svoje male sobe. – Kog me đavola budiš? Znaš li kada sam stigao sinoć?

– Ne znam – odgovorio je momak nestrpljivo – ali me je mister Fregon poslao po tebe. – Po mene? Šta hoće? – Da odmah dođeš tamo. – Gde? – U banku, gde inače? I, nemoj da gnjaviš... – Drubs ostade sam. Otresao je glavom, doteturio do lopera i sručio bokal vode na teme. Pretpostavljao je da bankar Ajvor Fregon ima zaista nešto važno i poverljivo da mu kaže, čim ga poziva sebi, u svoj kabinet. Dvanaest godina Drubs vozi za kompaniju „Triniti Teksas ekspres“. Dvanaest godina truckao je putevima od Denisona do Dentona, od Pandoka do Rok Ramosa, od Denisona do Šermana... To nije bio neki naročiti život. U tih dvanaest godina nagutao se prašine dovoljno za čitavu večnost. Srećom, bio je bez porodice pa mu je to taljiganje padalo lakše.

Sa platom je sastavljao kraj s krajem, nika-da nije stizala do sledeće isplate. Osamlje-nost koju je kao pečat nosio kroz život, uči-nila ga je lakomim na kapljicu viskija. Na-ravno, to je radio na putovanjima, u gra-dovima kroz koje je prolazio, u postajama gde je menjao konje.

Mark Drubs bio je mršav, oronuo, žuć-kaste kože i masne kose. Leđa su mu bila pogrbljena, a ramena kao da su svakog trenutka pretila da iskoče iz poderanog kož-nog kaputa. Preko široke glavne ulice Den-isona pošao je dugim, nesigurnim koraci-ma, zapahnut svežim jutrom i tek promo-ljenim suncem iznad Red Rivera. U Deni-sonu, ljudi su Drubsa smatrali osobenja-kom. U kompaniji je važio za vrsnog i tač-nog vozača. To što je na strani potezao za rakijom, to su mogli samo da nagađaju. Niko ga nikada nije video pijanog na poslu. Uputio se prema Fregonovoj banci. Nalazi-la se u samom centru Denisona, na raskrsni-ci odakle se glavna ulica račvala u dve ma-nje, prema Južnoj i Zapadnoj četvrti. Bila je to staromodna zgrada na sprat, sa bal-konom od cigala i prozorima koji su ispred debelog stakla imali rešetke. Teška, masiv-na vrata čuvao je specijalni stražar. On je sumnjičavo odmerio Drubsa, ali ga nije omneo da uđe u hol. Tu su uostalom dolazili najrazličitiji klijenti, od kockara do oronulih kopača ruda. Fregonova banka nije birala, ona je primala svakoga, samo ako je sobom nosio novac za ulaganje.

Drubs skide svoj šešir i steže obema šaka-ma, plašeći se da mu ne isklizne i zaprlja popločani pod. Ispred niza šaltera nalazilo se nekoliko ljudi, uprkos ranim jutarnjim satima. Svi su mu bili okrenuti leđima, pa je mogao da se prišunja pultu koji je ujed-no bio prolaz prema blagajni i Fregonovom kabinetu.

– Šta ti ovde tražiš, Mark? – oslovi ga Tip Hedn, glavni Fregonov blagajnik. – Da nisi otkrio zlatnu zilu u koritu Red Rivera?

– Ja... rekao mi je da dođem... – Ko? – Mister Fregon. – Hedn se namršti. Debela cigara u njim ustima se premesti sa jednog kraja na drugi. – Tebe pozvao? – skoro se iscerio. – Jesam li ja to dobro čuo?

U tom se tapacirana vrata bankarevog ka-bineta otvoriše i na njima se pojavi vlasnik. – Pusti ga, Tipe! – naredi Fregon. Hedn se instinktivno nakloni i licem mu se razli ljubazan osmeh.

Ajvor Fregon bio je pedesetogodišnjak sa nešto više sala na stomaku i podvaljku. Odevao se u tamnije boje, ovoga puta bio je to tamnoljubičasti kaput sa širokim reve-rima i bleđoplava košulja sa riševima. Prs-luk boje zlata imao je, umesto džepčića, iz-vezen monogram od slova A.F. – Uđite, Drubse – pozva ga bankar. Kočijaš se ne-kako provuče pored Hedna, izbegavajući i njegov pogled.

Unutra ga je sačekao još neko. Vlasnik „Triniti Teksas ekspresa“ lično, Erl Snajder.

Drubs se zbuni još više. Pomislio je da je učinio neku glupost i da mu pripremaju otkaz ili, bože ne daj, neko suđenje!

Snajder je bio debeljuškast, poslovan čovek, negovanih brkova i zulufa, predus-retljivog osmeha. Obično se smeškao, čak i kada mu nije bilo do smeha. Zalizana, uljem namazana kosa, presijavala se na suncu koje se provlačilo kroz razmaknute zavese. – Sedite Mark – ponudi ga Snajder. – Sedite – ponovi i Fregon. Kabinet je bio tako raskošan da se Drubs nije usuđivao ničim da bilo šta dotakne. Čak se trgao kada je slučajno kolenom očešao veliku fotelju. A kada je seo u nju, imao je utisak da tone! Fregon je zauzeo mesto iza svog ogromnog stola, dok je Snajder nastavio da stoji s nje-gove leve strane. Bankar je za Drubsa bio

čovjek nedostižan. U stvari, retko ga je viđao. Nikada ga nije oslovio ni dublje pogledao. Držao se uspravno, kruto, kao i uvek elegantno odeven, prava zverka od koje zaziru i bogati i siromašni. Šta je takav čovek hteo od jednog kočijaša?

– Dakle, vi ste Mark Drubs – zaveli se Fregon u fotelju, posmatrajući došljaka kao zmija žabu. Lice mu nije pokazivalo ništa određeno, sve dok se nije malo osmehnuo.

– Koliko ste godina u službi?

– Dvanaest – odgovorio je Drubs stegnutog grla, pogledavši svog poslodavca. Snajder klimnu glavom.

– Mister Snajder mi je preporučio vas kao sposobnog, odanog i poštenog vozača – nastavi Fregon. – Da li je u pravu?

– Mister Snajder otpušta nesposobne – promumla Drubs. Fregon se osmehnu. – Imam poverenja u mister Snajdera, a verujem da to mogu imati i u vas, s obzirom na njegove preporuke – reče bankar posle kraće stanke. – Stvar koju želim da vam poverim ostaje samo među nama. Jasno?

Drubs klimnu glavom.

– Koliko imate platu mesečno?

Vozač pogleda u Snajdera, ali poslodavčevo lice bilo je bezizrazno, iako osmehnuo. – Dvadeset i pet dolara, plus plaćen stan – procedi vozač.

– Nije mnogo, nije ni malo – zaključio bankar, iako je podrugljivo okrznuo Snajdera sa strane. – Poveriću vam specijalan posao... – Šta treba da uradim? – osmeli se Drubs da upita.

– Samo da vozite – odgovori Fregon. – Gde? – U Grinvil. – Bankar ustade i odšeta do prozora. Zatim se vratio do stola, otvorio fioku i odatle izvukao dva paketića novčanica. Sve to spustio je pred vozača paleći u njegovim očima iznenadnu vatru.

– To je vaše – ponudi mu Fregon. – Dve hiljade dolara da odvezete kočiju u Grinvil

kao što to obično činite. Samo da vozite, i da vas se ništa drugo ne tiče.

– Dve hiljade dolara? – procedi Drubs. – Da ne vozim kakav dinamit pod sedištem?

Fregon ispod oka pogleda u Snajdera. Vlasnik „Triniti Teksas ekspresa“ sleže ramenima i reče. – Možete mu reći sve...

– U redu – sa vidnim olakšanjem složi se bankar. Okrenuo se prema ošamućenom Drubsu. – U Grinvilu i okolini bile su velike suše, pa je moja filijala banke bila preopterećena zahtevima za zajmove. S obzirom da čuvam ugled glavne banke, ovde, odlučio sam da u Grinvil pošalejm deo kapitala i opravdam zahteve onih ljudi tamo. A da bi novac preneo sigurnim putem, odlučio sam takođe da to učinim običnom kočijom, u koju se ne može posumnjati...

Drubs je s mukom pratio bankarevo izlaganje i osetio je hladnoću oko srca. To mora da je đavolski iznos!

– Hoćete da kažete... da treba da prenesem novac? – Fregon klimnu glavom. Snajder se umeša. – Niko osim tebe neće uspeti to da učini, Mark. Ti poznaješ teren, dobar si vozač i sve će izgledati uobičajeno...

– A putnici?

– Kočiju sam zakupio za svoj račun – ubaci Fregon – s obrazloženjem da njom prebacujem u Grinvil neke ljude koji će održavati red i čuvati kasu za vreme isplate zajmova. Međutim, ti ljudi nisu toliko važni. Oni ne znaju da novac ide kočijom kojom putuju. Oni su plaćeni da tamo budu desetak dana i ništa više. Novac će u Grinvilu primiti moj čovek po imenu Dilbert Monro.

– Kakvi su to ljudi? – upita Drubs.

– Revolveraši – nasmeja se Fregon. – Našao sam ih u Rok Ramosu. Opasni su i biće dobra straža zlatu, iako toga nisu svesni. – Fregon podiže nož za sečenje hartije i odmeri ga u ruci. Međutim, mislio je na

nešto sasvim deseto. Drubs je gledao u dolare i znao je da pristaje. – Koliko to novca treba preneti? – upita.

– To nije važno – uzvratila bankar. – Nalaziće se pod sedištem, ugrađen tako da će ličiti na njegov deo, a nikako na kovčežić. Mislim da nemam razloga da pitam pristajete li ili ne?

– Naravno da pristajem. Kada krećem? – Odmah!

– Odmah? Ali...

– Ljudi su u kočiji, čekaju samo vozača. Imate toliko vremena da iz sobe ponesete ono najneophodnije za put. Dajem vam deset minuta!

– Stići će on i ranije – reče Snajder. – Poznajem ja svoga vozača. On je najbolji!

Drubs promrmlja nešto kao u znak pozdrava, strpa novac pod kaput i izađe iz kabineta. Kada je Mark Drubs uleteo u svoj sobičak po kabanicu i čuturicu za vodu, osetio je nečije prisustvo iza vrata. Onda mu je neko prislonio cev na potiljak i on se sledio! Zatim je čuo glasan smeh i cev je skliznula. Drubs se okrete. – Fajt! – skoro je dreknuo vozač. – Nije mi do takvih šala!

– U redu, nemoj biti nervozan na prazan želudac. Došao sam poslovno. – Bio je to onizak, plećat momak u prašnjavom odelu, u košulji od pamuka i platnenim pantalonama sa nisko obešenim koltom kalibra 44. Lice mu je bilo pegavo, široko i nekako pljosnato. Kosu boje slame pokrivao je izgužvan, pohaban „melba“ šešir. – Zašto si došao? – upita Drubs. – Smit je poslao tvoj deo – reče ovaj i baci na prljav sto svežanj novčanica. – To je od poslednje pljačke... – Koliko je? – Hiljadu dolara, kao što je i obećao! – Drubs odsutno klimnu glavom. Rasel Fajt se podboči. – Ideš kao dripac, živiš u sobi koja je pre ćelija nego odaja za stanovanje, ne pušiš, ne skitaš, ne juriš žene... gde onda slažeš novac koji zaradiš?

– Ne tiče te se! – obrecnu se na njega Drubs. – Žurim.

– U redu, idem. Smit je kazao da jašemo dalje na sever. Ovde je postalo vruće za nas.

– Odlazite? – trže se Drubs. – Ali... – Šta se desilo? – Vozač priđe vratima i proveri da li ima koga u blizini. Pošto se uverio da nema, priđe sasvim blizu posetiocu. – Možda imam nešto veliko – reče tiho – za oproštaj?

– Šta to?

– Vozim novac za Grinvil. Ne znam koliko, ali slutim da je veliko.

– Kakav novac? – Fregonove banke. Šalje za filijalu... – Šalje ga kočijom? – Ne viči! – upozori ga Drubs. – Izabrali su mene, kao poverljivog i veštog vozača moje kompanije. Bio je i gazda tamo. Oni hoće da to prebace ovim putem, jer je neupadljiv... – Ima li putnika? – Trojica – sлага Drubs – ali, nemaju pojma s kakvim se tovarom voze...

– Pričaj mi brzo, ali jasno... – munu Fajt laktom vozača. – Možda će se to svideti Smitu...

*

Desilo se baš ono što Vinigejt Smit nije želeo. Kejzi Adams je povukao brže od njega! Bilo je to pre podne na domaku Denisona, u brdima Poni Galča, odakle se Red River video kao uzana, poniklovana traka na valovitoj zelenoj haljini od trave i lišća. Venigejt Smit se gorko osmehnuo, pogledao u svoj kolt i zaključio da njegovo vreme prolazi. Četrdeset i sedam godina na rame-nima, hiljade milja iza, prošlost puna prok-leto opakih dana u kojima se sa smrću bratimio više nego sa viskijem od Igl Pasa do Laboka. Mladić preko puta njega bio je na

pragu dvadeset godina. Zato je Smitov osmeh bio gorak. Video je sebe nekada. Sebe i Brajana Adamsa, čiji ga je sin sada nadmašio u potezanju. Mladić je zadovoljno vratio košt za pojas. Imao je uglasto lice sa nešto ispupčenijim jagodicama, oči boje lešnika, dugu smeđu kosu koja se uvijala pri dnu i prosipala po okovratniku kratke kožne jakne. Na obrazima su mu se javljale dve „jamice“ pri osmehu i po tome je neodoljivo podsećao na oca. – Da li je sada bilo dobro, ujače Vini? – upitao je momak. – Jeste! – Kao otac? – Smit stisnu usta. – Stalo ti je baš da budeš kao on? – Veoma... Uostalom, zar bih mogao da budem nešto drugo? – Možda je i u pravu, pomisli Smit. Vinigejt Smit je dostojanstveno podnosio poplavu sedih vlasi u svojoj kosi. Nosio je belu košulju širokih rukava i vratnu maramu boje limuna. Uzane pantalone bile su mu uvučene u čizme visokih sara sa vezom pri vrhu. Imao je crne, sjajne oči i bakarnu kožu. Spustio se na jedan kamen još uvek držeći košt među prstima. Mladić mu priđe. – Ljut si? – upita.

– Možda sam samo malo umoran – odgovori Smit. – Šta čekamo sada? – Fajta! Otišao je u grad da nešto obavi. Posle toga jašemo na sever. – Kejzi Adams se lupi šakom po opasaču. – Sada smo isti – rekao je. – Više ne moraš da me uzimaš pod svoje. Vreme je da budemo rame uz rame, ujače Vini. – Smit skide šešir i nadlanicom obrisao znoj. Kamenjar u kome su se nalazili, upijao je sunce kao sunder. Bio je vreliji od peći. – U redu! – kazao je Smit. – Naučio si da potežeš brzo. Naučio si da jašeš. Čini se da sve znaš, zar ne? I, šta ćeš sada?

– S tobom, eto šta! – Zašto? Imaš pred sobom čitav svoj život. Možeš da biraš!

– Adams zavrte glavom. – Bolje da o tome govorimo drugi put... – Hoću baš sada! I to ovde! – viknu Smit. Mladić stavi

nogu na jedan kamen i osloni se laktom o butinu. – Ujače Vini – lagano je izgovarao – sramota je da lenstvujem na tvoj račun. Dok si ti jurio po Teksasu, stavljao glavu u torbu, pljačkao, bežao i krio se pred poterama. mene si pustio da plivam u kockarskim dugovima i spavaćim sobama... Ne želim da me maziš – više! Bez obzira koliko ti je moj otac bio prijatelj.

– Nisam želeo da budeš na ovoj strani zakona, Kejzi. – E, meni se ta strana dopada. I prestani da se ponašaš kao starija sestra. Imam dvadeset godina i umem sve, bar koliko i Rasel Fajt. I još nešto, ime Adams ne može da iščezne! Nastaviću tamo gde je otac stao...

Vinigejt Smit uzdahnu. Ovom mladom i plahovitom momčiću zamenjivao je oca već punih devet godina. Od onoga dana kada su Brajana Adamsa uhvatili prilikom pljačke državne banke u Ebilejnu. Tom prilikom stradao je zamenik šerifa, mada se nije znalo tačno ko je od tri napadača pucalo... Adams je osuđen na dvadeset godina u Jumi. Međutim, samo posle dve godine tamnovanja uspeo je da pobegne i zametnuo je svoj trag. Govorilo se da je stradao u Mohavskoj pustinji, da ga je potera ubila ne sluteći da se radi o njemu... Svašta se govorkalo, o bekstvu i nestanku Brajana Adamsa, najpoznatijeg otvarača bančinih sefova između Arkanzasa i Rio Grande. Jedno je ipak bilo istina, godine su prolazile, a vesti o Adamsu postajale su sve ređe i nesigurnije. I s njihovim nestankom umrla je u srcu njegovog sina nada da je otac živ i da će ga nekada naći. – Oprosti, malo sam se zaletio – prenu Smita mladićev glas. Ovaj odmahnu rukom. – Mislio sam da tebi bude dobro – reče. – Vreme je da o ocu manje misliš.

– Znam da su ga odveli i da si me ti uzeo kod sebe. Tolike godine brineš o meni, na-

bavljaš mi odelu, konje, snabdevaš novcem... to ne može da traje večito! Moram to da ti vratim, ujače Vini. Jahaćemo zajedno, ti i ja: Smit i Adams, kao nekada, a?

– Mlad si i...

– Ja sam sin svoga oca, a ti si njegov najbolji prijatelj. Pričao si mi o njemu da je divan čovek, jedan od najboljih. Pljačkao je, ali nikada nikoga nije ubio. A znam da si i ti sličan... – Brajan me je zakleo da se brinem o tebi – rekao je Smit. – Tog kobnog dana bio sam na drugoj strani, drugim poslom, a on kao da je slutio da mu se nešto može desiti... Da, tako je to bilo. Devet godina me peče savest jer sam mogao biti uz njega i sve se moglo završiti drugačije.

– Važno je da smo zajedno. – Ne odustaješ? Nisi svestan da smo mi stalno jednom nogom u zatvoru ili paklu? Zakon nam je stalno za petama i to nije posao za tebe. Nisi još ništa loše učinio, možeš da počneš jedan sasvim nov život. Ja ću ti ga obezbediti. – Ne! – uzviknu mladić. Smit besno baci o zemlju svoj šešir. – U redu – reče – neka ti bude. Ali pazi, ako ti se prvi put ne svidi, jaši dalje od mene! – Smit nije voleo mnogo ljudi oko sebe. On i Brajan Adams su ranije organizovali bande od najviše četiri čoveka. Što se tiče Smita, u poslednje vreme jahao je samo sa Raselom Fajtom. Momak je bio lukav, brz, odvažan i hitar. Sada im se pridružio i Kejzi. Pobegao je iz Fort Vorta posle jedne tuče i potražio Smita na određenom mestu. Ovaj mu je uvek ostavljao na uvid svoj položaj u toku jedne nedelje, pa ga je tako mladi Brajanov sin lako pronašao u Poni Galču. Njihov logor sastojao se od skinutih sedala, vatre, lončeta za kafu i čebadi u kojima su spavali. Gore se nalazio „krov“ od jedne stene iznikle iz brda kao džinovski dlan od kamena. Topot konja trgao je oba prijatelja. Kejzijeva šaka pade

na dršku kolta, ali mu se lice ubrzo opusti. – To je Fajt – reče.

– Sada možemo krenuti – promrmlja Smit, ustajući sa kamena. Rasel Fajt skoči sa konja i rukom lupi konja po sapima da odjaše u hlad. Videlo se da je pakleno žurio, nije se znalo ko je znojaviji, životinja ili jahač. – Da te ne juri šerif? – dobaci Smit. – Ja se ne bih pakovao – odgovorio je Fajt i obrisao rukavom znoj. – Bio sam kod Drubsa i čuo sam lepu muziku iz njegovih usta. – Vinigejt Smit se namršti. On nije voleo da lako menja odluke. Pa ipak... – Imamo li kakav posao? – interesovao se Adams. To bi za njega bila prva reakcija. – Moramo da požurimo ako mislimo da opljačkamo Fregonovu pošiljku...

– Fregonovu? Je li to denisonski bankar? – upita Smit. – On, lično. Ne znam tačno koliko je, ali, Drubs tvrdi da nije manje od pedeset hiljada dolara! Može samo da bude više. – Hoće li on da vozi? – Da! I to u poverljivoj misiji. Da bi sve izgledalo obično, biće i nekih putnika...

Smit je razmišljao. Ako su nameravali da odu dalje, na sever, onda bi trebalo da miruju jedan deo puta i izvesno vreme. A da bi mirovali, morali su da imaju zalihe. Ovo je bila prilika koju nisu smeli da propuste. – Kuda su krenuli? – pitao je Fajta. – Za Grinvil. – Znam jedno mesto dobro za zasedu – procedio je Smit. Onda pogleda u Adamsa. Mladićevo lice više nije zračilo samopouzdanjem i zadovoljstvom. – Nema ubijanja? – prevali najzad preko usta. – Smit se osmehnu i stavi ruku na Adamsovo rame. – Drago mi je što to pitaš – reče. – Ne, nećemo ubijati. I tvoj otac i ja uvek smo to izbegavali, iako to zvuči glupo. Nikada nismo ubili, čak ni u samoodbrani. Bili smo dovoljno vični da protivnike ranimo i onesposobimo... – Ali, treba da požurimo! – umeša se Fajt. – Kočija je krenula iz De-

nisona kada i ja. Možda neki minut kasnije. – Pojahali su. Fajt je neko vreme jahao napred. Smit se latio duvana, zavio je cigaretu, zapalio, a onda mamuznuo svoga belca da sustigne Fajta. Kejzi Adams se nije odmicao od njega. Pustara kroz koju su prolazili, podsetila ga je na Oklahomu. Bila je to godina 1865. slom Juga... Bekstva iz dva zarobljenička logora, izmicanje, poterama prema zapadu. Novi Meksiko, Arizona, Kalifornija, a kasnije natrag, istim putem... Bila su to sećanja koja se ne mogu izbrisati jednostavnim stiskom očiju. Bio je rat! Jenki su u prvim danima pobede palili rančeve i plantaže južnjačkih porodica i simpatizera, divljali u surovoj odmazdi. Tako je Vinigejt Smit ostao bez doma, ali, bar sa prijateljima. Brajan Adams je vraćajući se iz rata zatekao grob svoje žene i desetogodišnjeg mališana samog. Poveo ga je sa sobom, iz mesta u mesto, ostavljajući ga kod brojnih prijatelja koji su se bolje snalazili od njega. A on, nije umeo ništa drugo nego da jaše i puca. To je nastavio i sada, ali, pljačkajući one čijom zaslugom su on i njegov sin ostali bez žene i majke, bez ognjišta... Smit je bio senka Brajanu Adamsu. Ne samo čuvar leđa i odstupnica, bio je nešto mnogo više, prijatelj. Jahali su rame uz rame, ređe odvojeni u grupama, uglavnom uvek zajedno. Nije bilo povratka južnjačkim kapetanima, njihove slike počele su da ih sustižu na poternicama, ali ih nikada nisu ukrotile. Sve do Ebilejna... Smit skrete pogled prema Kejziju. Šta je od Brajana ostalo sinu? Brza ruka? Snaga? Veliko srce? Osmejak sa „jamicama“? Imao je njegovu visinu, oči... Jedino, ovaj put nije bio za njega. Uostalom, možda je trebalo da se suoči s tim. Ukus nasilja nije imao onu čar borbe. Bekstvo pred pušćanim cevima gonilaca nije bio zanos jahanja prerijom u susret uzbuđenjima. Neka prvo upozna onu

crnu stranu, kako bi mirnije i odlučnije prešao na drugu, svetliju.

*

Kočija za Grinvil prešla je na put nad kojim se sklapalo drveće. Mark Drubs je više gledao okolo nego pred sebe. Čak je zaboravio da upotrebi bič i konji su iz galopa prešli u laki kas. Tri „putnika“ u kočiji bila su slika i prilika najernijih desperadosa na koje je mogao da naleti Drubs. Da je birao najgore, bankar Fregon bi se zadržao kod njih. Trebalo je Fajtu da nagovesti kakvu „posadu“ ima. Slagao je da se radi o običnim putnicima, a ne o revolverašima. Uostalom, Smit nije bio mačji kašalj. Umeće on s njima da izađe na kraj. Kola su odjednom udarila u nešto, iskrenula se i ostala tako nasadena. Tri putnika su se strmoglavila na suprotni zid kočije, psujući. – Šta je to do đavola? – provirio je jedan od njih, zarastao u bradu i sa povezom preko levog oka. Nije sačekao odgovor, ugledao je prednji točak utonuo do polovine u put. Shvatio je da se radi o rupi. Neko je preko nje nabacao granje, nešto zemlje i trave, i tako rupu učinio nevidljivom. Jednooki se vrati na sedište, zamišljen. – Šta je? – upitaše ga druga dvojica. Njegova šaka kao odgovor pade na opasač. – Liči mi na napad – promrsi promuklim glasom. Istog časa, senka nekog čoveka izroni na prozorčetu. Preko lica je imao maramu. Zatim su čuli vozačev glas. – Ne pucajte! Predajem se!

– Izlazite! – pozva ih maskirani. Iza njega se nalazio drugi napadač. – Hajde da vidimo šta hoće – zacereka se jednooki i krenu prvi. Kada su otvorili vratanica, nabasali su na cev puške. Držao ju je Rasel Fajt, sve dok ih Smit ne preuze na sebe. Onda se ovaj

pope gore i poče da pretura. „Putnici“ su se zgleđali među sobom. Zbog čega ovaj napad? Fregon im je dao nešto akontacije dok ne stignu u Grinvil, ali se zbog toga ne zaustavlja kočija. I to u pokrajini kojom vršljaju savezni maršal i loveci na ucene, tražeći bandu Vinigejta Smita! Kejzi Adams je stajao nešto po strani. Razmišljao je kako je sve ispalo jednostavno, bez ijednog ispaljenog metka. Jedino su tri čoveka više ličila na razbojнике nego na obične putnike. – Kakve su ove ptice, Dadli? – upitao je jednookog čoveka sa povezom preko čela, kakve su nosili Indijanci pred ratničke pohode. Imao je sastavljene obrve, širok nos i jako izraženu vilicu, na čijoj su se polovini protezala usta u vidu crte. – Po cvrkutu bih rekao da su izelice – odgovorio je jednooki. Lice mu je bilo široko, smežurano, obasuto crvenkastom bradom koja je skrivala ožiljke. – Nešto mi pada na um... – Zaveži! – opomenu ga Smit hladno. Mark Drubs se smušeno držao po strani, iščekujući rezultat Fajtovih pretraživanja vozačkog sedišta.

– Zar nam nećete prevrnuti džepove? – interesovao se čovek sa povezom na čelu. Kako nije dobio odgovor, nastavio je sprdajući se. – Tako otmeni džentlmeni mogli bi da nam se predstave. Ili su tako čuveni da im to nije potrebno, šta ti misliš, Dadli Holmse? – Mislim da si u pravu, Alamo – odgovorio je ovaj. – Sve mi se čini da se iza ove marama – i on pokaza na Smita – nalazi simpatično lice Vinigejta? Ili se varam?

Kejzi Adams pretrnu. Zar su ih prepoznali? To nikako ne bi valjalo sada, kada su mislili da neometano nastave put na sever. – Ne kaže ni „da“ ni „ne“ – zavrte Alamo svojom dugom kosom. – A ja mogu da im kažem ko smo mi, zar ne? – Možeš, da bi ti stavio ime na krst – smejuć se jednooki koga je Alamo oslovio sa Dadli Holms.

– Zašto? Kada sve saberemo, nas trojica jedva možemo da iščakamo hiljadu dolara!

Sunce je đavolski peklo i Adams dobi želju da smakne maramu sa lica. Odustao je u poslednjem trenutku. – Mi tek treba da se proslavimo u Grinvilu – brbljao je Adams. – Ja, Dadli Holms i ovaj Fajon Valker, koji uglavnom čuti i čeka zgodnu priliku da me učutka šakom po zubima! – Treći putnik nosio je neki svileni šal oko vrata, smotan tako da mu je jedan kraj visio preko opasača. Imao je blede lice i azijske brkove, okrenute nadole, sa zašiljenim vrhovima. Smit se približi Alamu i munjevito mu uputi udarac koltom po ustima. Čovek kriknu, a onda zastade pred opasnom blizinom cevi. – Najpre da umukneš, a onda nastavi da držiš ruke gore! – posavetova mu Smit pretećim glasom. Alamo ispljuna krv iz usta i krvnički odmeri napadača. – Možeš se pokajati zbog ovoga, mister – dobacio je, ovoga puta bez šegačenja. Gore, Rasel Fajt je zagledao sedište, kucio i nožem zasecao ivice.

– Hej! – uzviknuo je Dadli Holms. – Pa oni stvarno nešto traže, zar ne, Valkere? – Valker ne odgovori. Njega je još uvek zbunjivala činjenica da ih napadači još nisu razoružali. Zbog toga ga je i svrbelo prst. Međutim, nije želeo još da rizikuje ništa. Još uvek im nisu sasvim stali na žulj. Uostalom, bili su na nišanu. Ljudi pod maramama sigurno su bili dobri strelci. Jedino je mogao da iskoristi šansu ako okrenu glave u pravcu kočije... Ali, Vinigejt Smit kao da mu je pročitao misli. – Ne pokušavaj ništa – reče. – Ostavio sam vam mogućnost da potegnute, da bih vas ubio mirne savesti. To važi za svu trojicu. – Kejzi Adams se osvrte, kao da je sve zamrlo tih desetak minuta. Nigde oblačka prašine, ni sa jedne strane. – Tu je! – čuo se radostan Fajtov glas. Adams priđe i pomože partneru da ski-

ne kovčežić. – Do vruga! – ogłosi se Alamo. – Zar ima nešto unutra? Zar smo sedeli na zlatu, a nismo ni znali? – Neko spletkari na naš račun – promrsi Holms. Smit dade znak Fajtu da otvori kovčeg. Momak opali u bravu, a zatim kleče i podiže poklopac. Kao pod konac poređani, svežnjevi dolarskih novčanica potamnili su sjaj podneva. – Prevarili su nas – zastenja Alamo. – Dali su nam po trista dolara, a poslali lovnu da nam greje stražnjice! – Njegove rasečene usne istisnule su bujicu psovki dok je zurio u vozača. Onda je odjednom shvatio. – Ovaj pacov im je rekao! – uzviknuo je. Drubs uplašeno ustuknu. Pogledao je u Smita, ali, odatle ne dobi nikakav znak. – Ja ništa nisam znao – povika. – Ništa nisam uradio, vi ste svedoci! Morate posvedočiti da nisam ni prstom mrdnuo...

– Posvedočićemo – dobaci Dadli Holms, koga su već bolele podignute ruke. – Ali, ne ono što si ti zamislio. Zaglavićeš zatvor pre ručka, zar ne, Alamo?

– Hoće, tako mi ovog kovčežića ovde!

Fajt vratí poklopac na mesto i sa sedla skide kožne torbe. U njih je počeo da slaže svežanj po svežanj, zagledajući svaki drugi, kao da ima želju da ga poljubi. – Požuri! – opomenu ga Smit. Glasovi su im bili prigušeni zbog namaknutih marama, ali su se dovoljno čuli. Ovaj dan bio je neverovatno lak. Prepad je izveden jednostavno, nije bilo otpora, nije bilo mrtvih, niko ih na putu nije omeo. Kejzi Adams se pitao da li će to izaći na dobro? Jedan od „putnika“ Fajon Valker, koji je dotle ćutao, odjednom je zastenjao. – Ruke me već bole, a šešir nije više šešir nego usijani lonac. – U pravu si – reče Holms – čovek ne može ni da se počese po rođenoj glavi! – Valjda možemo da ih skinemo? – upita Alamo. – Možemo li? – obrati se Holms najbližem, Vinigejtu Smitu. – Možemo li da skinemo šešire i da ohladi-

mo ćupove, ako već ne dozvoljavaš da nam krv siđe u prste... – Ne trudi se – uzvрати mu Smit. – Ionako pod šeširom nemaš ništa.

– Misliš? – nasmeja se ovaj, tiho, preteće. Zvuk toga glasa privuče Smitovu pažnju, ali, on nije umeo da odgonetne odakle mu je pretila opasnost. I Adams i on držali su ih sve vreme na nišanu. Međutim, pretnja nije bila uzaludna! Došla je nenadano. Trojka iz kočije nije se mašila za koltove za pojasom. Dadli Holms, Fest Alamo i Fajon Valker, bili su ovejani nevaljalci, okoreli revolveraši, koji su se služili svim mogućim načinima da doskoče drugima. To su učinili i ovoga puta.

Bio je to koban dan za neuhvatljive pljačkaše i naslednike legendarnog Brajana Adamsa. „Putnici“ iz kočije samo su još malo podigli ruke gore, prema svojim šeširima. Onda su munjevito zavukli šake pod njih i opalili. Kejzi Adam je registrovao te pokrete kao kroz maglu. Kada je shvatio da su imali skrivene džepne pištolje u postavi šešira, bilo je kasno... Mora da su dugo uvežbavali taj trik, čim su ga izveli tako složno, hitro i precizno! Vinigejt Smit je posrnuo i ispustio pušku. On je bio najbliži i najlakši za ciljanje. Rasel Fajt je trgao šaku, ali su mu zasmetale torbe sa novcem, prebačene preko ramena. Pao je i on! Trojica revolveraša su potom trglu svoje koltove sa bokova i zasula vatrom već popadale ljude. Mark Drubs je dobio svoje pretposljednji. Pokušao je da se spase bekstvom, ali ga je stiglo zrna iz Valkerovog kolta. Kejzi Adams bio je kao oduzet. Video je svoga prijatelja kako je pao. Nije mislio ni na šta drugo nego da pojuri da mu pomogne... Da ga podigne sa zemlje i uspravi. Onda je osetio udarac u grudi!

Smrt! Bilo je sve što je pomislio dok je padao. Ali, izgledalo je da mu se presuda odlaže. Ništa nije video, kapci su mu bili

teški kao olovo, ali je čuo kretanje i poluglasne povike.

– Koliko toga ima? Pedeset? Sto hiljada? – čuo je nedaleko od sebe. Sigurno su otvarali torbe sa novcem. – Nećemo sada da brojimo, Alamo! – Da delimo? – Ne! Stavićemo ga negde da se „ohladi“ i doći kasnije. Bankar će sigurno poslati šerifa, a možda i detektive? Zašto da vučemo eksploziv sa sobom? I da se razdvajamo?

– Ali, ipak će nas tražiti? – javi se treći. – Mi smo bili u kočiji, a napadači su mrtvi. Nas nema, novca nema. To se može sabrati na prste. – Neka sabiraju – smejao se Holms. – Dotle ćemo mi biti na drugoj strani. – U Meksiku? – predlagao je Alamo. – Ne, već negde blizu. Negde gde im neće pasti na pamet da bismo mogli biti. Reci-mo... u Šermanu. – Nekoliko trenutaka vladao je tajac. Onda se oglasi Valke. – Hajde! Nećemo valjda ovde čekati nove svedoke? – Da vidimo je li neko ostao živ? – upita Holms. – Niko se ne pomera... – Ko zna? – Čekajte – viknu Alamo. – Neko dolazi! Neki jahač... – Kreći! – pozva ih Valke. – Potražimo njihove konje, mora da su u blizini, i hvatajmo maglu! – Ko nosi torbe, neka jaše napred – cerio se Alamo.

Adams je osluškivao. Čulo se komešanje, rzanje konja, a onda je sve to kratko potrajalo i pretvorilo se u užrbani topot. On pokuša da otvori oči, ali, sunce kao da mu je zatvaralo pogled. Pržilo ga je u lice. Podigao se na laktove, dok mu se u glavi vrtelo. Ništa se više nije čulo. Tišina je polegla po telima Vinigejta Smita, Rasela Fajta i Marka Drubsa. Kola su ostala u istom položaju, s prednjim točkom zarivenim u drum. Ostao je samo jedan konj iz zaprege. Adams se malo pomeri. Krenuo je prema ispruženom Smitu. Ništa ga nije moglo sprečiti da dopuzi do njega. Tog čoveka je voleo kao oca. Nije želeo da poveruje u nje-

gov konačni odlazak. – Ujače Vini... – škripao je s bolom u grudima. Malaksavao je, ali nije odustajao. Učinilo mu se da se Smit pomerio! Još samo malo... lakat po lakat. Usta su mu se punila prašinom, pod prstima je osećao lepljivi dodir sopstvene krvi. Najzad je stigao do prijatelja. Pao je glavom na njegove grudi. Oči su mu se sklapale i cela šuma gore pomahnitalo se vrtela. Onda se ponovo pridigao s naporom. – Ujače Vini... – Izdavala ga je snaga. Glava mu ponovo klonu na Smitova prsa. Tada ga je čuo. Jasno je čuo reči: – Ba... Bajron... Šerman... – Ujače Vini... – Nije vredelo. Vinigejt Smit bio je mrtav. Izgovorio je poslednje reči i izdahnuo. Adams mu prstima dotače lice i oseti zategnutost. Oseti smrt. Nikoga nije bilo u blizini. I njemu je predstojalo umiranje. Gore, već je primetio da se okupljaju lešinari. Da je samo mogao da izvuče revolver i da opali po njima... Gubio se sve više.

*

Bilo je to ipak vraćanje u život. Kejzi Adams je osetio ogromno olakšanje, disao je komotnije, manje ga je bolelo, pa ipak, na neki način se bojao da otvori oči. Neko je bio kraj njega! Da se nisu vratili revolveraši? Ne, da jesu, sigurno bi ga već ubili. Pominjali su nekog jahača da dolazi, to mora da je bio on. Lagao je skliznuo rukom prema boku. Nebesa! Kolt je bio u koricama. On odahnu. Opasnost je znači minula. Kejzi Adams se za trenutak setio svega... Bio je sam bez Smita, njega su čekali usamljeni dani. Dani potrage. Ostao je živ, da nosi u sebi likove trojice iz kočije. Likove koje nikada neće moći da zaboravi. Osetio je miris kafe. Pogledao je ispred sebe. Nalazio se u hladu, ne više na onom mestu gde je izgubio svest. Video je kočiju levo od

sebe, ali, od leševa nije bilo ni traga. Okrenuo je glavu i ugledao čoveka za tek raspaljenom vatrom. Grejao je lonče za kafu. Onda je postao svestan zavoja na grudima. Jedan divan, šareni ždrebac pasao je neda-leko od njih.

– Ko ste vi? – upitao je slabim glasom. Neznatac se okrete i ugleda u ranjenikovoju ruci otkočen revolver. Lice tog čoveka bilo je hladno, savršeno mirno i nedokučivo. Pogledao je u cev i mirno nastavio da podgreva kafu. Kada je završio, podigao se i pošao prema mladiću.

– Gde su moji prijatelji? – upita Adams. – Koji?

– Oni mrtvi... kraj kočije?

– Zar nećeš kafu, burazeru? – upitao je neznatac. Stajao je, visok, urastao u nebo, sa dva pakleno teška kolta na bedrima. Upereni revolver nije napravio nikakav utisak na njega. Kao da ga nije video.

– Odgovorite mi prvo na pitanje – uzvratil Adams. Čovek sleže ramenima i mirno prosu tečnost u prašinu. – Obično se ne bakćem sa budalama. Pošto vidiš nebo, ja mogu da pođem – dobacio mu je paleći mirišljavu cigaretu.

– Šta se desilo? – spusti Adams kolt, uviđajući da je prenaglio. A možda nije bio u stanju ni da pritisne obarač. – Koje je ovo doba?

– Popodne, mladiću... – Popodne? Ali... Ko ste vi? Kako ste me našli? – Prolazio sam – odgovorio je u crno odeveni stranac. – Tebi sam izvukao metak i previo te. Ostale sam sahranio da se lešinari ne bi prejeli... – Previli ste me kao da ste doktor – primeti Kejzi. – I jesam. Ali, zubni... – Odlazite? – Da! Javiću u prvom naselju da dovezu neka kola za tebe. Nisi za jahanje, bar neki dan... – Adams je ćutač. Njemu nije padalo na pamet da sačeka bilo kakva kola. – Ne

pitajte me ko sam – uzdahnio je – ni šta se desilo?

– Ne tiče me se – odgovorio je stranac, odlazeći prema šarcu. – To je tvoj problem.

– Nema više kafe? – Nema! Nisam čuo da si tražio?

Neko je mogao da naide, pomisli Adams. Nemoguće da do sada tim drumom nije prošao živi stvor. A ako jeste, šta mu je mogao ispričati stranac? Otkuda kočija na putu bez vozača, bez prtljaga, bez putnika? On skrenu pogled prema humkama kraj drumu, Vinigejt Smit je zaslužio lepše mesto, i on će se kasnije potruditi da mu bar grob obeleži i ulepša. – Bili su mi prijatelji – rekao je Adams polako – ali, sada ih više nemam. – Možda je i bolje – zaključil stranac proveravajući sedlo. – Šta vi znate o prijateljstvu? – oštro uzvratil mladić. – Možda i ne znam – složi se ovaj – ali, puno znam o neprijateljima... – Mladić vrati kolt u futrolu. Preostalo mu je jedino da iz zaprege izvuče konja i pojaše. Čekao je samo da se nepoznati spasilac udalji. – Treba da vam zahvalim – rekao je potom. – Verovatno vam to ne prijat?

– Tačno! – Pošto je uzjahao, neznatac mu dobaci četuricu sa vodom i čebe. – Šta je to? – iznenadi se Adams. – U slučaju da ti padne na pamet da jašeš, stavi ovo preko konja. A voda će ti dobro doći kada budeš izbegavao ljude. – Zatim se okrenuo i bez pozdrava odjahao. – Kako vam je ime, doktore? – dozva ga Adams ne verujući da će ga ovaj uopšte čuti. Ipak ga je čuo. Okrenuo se u sedlu samo ramenom. – Zovem se Dok.

– Samo tako... Dok.

– Dok Holidej, burazeru. Je li ti sada lakše?

Kejzi Adams ne odgovori. To ime je itekako dobro znao. Pominjali su mu ga više puta dok se kartao i poredili ga sa satanom.

I ta kockarska ajkula desila se tu, da mu pomogne i da ga previje. Reči su mu zamrle na usnama. Čutke je gledao kako se vitki jahač udaljava.

Tada nije ni slutio da će im se putevi uskoro ukrstiti.

*

Dva dana kasnije, kasno popodne, tri jahača su napustila Kajova Kemp na putu za Šerman. Bili su to Dadli Holms, Fest Alamo i Fajon Valker. Samo neznatnu količinu krvavog novca poneli su u svojim džepovima. Ostatak su ostavili na sigurno mesto i svako je za sebe iscrtao plan skrovišta na kome su ostale pune torbe Fregonovih dolara. Čak su se lišili i najobičnijeg luksuza, samo da bi delovali neupadljivo. I dalje su izgledali prljavi, neugledni, zarasli u brade i kosu. Alamo je preko leđa imao samo prsluk. Bio je mišićav, brbljiv i uvek žedan. Za pojasom od svile nosio je nož, a preko svega toga opasač nabijen mecima. Fajon Valker bio je ćutljiv kao i obično. Šal oko vrata pokrivaio je modro-crveni ožiljak od konopca, s kojeg su ga pajtaši skinuli u poslednjem trenutku, milju od Čikaše, u Oklahomi. Uglavnom je ćutao i nije obraćao pažnju na Alamova preklapanja, sve dok se na ovoga nije proderao Holms. – Do vraga, Alamo, umeš li o nečem drugom osim o Fregonu koji će zinući kada mu umesto sanduka sa lovom donesu četiri leša? – Pa, zar nije smešno? – Jeste bilo dok si rekao dva puta. Sada bih zaplakao kada te slušam! – Alamo sleže ramenima i nastavi da se cereka u sebi. Izbili su na brežuljak gde je iznenada počeo da im preko šesira nadolazi povetarac. – Neko vreme ćemo izbegavati piće – napomenu Valker. – Zašto? – skoro kriknu Alamo,

kome su usta već počela da prskaju od žeđi. Valker ga pogleda kao šugavog psa. – Da ne bi izbrbljao koješta na prvoj tezgi – dobaci mu objašnjenje. Alamo htede da protestuje, ali ga preduhitri Holms.

– Valker je u pravu – reče. – Za ovim novcem se još uvek traga, a verovatno i za nama. Čekaćemo da vreme proradi za nas. I nema odvajanja, zajedno svuda!

– Ništa ne razumem – gundao je Alamo. – Toliko para, a mi se potucamo kao skitnice. Zašto se ne sjurimo na jug, prema Meksiku?

– Zato što nas tamo i očekuju – strpljivo mu razjasni Valker. – Svi beže u Meksiko, svi! I svi ih tamo sačekaju, pre granice i daju besplatnu kartu za Jumu ili Seskatevu. Voliš li da tucaš kamen, Alamo, ili da grliš senjorite neki mesec kasnije?

– Ipak... – Uostalom, pošli smo da čuavamo red u Grinvilu. Zamisli da imaš samo to u planu. – To mi je teško da zamislim – odmahnu Alamo rukom – kada sam video onu gomilu dolara... – Onda ćemo te naučiti pameti – zapreti Holms. Alamo pljunu u stranu. – Koliko imamo do Šermana? – upita Valker. – Otprilike deset milja. – Pre-noćićemo pre grada. – Zašto? – zareža Alamo. – Kakve su to sada smicalice, Dadli? Zar pred gradom pa da spavam napolju? Neka mi to neko bolje objasni! – Manje smo sumnjivi ako ujašemo ujutru – reče Holms. – Kako bismo bili sumnjivi? Tamo nas niko ne poznaje! – Baš zato – prekiđe Valker dalju diskusiju. Alamo opsova. Valker ne obrati pažnju na svog goropadnog partnera. Njega je više brinula sopstvena nesmotrenost kada posle pucnjave nije pogledao ima li preživelih kraj kočije... Govorio je sebi da nije bilo promašaja, pa ipak... Ovaj dugokosi riđi balavac, kome je marama spala dok je padao na njega, nije bio siguran! Onda mu se to činilo neobič-

nim, ali sada jeste. Momak nije posrnuo natrag od udara zrna, već u stranu. A to bi moglo da znači da ga je samo očešalo, ili skliznulo do kosti u otpornije delove tela... Sunrak se sve više sužavao oko njih kada su s uzvišice ugledali Šerman. Retke, upaljene svetiljke izdaleka su ličile na svíce. Fest Alamo je suvih usta zurio u grad. Tamo su se nalazili saluni, točionice piva, dobra goveđa šnicla i par lepih nogu. – Hoćemo li? – pokazao je glavom prema Šermanu. Još uvek se nadao da će Valker promeniti odluku o spavanju napolju. – Sutra – odgovorio je Dadli Holms. – Vi možete da spavate na toj proklesoj travuljini, ali, ja idem da napipam krevet! – I, on okrete konja. – Ne luduj, Alamo – tiho ga opomenu Valker, a ruka mu se uputi prema opasaču. – Zar hoćeš da nas uvališ u neprilike? Strpi se do jutra ili ćemo te vezati. – Pošto od Holmsa nije dobio podršku, Fest Alamo shvati da se Šerman odjednom udaljio od njega za čitavu večnost.

*

Ušli su u grad u ranim jutarnjim satima. Dadli Holms je iz iskustva znao da su saluni najbolja mesta za provod i obaveštenja. A Šerman u njima nije oskudevao. Prošli su nekoliko manjih, dok nisu stigli pred raskošnu firmu „Srebrni konj“. Ogromna bela slova bila su ispisana na crvenoj podlozi, a izrezan konj od dasaka u prirodnoj veličini, pružao se podno natpisa i svojom grivom „lepršao“ duž cele nastrešnice. Tri došljaka su istovremeno sjahala i, rame uz rame, stupila u prostoriju, tek provetrenu i pripremljenu za posetioce. Suvonjavi barmen čistio je poslednji red boca iza sebe i ravnao ih pod konac. Veliko ogledalo stajalo je na sredini i u njemu se odražavala

slika polovine saluna. Bio je poluprazan. Njihov ulazak nije izazvao posebnu pažnju. Gosti su uglavnom bili rančeri, koji su ranili u nabavku i, pre povratka, svraćali na čašicu i nekoliko deljenja pokera. Fest Alamo se uputio prema šanku kao tigar svom pojilu. Činilo se da ga u tome niko ne može sprečiti. Udahnio je duboko vazduh i lupio šakom po ploči. – Viski! – viknuo je. Barmen je samo okrenuo glavu i nastavio da namešta boce, Holms i Valker se pridružiše svom kompanjonu, opkolivši ga s obe strane. Alamo oseti kako na njega pada led Valkerovih očiju. – Samo dva prsta, Alamo – rekao je tiho. – Tri? – namignuo je ovaj. – Dva – ostao je pri svome Valker. Alamo ispruži ruku i dohvati barmena za košulju. Skoro ga je odigao sa zemlje, a onda ga drugom rukom okrenuo prema sebi. – Nisi baš gostoljubiv, a? – dobacio mu je i uneo mu se u lice. Pogled mu je bio ubilački.

– Šta... šta ste rekli? – procedio je čovek zastrašen velikim šakama koje su ga odigle kao džak, i to preko šanka. – Viski! – zauzrlao je Alamo, a onda se naglo osmehnuo. Bio je to opak osmejak. – Ili, da ponovim još jednom? – Ne treba... – Barmen nasu punu čašu. Alamo pruži ruku da je uzme, ali ga Valker opomenu. – Dva prsta... – Čuo si ga? – pisnu Alamo na barmena. – Dva prsta! – Da, mister... – Pošto je iskapio piće, Alamo se obližnu. Pogledao je Holmsa i Valkera s nevericom. – Zar vi nećete? – Ne – odgovorio je Holms i okrenuo se prema barmenu, spustivši se na laktove. Upiljio se jednim zdravim okom u čoveka, šireći osmeh kao pukotinu u suvoj, sparušenoj zemlji. – Zar nemaš nikakvih pitanja za nas? – obratio mu se sladunjavim glasom. Barmen zatrepta. – Pitanja? Ne razumem...

– Pa to, ko smo, odakle smo, kuda ćemo, koliko ostajemo... zar te to ne zanima? – Ne! Ne upuštam se u raspitivanja – odmah-

nuo je ovaj glavom. – Jednom sam to učinio i dobio po glavi... – Gle? A koga si to ispitivao? – Gledam svôja posla. Sitna sam ja riba za vašeg gazdu, ako vas je on poslao ovamo... – Na Holmsov upitni pogled, Fajon Valker samo sleže ramenima. Za to vreme, Alamo je pogledom ispijao celu bocu na ploči bara. Ako Valker i Holms nastave sa čavrljanjem on će tu bocu neprimetno strpati pod prsluk i kasnije, na miru iz nje iscediti poslednju kap! – Baš si nas zagolicao, prijatelju – nastavi Holms i položi na šank dva srebrnjaka. – Hoće li ovo biti dovoljno da malo više otvoriš usta? – Šta hoćete? Vi niste Boltovi?

– Ko je Bolt? – upita Valker, upivši pogled svojih zmijolikih očiju u barmena. – Ja sam Bolt – začuli su dubok glas iza sebe. Nisu se okretali. Nisu ni imali potrebe. U velikom ogledalu videli su krupnog čoveka u crnom šeširu, ravnog oboda, preplanulog lica i opuštenih krajeva usta u kojima Fajon Valker otkri osionost i prezir prema svima osim prema sebi. Nosio je sivi kaput od punijeg štofa, prugastu flanelsku košulju i kravatu tamnozeleno boje. Na desnoj strani visio je kolt sa drškom od sedefa. Prvi se okrenuo Valker. Alamo je čekao da to učini i Holms, kako bi on dograbio bocu. Međutim, ovaj je oklevao.

– Ja sam Bolt – ponovi čovek. – Nikolas Bolt. Zašto ste spominjali moje ime? – Valker sleže ramenima, počevši brkove vrhom kažiprsta. – Nismo ga prvi spomenuli – reče.

Bolt je imao malo povijen nos, glatko izbrijanu i namirisanu bradu, delovao je prilično impresivno, raskrečen poput nekog revolveraša pred dvoboj. Valker opazi iza njega dva vitka, mršava ali žilava pratilaca. Oni su bili dosta elegantno udešeni, u kaputima i prslucima bele boje. Koltovi su im bili pripasani blizu kolena. – Vidim da

ste stranci – nastavio je Bolt – i znam samo dve stvari: ili ste na proputovanju... ili ste došli zbog nečega?

– Šta se vama više sviđa – okrenuo se Dadli Holms – prvo ili drugo? – Ono što je najbolje za vas. Produžite put! – Alamo se namršti. Za trenutak je zaboravio na bocu. Glas ovog čoveka odjednom mu je išao na nerve. Okrenuo se malo iskošen i odmerio Bolta s prezirom. – Šta ovaj hoće? – pokazao je prema njemu. – Je li on šerif? – Holms se nasmeja. – Dobro pitanje, Alamo! Da li je šerif? Nisam video da mu ispod kaputa blista nešto... – Blista sa strane, prijatelju – lupnuo se Bolt po revolveru. Fajon Valker je ocenio da Bolt ima između pedeset i pedeset i pet godina. Možda je nekada i bio brz, ali ono što ga je činilo moćnim, bila su dva revolveraša iza njega i, najverovatnije, račun u banci. – Mogli biste najzad da se sklonite – upozori ga Valker mirnim glasom. – Zašto? – prenu se Bolt, zaboravljajući da pobesni na ovu drskost. – Zato što vaša senka pada na moju čašu i ubija sjaj viskija – izrecitova Alamo umesto prijatelja.

Istog časa sva trojica povadiše koltove i njihove cevi se spokojno zaustaviše na liniji koja im je vrhove ravnala sa tačkom između grudnog koša i opasača. Boltovi pratilci se zgledaše, zabezeknuti. – Pa, šta ćemo sada? – iskezi se Holms. – Ništa – osmehnu se Bolt, šireći ruke. – U gradu imamo dobrog šerifa i ne biste se izvukli lako. Zato vratite tu gvožduriju natrag, pa da razgovaramo. I pazite – dodade pokazujući na svoje momke – ovo je deseti deo ljudi koji bi digli u vazduh Šerman da me izbavi ili osvete. – Baš lepo – isceri se Alamo. – O čemu bismo razgovarali inače, kada ste nam preporučili da produžimo put? – Predomislio sam se. – To zvuči bolje. Šta ti kažeš, Dadli? – Slažem se. – Valkere? – Viski je

dobar – dobaci ovaj i dohvati bocu čupajući zubima zapašač. – Da i mi gucnemo koju, a? – To je prava reč – obradova se Alamo.

Bolt otrese ramenima spreman da krene. – Biću preko puta u „Podvezici“ – rekao je oporim glasom – ako zaželite posao, kratkakt posao, ali zlatom plaćen. – Valker zaklima glavom. Nikolas Bolt se okrete i njegovi pratoci su ga sledili u stopu, na jednakom rastojanju. Valker još uvek nije mogao da odredi tačno čime se Bolt bavi. Mogao je da bude trgovac, rančer, gradonačelnik, kockar... Na sve je pomalo ličio.

– Ko je taj Bolt? – okrenu se Holms prema barmenu. – Što ga niste pitali sada? – obrecnu se ovaj. Alamo podiže ruku na udarac, ali ga Valker zaustavi. – Pa, pitaćemo ga, zar ne? – reče. Potom su izašli, ne plativši piće. Dan je osvanuo, ulice su se punile prolaznicima, jahaćima, teretnim kolima i glasovima. – Trebalo bi da posetimo nekoga – predloži Valker. – Šerifa? – upita Alamo. Valker potvrdi. Alamo pipnu svoj nož za pojasom od svile i podmuklo se iskezi...

*

Zvao se Džoni Barč. Imao je četrdeset i jednu godinu, nešto niži rast od uobičajenog, ali mu to nije smetalo da bude okretan, mudar i neranjiv. Naoko je izgledao pospan, flegmatičan i nezainteresovan, ali je to bila varka. Džoni Barč ne bi dugo držao šerifsku stolicu pod sobom da nije umeo da čuva i sebe i grad. Tog jutra, taman je raspremao sto, sredio spise po fiokama i gundao nešto na račun svoga pomoćnika Henka Vordena, koji se nije potrudio da malo uredi kancelariju, već je brže-bolje odleteo kod svoje „ženske“. Kada je pomislio da bi mu sada prijala kafa, ugledao je kroz otvorena vrata kako se približavaju tri

stranca. Izgledala su dosta zapušteno i jedno. Jedan od njih sa povezom preko oka i sa bradom boje bakra, bio je vezan lasom, ruku povijenih na leđa. Druga dvojica su ga čvrsto držala sa strane, tako da je izgledalo da će rastrgnuti zarobljenika ako pokuša da im izmigolji. Ušli su unutra. Barč ih pogleda, ali ne reče ništa. Čekao je da oni to učine. Fajon Valker dotače prstom obod svoga šešira u znak pozdrava. – Uхватili smo ovoga kako se mota pred bankom, šerife – dobacio je zadihano, pokazujući na Holmsa.

– Šta hoćete? – upita čuvar zakona u Šermanu. – Možda imate njegovu sliku na poternicama? – raspitivao se Valker. – A ko ste vi? – nije se zbunjivao Barč. Valker pokaza negde iza sebe. – Angažovani smo od mister Veldmana da pripazimo na banku, pošto stiže veća pošiljka iz Denisona. – Vi? – s nevericom upita šerif. Alamo mu je preličio na Indijanca nego na čuvara. A ni Valker nije izgledao mnogo bolje. – Veldman? – nastavio je šerif. – Nije mi spominjao nikakvu pošiljku ni čuvare... – Pa, banka je njegova, ne vaša šerife – ne izdrža Alamo. – Ali, ja brinem o redu – dobaci Barč. – Ne volim da se ovde motaju privatni telohranitelji i policajci.

– Mister Veldman će stići za koji minut – užurbao se Valker. – Dok ga sačekamo, budite ljubazni i pogledajte poternice. To će vas koštati samo dva minuta. Možda je ova bitanga ucenjena? – Barč sumnjičavo sleže ramenima. Međutim, ako su se pozivali na Veldmana, možda su i govorili istinu. Ljubazan Valkerov glas kao da je otupio oštricu šerifove podozrivosti. On izvuče prvu fioku i iz nje baci na sto hrpu hartije. – Neke sam dobio nedavno – reče. Sva tri lupeža koraknuše nešto bliže stolu. Dok je Barč listao poternice, Valker i Alamo se zgledaše. Onda opaziše kako šerifovo lice menja boju. – Do

vraga – opsovao je – pa, ovo je vaš... – Alamo mu ne dozvoli da završi. Hitnuo je iz pojasa svoj nož. Sečivo je zaparalo vazduh u trenutku kada je Džoni Barč uzmakao da se dokopa oružja. Nije stigao! Nož se zabio pod šerifovo grlo. Čovek je ispustio kolt i pošao rukama prema licu. Razrogačenih očiju sačekao je smrt. Kleknuo je na kolena, nekoliko trenutaka ostao uspravan, a onda se srozao na pod. Alamo odskoči i zalupi vrata. Zatim se pridruži Holmsu i Valkeru koji su gledali poternice. Crtač ih je približno dobro nacrtao, prema Fregonovom opisu. To su stvarno bili oni! Znači, vesti su već stigle u Šerman. Međutim, pošto ih ni sam šerif nije zagledao, sigurno ih niko osim njega nije ni zapazio. Valker kresnu palidrvce i prinese plamen hartiji. Ostavio je dve za sebe. – Šta će ti? – upita Holms. – Za kolekciju – nasmeja se Valker, a onda počeo da odvezuje partnera. – Alamo, niko nas nije video? – Šta nas se tiče? – iscerio se ovaj. – Izaći ćemo na drugi ulaz i otići u „Podvezicu“. – Kod Bolta? – podiže Holms obrve. – Zar ćemo ostati u Šermanu, ha? – Možda mister Bolt ima bolji viski nego onaj u salunu? – smeju se Alamo. – Verovatno – zamišljeno će Valker. – Možda će nam dati pravi posao? Za neko vreme? – A naš novac? – podseti ih Dadli Holms. – Otići ćemo... jednom – odreza Valker. Posle, svako na svoju stranu. Ali sada... – Ljudi će dignuti buku – reče Holms. – Ne volim kada se kačim sa zakonom. Odmah se tu nadoveže savezni maršal i krdo lovaca na glave. – Idemo – naredi Valker. – Poslužila ih je sreća. Na izlasku ih niko nije sreo. Mirno su prošli ugao i glavnom ulicom se uputili prema „Podvezici“. I sam naziv jasno je kazivao da na programu ima obnaženih nogu igračica, uz dobru muziku. Ušli su u raskošno namešten hol, sa tepisima na podu i ogrom-

nim saksijama sa palmama u uglovima. Valker pride pultu za kojim se nalazio čelav, utegnuto službenik. – Tražim Bolta – rekao je s nepoverenjem, dodirnuvši veliko zvono za poziv hotelskim potračkaralima. – Da li vas očekuje? – Naravno! – Soba broj pet. Sigurni ste da vas očekuje? – Ali, ne dobi odgovor. Već su se peli stepenicama. Nikolas Bolt je sedeo za okruglim stolom i pušio. Ispred njega nalazila se kristalna boca puna tečnosti tamnosmeđe boje. Alamo je zaključio da je to viski koji je odležao najmanje dve godine. Bolt klimnu glavom posetiocima i ponudi ih da sednu na kauč, preko puta. Oni odbiše i ostadoše da stoje.

– Ipak, možemo da razgovaramo – nasmejao se on cinično. – Vi ste ljudi na koje mogu da računam. – U čemu je stvar? – prekide ga Valter. Nikolas Bolt prekrsti nogu preko noge, odlažući cigaretu u veliku pepeljaru. – Imam neke neraščićene račune sa jednim čovekom u gradu. Imaju i dobre ljude oko sebe za taj posao, ali, želim da ostanem čist, razumete? Zbog toga bi to stranci mogli najbolje da obave, i da se odmah potom izgube... – Ti stranci smo mi, zar ne? – isceri se Holms. – A taj čovek... koliko je težak? – upita Valker. – Dve hiljade dolara. – Tri – dopuni ga Valker. – Svakome po hiljadarka. – Bolt se nije usprotivio. Kao da je na takvu cenu računao. – O čemu se radi? – interesovao se Holms. – Reći ću vam... Imam ogromne pašnjake na Četinarskoj visoravni. Samo mali deo, i to baš u dolini kroz koju prolazi najidealniji put prema Šermanu i Denisonu, zaposeo je jedan prokleti farmer! Počeo je da gaji povrće i neke žitarice i ni za živu glavu neće da proda svoju zemlju!

– Stara je to priča – primeti Valker podrugljivo. – Stara priča – podrugljivo će i Bolt – ali, imaće i stari kraj! Meni je ta dolina potrebna za stoku. Skratio bih time zao-

bilazni put do vode i do utovarne stanice. Taj bi put bio za mene petostruko jeftiniji i stostruko rentabilniji... Kako? Vrlo jednostavno, mnogi bi tada tuda hteli da prođu, a ja bih naplaćivao tu olakšicu... – Zašto bi ostali plaćali prolaz, ako postoji stari kuda i sada prolaze? – nije shvatio Holms. Bolt zažmiri. – Ja ću taj prokleti put udesiti da ga samo lešinar može preleteti! – Razumem – reče Holms. – Ima i među finom gospódom propalica kao što smo i mi, zar ne, Alamo? – To se odmah primetilo – odgovorio je ovaj, ne skidajući pogled sa kristalne boce. Ali, rančer kao da je zaboravio da ponudi piće. – Ovi krajevi su ipak stvoreni za farmere – „bocnu“ Valker rančera. – To je budućnost ove oblasti... – Ne lupetaj koješta, prijaško! – prekide ga besno Bolt. – Vratimo se našem poslu! Ja sam bogat i mogu da vas platim. Ali, ne mislite da ste dovoljno jaki da me ucenite ili da mi pokazujete svoju revolverašku moć. Sva trojica, možda ste sila. Pojedinačno, otprilike, nula!

Dadli Holms se ispravi i instinktivno ispruži ruku prema opasaču. – Ni makac tamo! – opomenu ga jedan glas. Holms se osvrte ali, nije primetio nikoga u sobi. Bolt mu se smejao u lice. – Drže vas na nišanu, svu trojicu – objasnio je pakosno. – Kroz specijalne proreze, iza zavese, svuda motre na vas. Hajde, što ne pokušate nešto? Nećete? Odlično! Onda se raskomotite, pa da nazdravimo poslu... – To mi se više sviđa – brzo je rekao Alamo i seo. Holms nije delio njegovo mišljenje ali se uzdržao od svake nesmotrenosti. Bolt natoči već pripremljenje čaše. – Dakle – nastavio je – taj farmer, izvesni Bad Lerd, i suviše je tvrdoglav da bi odustao od ovog započetog. On tvrdi da je zemlja idealna za farmerski život, kao da moja stoka može da pase kamenje! Nije hteo moj novac. Kada sam

pokušao silom, isprečio mi se šerif Barč! Uhapsio je odjednom osmoricu mojih momaka zbog pretnje oružjem, i držao ih u zatvoru čitava dva dana, a zapretio je da će i mene izvesti pred sud! – To su rekli šerifi – reče Valker. Alamo se kezio na sve oko sebe, iskapivši viski u jednom dahu. – Nije to ono što me brine. Taj Lerd je ne samo tvrdoglav, nego je i borac, a ja ne mogu da odugovlačim. Malo sam zapalio neke njegove zasade na poljima, izgazio stokom površinu od hektara i zaplašio nekoliko momaka, tako da su ga odmah napustili. Ostao je sa ženom i još dvojicom... Ako me pitate zašto se šerif zauzima za tog smrdljivog povrtara, reći ću vam: još je zaljubljen u njegovu ženu Džoslin! – Dadli Holms se isceri. – Nisam ni slutio da se u Šermanu dešavaju tako dirljive drame – reče. Bolt se napravi da nije čuo. – Posle sam čuo da je pisao sinu u Denison. Taj momak tamo radi u novinama. Ja ne volim da mi se ime pojavljuje u javnosti, pa sam poslao neke momke da ga srede. – Sredili su ga? – Pretpostavljam, mada se još nisu pojavili da mi to saopšte. Očekujem ih svakog trenutka. – Možda su oni sređeni? – Ne verujem – osmehnu se nadmeno rančer – to su dva oprobana momka, Kon Mergold i Maks Filds.

– Čuo sam za Kona – javi se Valker. – Još uvek se služi rukavicama. – Da... Dakle, šta velite? – Ništa! Koga treba da ubijemo? Lerda? – Ne! Nekog sasvim drugog. – Koga, do đavola? – Šerifa! – Valker iskrenu glavu. – Zašto baš njega? – upita. – Hoću da na njegovo mesto postavim svoga čoveka, a to znači brži i lakši obračun sa farmerom i više zakona na mojoj strani. Eto zašto!

Dadli Holms izmenja pogled sa Valke-rom, dok je Alamo zadenuo palčeve za svoj prsluk. – Jesmo li dobro čuli, momci? On hoće da smaknemo šerifa? – Tako je – klim-

nuo je glavom Valker. – Nikog drugog, nego čuvara zakona. – I to za samo tri hiljadarke? – Bolt podiže ruku. – Ni dolar više! – reče. – Uzmite ili ostavite. – U redu! – brzo se složi Holms. – Platite nam odmah. – Odmah? Ja plaćam polovinu unapred, nikada sve. To bi bar trebalo da znate. – Mi posao obavljamo nasigurno, mister. Dakle, sve ili ništa? – Rančer je premišljao. Onda poseže rukom dole. Alamo pomisli da se Bolt maša kakvog oružja, ali, ovaj izvuče svežanj novčanica i baci ga pred njih. – Tri hiljade! – reče. – Znači da ste računali na toliko – primeti Valker. – I ja računam na sigurno – nadoveza se rančer. – Kada mogu da očekujem dobre vesti? – Možete odmah – odgovori Valker strpavši novac u džep. – Kako? – Šerif je mrtav! – Ne volim takve šale, mister... – Nije šala, rančeru! Malopre smo ga ubili, jer je... Uostalom, pogledajte!

Sa ulice se čula graja. Od šerifove kancelarije kretala se gomila ljudi i sve više je rasla. Prolaznici su dolazili sa tremova, istrčavali gosti iz saluna, trgovina, berbernica... i sve se to stapalo u rulju. Dolazili su prema hotelu. Bolt pljesnu dva puta rukama i njegovi stražari napustiše skrovište njegove sobe i izađoše u hodnik. Bolt i sam pođe za njima, praćen šerifovim ubicama. Gomila se zaustavila pred hotelom. Alamo, Holms i Valker su mirmo sačekali njihovu galamu, unapred sigurni da na njih niko ne može pokazati prstom. Ali, prevarili su se! – Eno ih! – dreknuo je neko i pogledi su se zakovali za tri sumnjivca. – Video sam ih kako ulaze kod šerifa... – Nikolas Bolt je zastao iza palminog lišća. Njegova dva revolveraša opazila su znak rukom koji im je dao. Ostali su na stepeništu, s dlanovima na drškama svojih revolvera. – Obesimo ih! – predloži neko. Alamo ih je gledao podsmešljivo. Nisu pokazali ni trunku straha, bili su naoružani, vešto su baratali

koltovima i samo jedan iz te rulje da padne, ostali će se razbežati kao zečevi! Rančer se nečujno pojavi nedaleko od stranaca.

– Mister Bolt, ubili su šerifa! – obavesti ga neko. – Našli su ga na podu, zaklanog.

– Zaklanog? – iznenadi se Bolt. – Da... Nož je virio iz grla, puna je kancelarija krvi... – Rančer je razmišljao brzo. Ovo je bila šansa da se oslobodi svih svedoka i da povрати svoj novac. Pošto su Alamo, Holms i Valker već obavili posao, nisu imali priliku da neometano napuste grad. Uхваćeni su, i moglo je da im se omakne da i njega upletu u ubistvo čuvara zakona. On ponodo dade znak svojim revolverašima, pokazujući palcem prema leđima trojice otpadnika. Boltovi ljudi su povadili koltove i počeli da se šunjaju prema ulazu sa koga je prodiralo sunce i padalo kroz finu, neuhvatljivu prašinu na deo stubišta. Dok je Holms mrzovoljno i sa dosadom posmatrao svetinu koja im je preprečila put, Alamov viski je brzo vetrio pred iskrslom opasnošću. Fajon Valker je, međutim, osetio hladan vetar sa druge strane. Oči nekolicine iz gomile najednom su se zadržale negde iza njega. To je značilo samo jedno, neko im se prikradao! Valker je potezao kolt u krajnjoj nuždi. I nikada dosada uzaludno. Sada se okretao i, s odsjajem sunca na metalu svog revolvera, prepoznao je Boltove anđele čuare. Nije oklevao. Pucao je... Pred zabezeknutim građanima, čuvari velikog Bolta su posrnuli, ne ispalivši ni jedno zrno! Kao po dogovoru, pali su jedan preko drugog i Šerman je zamro u ćutanju. Barutni dim se razvejavao vrlo brzo. Bolt podmuklo izvuče svoj kolt i uperi u njih. – Držite ih! – povikao je. Alamo htjede da skoči, ali, cev je bila i suviše blizu. Dadli Holms bio je prilično iznenađen ovim potezom rančera. Što se tiče Valkera, on je svoje oružje već bio vratio za pojas i sada nije vredelo pono-

vo da ga poteže. – Ubice ne smeju proći nekažnjeno – drao se Bolt, dok su ih građani hvatali sa svih strana. Alamo se praćaknuo, ali je dobio udarac po glavi, tako da je klo- nuo na njihovim rukama. Kada je razjare- na masa već htela da ih povede i da se obra- čuna odmah s ubicama, Bolt je opalio u vaz- duh. – Ljudi! – povikao je. – Šerifa nema, ali zakon u Šermanu mora da ostane! Ne- mojte da prenaglitate! Odvedite ih u zatvor, pa ćemo im suditi kao ljudi, a ne kao razboj- nici! Biće obešeni, garantujem vam! – Ja ne bih odugovlačio – javi se neko. – Tišina! Bolt zna šta je pravo! – Tako je! U zatvor sa njima! – Gde je zamenik? – Henk Vor- den? Ako nije u krevetu Rite Alison, onda je u paklu!

Gomila koja je malopre bila spremna da rastrgne ubice, sada se zaljuljala od smeha. – Mi ćemo ih čuvati – ponudi se nekoliko dobrovoljaca, mladih ljudi, sitnih rančera koji su cenili Džonija Barča više nego Bolta. Fajon Valker pogleda u oči rančeru, ali, ne oseti ni trunke poruge. Uzalud je po- kušavao da objasni rančерово ponašanje. Izgledalo je da Bolt igra neku svoju igru... Alamo je došao k sebi i počeo da urla kao da ga živog peku. Psovao je na sva usta, sve dok ponovo nije dobio po glavi. Najzad su ih gurnuli, prema zatvoru. Rančер ih je gledao cinično se cereći. Onda mu priđe mršav, suvonjav momak u fraku, sa pohaba- nim cilindrom na glavi. Imao je bubuljiča- vo lice i prednje zube isturene napred kao u zeca. – Šta bi, Frenki? – upita rančер. – Uspeo sam, mister Bolte – odgovorio je ovaj. – U onoj gužvi izvukao sam iz kapu- ta vaš novac onom brkatom... – Sve? – Sve što je bilo u džepu... I ovo. – On pruži Boltu neke presavijene hartije. – Šta je sada pa to? – Ne znam... Izvukao sam zajedno sa nov- cem. – Rančер razvi papir i lice mu se za- teže. Onda je tiho zviznuo i razvedrio se.

– Gle! – reče. – Ko bi to kazao? – Vredi li to, mister Bolte? – upitao je momak.

– Vredi. Frenki – odgovorio je rančер i tutnuo mu u šaku čitav sitniš iz džepa. – Nemaš pojma koliko mi ovo vredi.

*

Četinarska visoravan Nikolasa Bolta pro- stirala se kao zapenušana zelena kaša, pro- suta i razlivena po brežuljcima, obojena rumenozlatnim ukrasima sunca pri zalasku. Lerdova farma nalazila se u najužem delu. Bila je uvučena u najbrdovitiji deo, na pi- tomini koja se otvarala prema jugozapadu kao lepeza. Činilo se da se cela visoravan tu sliva i odatle pronalazi novi put za nova prostranstva. Igra prirode bila je naklonje- na farmeru starosedeocu. Međutim, smet- ala je novopečenom veleposedniku. Farma je bila prosto opkoljena Boltovim pašnja- cima, ali se grčevito branila od te najezde bodljivom žicom. Deleći Boltovo carstvo na dva dela i ne dajući mu da se tu spoje, Bad Lerd se držao svoga prava i zakona, pa je mimo odbijao sve ponude i smicalice ba- hatog rančера. No, nekoliko farmera kraj njega davno su napustili svoja zemljišta pred pretnjama velikog Bolta. Lerd je ostao sam i nepokolebljiv.

Tog kasnog popodneva jedan jahač sti- gao je nadomak Lerdovih polja. Zaobišao je u luku žicu koja opasuje posed i uspravio šarca pošljunčanom stazom prema kući. Bio je to čovek iz Džordžije! Bad Lerd je opazio stranca, ali se nije odmah latio oružja. Čo- vek je očito bio sam, ali dobro naoružan. Osim toga, jahao je bezbrižno, ne očekujući nikakvu opasnost iz kuće. Tih dana, Lerd- va pažnja bila je stalno na probi. Očekivao je novi udarac oholog rančера i bio je spre- man da mu se odupre. Gledao je u jahača,

oslonjen šakom o cev „vinčesterke“. Njegovim momci su bili na drugoj strani, zauzeti pobijanjem kočeva za žicu u južnom delu zemljišta. Žena je poslednjih dana bila bolešljiva i ustajala je samo kada je morala. Farmer je bio snažan, plećat čovek oko pedeset godina. Preko crvene potkošulje nosio je tregere, oko bedara opasač. Lice mu je bilo opaljeno suncem i izborano od stalnog žmirkanja prema nebu, u iščekivanju kiše i vedrinc. Ispod velikih, zapuštenih brkova nazirala se samo donja usna. – Bad? – Čovek se trže i okrenu. Kraj velikog kamina u kome je tinjala vatra, iako je tek bio kraj avgusta, stajala je lepuškasta žena srednjih godina. Imala je dugu, lepu kosu raspuštenu po leđima, još svežu kožu i bujna prsa. Velike tamne oči izbijale su ispod visokog čela kao uglačani dragulji. – Nije trebalo da ustaješ, Džos – nežno joj dobaci farmer. – Dobro mi je – odgovorila je ona, prigrnuta ogrtačem od mekog somota. – Šta radiš kraj prozora? Ide li neko?

– Jedan jahač... – Ko je? Njihov? – Lerd sleže ramenima. – Ne znam – odgovorio je. – Ali, Brjus sigurno nije...

Žena pride sasvim uz čoveka. Lerd prebaci ruku preko njenog ramena i priljubi je uza se. – Bojiš se? – upita. – Odvikla sam od toga – reče. – Očekuješ ih, zar ne? – Očekujem – priznade farmer. – Ubili su Džonija Barča. Nemamo više od koga da očekujemo zaštitu. Jedino da nam se Brjus pridruži... – Nije trebalo da ga pozivaš – rekla je Džoslin. – On je mlad. Zašto da se izlaže opasnosti? Šta očekuješ od njega, Bade? – Da se bori sa mnom, eto šta! – reče farmer. – Na kraju krajeva, to mu je dužnost. – Ako je borba uzaludna, zašto ne odeмо odavde? – Ja sam Lerd – ispravi se čovek – a Lerdovi nikada nisu uzimali ni pred kim. Pogotovu ne pred lopovima i ubicama!

Jahač je zastao pred koritom za vodu i sačekao da se konj napije. Nijednog trenutka nije pogledao prema kući. Kao da je imao nameru da odmah posle nastavi put. – Imam strašna predosećanja, Bade – rekla je žena. Farmer ju je stisnuo još čvršće. – Ne brini – rekao je čvrstim glasom. – Sve će biti u redu. Idi, lezi... – Ona klimnu glavom i vrati se u sobu. Lerd je ponovo ostao sam. Žičana ograda neće odolevati dugo. Jednom možda. A posle? Ako se Bolt reši na novi napad, učiniće da to bude konačno. Možda će poslati stampedo da mi sve sravni sa zemljom, a onda će se i sam pojaviti na čelu svojih najamnika.

Veliki Bolt!

Farmer stavi drvene kapke na prozor, zamandali ih rezom, a potom otvori vrata. Puška mu je bila u pripravnosti. Za to vreme, jahač je odvojio svoga ždrepcu od korita i poterao ga prema kući. Bio je visok, vitak, mišićav. Dok je prilazio, desna šaka mu je milovala vrat konja, a leva je pridržavala uzde. Lice mu je skrivala senka šešira. Kao sneg bela košulja dobijala je još bleštaviji odsev na suncu. Bad Lerd spusti cev puške prema podu. – Halo! – pozdravio je došljaka. Kockar se zaustavi. – Nisam nikoga zatekao da bih pitao, a ždrebac je bio žedan – rekao je. – Stranac? – upita Lerd. Jahač klimnu glavom. Činilo se da pogledom ispituje oko sebe sve dokle može da sagleda. – Idete li dalje, mister... ili ste za kafu? – Holidej opazi kako se dva momka prikradaju sa puškama prema njima. Verovatno je cela farma bila na oprezu.

– Prijala bi mi – pristade Džordžijanac i napusti sedlo. – Ali, ako ono olovo zovete kafom, onda... – i pokaza prema momcima. Farmer mahnu rukom dva puta. To je bilo dovoljno da se obojica bez reči povuku. – Odakle dolazite? – raspitivao se farmer. – Iz Vakoa – odgovorio je Holidej posle kra-

ćeg oklevanja. – Iz Va... Vako? – ozari se farmer. – Tamo imam sina, čoveče! Zove se...

– Brjus?

– Da, Brjus... Kako znate? – uozbilji se Lerd i nešto mu zaigra pod grlom. – Poznajete ga?

– Da!

– Videli ste ga skoro? – Jesam! – Nešto se desilo? – Holidej nije znao šta da kaže. Ako je mislio ocu da kaže istinu, sada je od toga odustajao. Činilo se da bi to ubilo farmera. – Pisao sam mu – promrmljao je Lerd – ali mi nije odgovorio. Mislim da nije ni imao potrebe jer poznajem Brjusa. On je u stanju da se odmah spakuje i da dođe. Ne znam zašto do sada nije stigao? Možda vi znate? – Znam! – Onda mi nemojte odmah reći – polako izgovori Lerd i sede na deblo na kome su momci obično cepali drva. Lice mu je bilo avetinski blede, a šake je stiskao do iznemoglosti. Kockar ostade da stoji iznad njega. Kuća je odjednom izgledala pusta i beživotina. – Mrtav je? – istisnu Lerd, ne podižući glavu. – Ubijen – oteže s odgovorom Dok. – Dva Boltova čoveka su ga pronašla i ubila. Meni je dao pismo i ja sam došao umesto njega. Ali, Bad Lerd kao da nije čuo poslednje kockareve reči. Prošli su minuti, a on je samo sedeo i gledao u vrhove svojih čizama. Vest koju je primio, pokosila bi iole slabijeg čoveka. Ali, Bad Lerd je bio sazdan od tvrdog materijala. Čekao je sina, a stigla je nesreća. Sin mu je imao tek dvadeset godina. Dvadeset godina gradio je u njega deo svog života i budućnosti. Sada je sve to bila prašina! Dim! Zemlja!... Holidejev šarac im se približi i, na kockarevo iznenađenje, nežno onjuši farmerov potiljak. Kao da je i on razumeo nešto od te neizmerne tuge. – A ubice? Pobegle su? – pitao je tiho Lerd ne dižući glavu. – Nisu! Ostali su mrtvi. Slučajno sam

se tamo zatekao, pa su hteli i mene da otpreme. – Farmer najzad podiže glavu u pravcu kuće. – Ona ne sme da sazna – rekao je. – Majka? – Ne! Nemojte joj reći. Ne dozvolite ni da nasluti... – podiže se Lerd i pogleda u oči kockara. Ako je ovaj i očekivao da će otac nesrećnog mladića pobesneti i poleteti da se sveti Boltu, prevario se. Bad Lerd je bio ljudina. On je sada prvo pomislio na svoju ženu, a kasnije će na ostalo. Znao je da bi jedna takva vest samo podarila zemlji još jednu žrtvu. A njemu je bila potrebna Džoslin! Trebalo je zaista imati snažnu volju i savladati se. Izaći pred majku sa saznanjem da sina nema, a to joj ne reći, mogao je samo čovek sazdan od čelika. – Kako se zovete? – upitao je Lerd. – Dok Holidej! – Dobrodošli, Dok – pruži mu farmer svoju žuljevitu ali toplu šaku. Kockar je ćutke stisnu. Tog trenutka se zakleo da će Bolt platiti sve što im je naneo. Oba čoveka su zastala na pragu, ugledavši ženu kako ih sačekuje obučena, očešljana i smirena. Kockar i farmer izmenjaše poglede, a onda se Lerd osmehnu, prekorno, ali zadovoljno. – Džos? – povikao je. – Zar to kafa već miriše?

– Vidim da nekoga vodiš – odgovorila je žena. – Prvi put posle toliko vremena u kuću nam ulazi neko ko ne pretil. – Mister Holidej je svratio... on je u prolazu. Poznajem ga iz Fort Vorta, kada sam prošle godine išao po nasade za istočnu parcelu – lagao je farmer. Žena se lako poklonila. – Ne izgledate baš farmerski – osmehnula se – ali, osećam da ste dobri.

– Neću dugo da vas zadržavam – napomenu kockar. – Ovde možete prenoćiti – ponudi mu Lerd. Ali, Dok to energično odbi. – Ostajem obično kasno u salonima – reče. – Volim da igram poker, a moram i da potražim nekoga. U svakom slučaju, videćemo se ujutru. – Žena pogleda Bada. –

Ako dođu noćas? – promuca. – Sačekaćemo ih – odgovorio je Lerd. – Još kako ćemo ih sačekati – dodao je glasom od koga se Džoslin naježila. Bio je već sumrak kada se kockar oprostio od Lerdovih. Nisu mogli da zaviruju jedan drugome u misli. Bad Lerd i Dok Holidej ipak su imali na umu jedno ime, Nikolas Bolt. Ali, nisu znali da je do njega put vrlo riskantan i pogibeljan.

*

Niko nije umeo da objasni kako se piće obrelo u šerifovoj kancelariji i ko je u njega sipao uspavljujuće sredstvo. Dva momka koja su čuvala ključeve od ćelije s ubicama Džonija Barča, sećala su se kasnije da su poslednjeg u kancelariji videli zamenika šerifa Henka Vordena. Svraćao je da proveri zatvorenike, a onda je odjurio kod „Srebrnog konja“ da prekine neku tuču. Posle toga, boca viskija na stolu nije dugo ostala neotvorena. Kako je tu dospela, o tome su lupali glave tek kada je bilo kasno. Posle nekoliko gutljaja njima se prispavalo i polegali su po stolu kao zaklani... To je uglavnom bilo sve. Ko je ulazio posle toga, ko je otključao ćeliju i oslobodio ubice, samo se nagađalo.

Fajon Valker, Dadli Holms i Fest Alamo ne samo da se nisu izgubili iz Šermana, već su komotno šetali ulicama, izazivački se kezili prolaznicima i zalazili u salune kao u svoja obitavališta. Oni koji su to dali na znanje Henku Vordenu, zameniku šerifa, bili su nabeđeni da su budale koje nemaju drugog posla nego da tužakaju sve one koji im nisu simpatični. Niko nije imao nikakvih opipljivih dokaza da bi se podigla optužnica, smatrao je Vorden. Ako su pre toga ulazili u Barčovu kancelariju, to ne znači da su mu javno sjurili nož pod grlo. Što se

tiče Bolta, on se izgovarao da je sa svoje strane učinio sve da razbojnici budu pritvoreni, a za ostalo nije ni nadležan ni odgovoran. Čudne promene nastale su tako u Šermanu, čim je sahranjen Džoni Barč. Vordena su shvatali, njemu je odgovaralo da dobije Barčovo mesto. Ali, Bolt je svečano obećavao i garantovao da će ubice biti kažnjene. Zašto se sada pravio lud? Zaista, zašto?

Što se tiče Alama, Valkera i Holmsa, oni nisu oskudevali u novcu. Međutim, to im nije bilo dovoljno. Hteli su uzbudljiviji boravak u Šermanu, jer se tu nije znalo za njihovu prošlost, a oni su želeli da se Šermanu urežu u sećanje za sva vremena. U smiraj dana, vraćali su se s obližnjeg brežuljka, odakle se grad video najjasnije, a Veldmanova banka „najčitkije“. Proučavali su njen položaj, uglove susednih zgrada i Fajon Valker obeća da će u toku noći napraviti plan za njeno osvajanje. – Sada tek postaje uzbudljivo – cerio se Holms: – Posle zatvora kao da su mi se kosti ubuđale, a o revolveru i da ne pričam, prosto se pretvorio u paučinu. – Nije ti ni brada bolja – pecnu ga Alamo. – Lešinari u nju mogu da legu... – Nije mu mnogo veća od crteža na poternicama – dobaci Valker. – Ako si pametan, obrijaćeš se još večeras... – U redu! Podići ću bricu iz kreveta, samo... bez brade ja nisam ja. Zato ćeš mi dati jednu poternicu da je sačuvam za uspomenu? – Važi – iskezi se Valker – samo, odakle da je nabavim? – Kako? Pa odvojio si dve... – Jesam, ali, prilikom one gužve ispale su mi zajedno sa tri hiljade dolara! – Prokletstvo! – opsova Alamo. – Prežalio sam novac, ali ovo... To će neko naći! – Ili je već kod nekoga? – zamišljeno će Holms. – Ti papiri možda vrede... – Vrede jedno drvo za vešanje – promumla Valker. – Kod koga može da bude? – Taj će se već javiti – reče Val-

ker. – Da je hteo da nas prijavi, učinio bi to ranije. Siguran sam da je to maslo onoga rančera. Hoće da nas ima u šakama, ali... znam i zašto!

– Šta ti vredi što sve znaš, kada nam gori pod nogama – prasnua Alamo. – Nema ništa od Veldmanove banke? – Biće najbolje da hvatamo maglu – predloži Holms. Međutim, Valker nije delio njegovo mišljenje. – Ovde više nema ni šerifa ni naših poternica – rekao je polako. – Ostale su dve, kod nekoga. Taj neko želi da ih iskoristi na neki način i daće nam do znanja uskoro. Čekaćemo da nam se javi!

– Opet taj Bolt! – zareža Alamo. – Samo pretpostavljam da je on – procedi Valker. – Noćas ću da se napijem – obeća Alamo. Ujahali su zamišljeni u grad. Prvi put nisu besneli po ulicama i salunima. Potražili su svoje sobe u „Podvezici“ da se tamo na miru dogovore i odmore. Ali...

*

Kejzi Adams bio je na pravom tragu. Stigao je u Šerman nekoliko sati iza ubica. Dok su se oni okupili u „Podvezici“, Adams je već bio kod „Srebrnog konja“. Suvonjavi barmen više nije bio siguran ko od silnih stranaca u gradu pripada Boltovoj klapi, a ko ne. Zato se nije pokazivao ni pred novim gostom da ne podnosi rančeroval razuzdane momke. Jednostavno je gledao svoj posao, ispraćajući jednog po jednog gosta.

Adams je još „vukao“ ranu ispod košulje, menjao je zavoje, ali, duga jahanja još su ga činila slabijim umesto da ga oporavljaju. Ipak je mogao da drži kolt, a to mu je bilo najvažnije. Nosio je preko ramena dugi, sivi ogrtač do zemlje, a na glavi je imao crni šešir sa tanjirastim obodom. Ispod toga, virili su pramenovi duge, prljave kose.

Dok je koračao, krajevi plašta vukli su se za njim kao poslušni psi. On stavi na šank novčanicu od pet dolara i pogleda pravo u oči barmena. – Mister, ovo je mnogo novca za piće – rekao je ovaj. – Neću piće, samo obaveštenje. – Kakvo? – Tražim nekoga... Bajrona. Bo Bajrona.

– Pijanduru Boa? – nasmejao se barmen. – Zašto će vam ta matora luda? Njega možete naći svuda i nigde. U stvari, ima neku stračaru pored stare pruge, ali, tamo prespava samo kada je trezan. – Znači, ovde je? – laknu mladiću. – Je li to sve što ste hteli za pet dolara? – upita barmen. – Tražim još nekoga. Trojicu. Jedan nema levo oko, jedan liči na Indijanca a... – Barmen se ukoči. Odgurnuo je od sebe novac kao da je proklet. – Jesu li vam to prijatelji? – procedi. – Nemam prijatelja. – uzvрати Adams. – Onda se klonite njih! Oni su napast... ubice! – Znači, svi su tu? – zamišljeno prozbori Adams. – Gde obično odsedaju? – Barmen pokaza preko ulice. – Kod „Podvezice“... Ali, zapamtite šta sam vam rekao. Sklanjajte im se s puta.

Mladić se bez reči okrete i izađe.

*

Fest Alamo nije dugo izdržao u sobi. Čim se odvojio od prijatelja iskrao se i dao u poteru za pićem. Međutim, bio je zle sreće, svi saluni su bili zatvoreni, svetla pogašena, ulice utonule u polutamu i muk. A, on je bio žedan! Što je više sipao tečnosti u sebe, sve je više goreo i žudeo da ugasi taj „požar“. Mogao je da popije dosta i da ostane trezan i stabilan. Jedino što ga je odavalo da je pijan, bio je jezik koji ga je teško slušao. „Podvezica“ je za razbojnika bila i suviše luksuzan hotel da bi u njemu napravio rusvaj. Osim toga, po njemu su se mo-

tali Boltovi najamnici, pa je mogao i s njima da izazove sukob. Zato se opredelio za prvi na koji naide. Ali, svuda su svetla bila pogašena. Pogled mu pade na „Srebrnog konja“. On odgega do ulaznih vrata i nogom raspali po staklu. U noćnoj tišini zvuk je ispunio nebo kao prasak groma. Nestrljiv, Alamo izvuče kolt. – Hej, krčmaru! – prodera se. Istovremeno, iznutra se ukaza slabašna svetlost. Kretala se neko vreme, a onda postajala sve jača. Nečija senka se približavala ulazu sa svetiljkom u ruci. Čovek je psovao, dok je petljao oko brave. Pozivao se na san, na red i mir, na zakon, na šerifa, a kada je otvorio vrata i ugledao izbezumljeno Alamovo lice, skamenio se. Pokušao je da ih zalupi, ali, lupež je vešto ubacio nogu, a onda laktom odgurnuo krilo. – Svinjo salunska – zapretio je Alamo – zar se tako dočekuju gosti? – Izvolite, mister, ja... – Šta ti? Donesi najbolju i najpuniju bocu... smesta... ili ćeš zažaliti što si sisao majčino mleko... – Evo, odmah... – Izgubio se kraj police, tražeći bocu. Kolt u Alamovoj ruci orosio mu je čelo hladnim znojem, a tišina u gradu samo je utrostručila strah u njegovom srcu. Od polupijanog lupeža nije mogao da očekuje ništa lepo. Ali, ovaj se zadovoljio samo bocom. Vratio je kolt za pojas, odalamio barmenu šamar i izašao napolje u noć. Razmišljajući gde bi najbolje mogao na miru da isprazni sadržinu, Alamo zaokruži pogledom ulicu i skoro se spotače opazivši nedaleko ispred sebe, senku nekog čoveka. Slabašna svetlost ulične svetiljke padala je pravo na njih dvojicu. Razbojnik razazna šesir i dugi sivi ogrtač. Lica kao da nije bilo. Stajao je tako okrenut prema njemu, nepokretan, tajnovit. – Ti si Alamo? – dopre do ubice rezak glas. – Ko si ti? – odgovori pitanjem ovaj, suživši zenice da bi video bolje. Bocu prebaci pod levu mišku. Osetio je u vazduhu opasnost.

– Došao sam po tebe – istim glasom mu se obrati čovek u plaštu. Tako siv, zarastao u bradu, izgledao je kao neki nadgrobni spomenik. – Po mene? – zacereka se Alamo, obgrlivši bocu. – Da popijemo neku, a? Zašto si došao? – Vrebao je nepoznatog, ali ne otkri na njemu ni nervozu ni pretnju. – Zašto me tražiš? – prosiktao je. – Ne poznajem te. Idi do đavola!

– Napravio sam prvi zarez na koltu – reče nepoznati mirnim glasom – i namenio ga tebi. Zovem se Adams. Kejzi Adams. Ubio si mi najboljeg prijatelja blizu Denisona i opljačkao novac Fregon banke! – U tih nekoliko rečenica, Fest Alamo je sagledao svoju sudbinu. Nije mogao natrag. Radilo se o životu i smrti. On je retko razmišljao dublje nego što je trebalo, ali mu je instinkt nagovestio opasnost. A, opasnost je od čoveka na ulici udarala kao najhladniji kanadski vetar! On se ispravi, i odbaci od sebe bocu. Kao za inat, staklo se ne razbi. – Zbogom Alamo! – doviknuo mu je stranac. – Ti... putuj u pakao! – zaurao je ovaj i bacio se napred, izvlačeći u padu kolt. Nepoznati se samo malo iskrenuo ulevo, kraj sivog plašta se rastvorio i iz njega je buknuo narandžasti krug. Fest Alamo je kriknuo divlje. Bio je pogođen u glavu. Pao je ubrzo zatim, a talasi kose sa strane prekrili su mu lobanju i ranu. Nije stigao da uzvрати vatrom. Preživeli je ostao nekoliko časaka na istom mestu, a onda se okrenuo i iščezao u senkama kuća. Barmen iz „Srebrnog konja“ je došao do vrata, podigao je svetiljku visoko, ali se nije usuđivao da izađe napolje. Jedan prozor u „Podvezici“ se osvetlio. Zatim su na ulicu istrčali poluodeveni, sa revolverima u šakama, oba Alamova pajtaša. Učinili su to u trenutku kada je Kejzi Adams zamicao za ugao, s gorkim osmehom u uglovima usta. Niko se više nije odazvao na taj pucanj. Ni Henk Vorden nije

želeo da potura glavu u tako kasnim satima.

Holms prevrte Alama na leđa i opsova. – Tačno u glavu – procedi. Valker je pokušao da negde otkrije sumnjivi pokret ili šum. Onda zaključio da je strelac umakao. Ko je to mogao da bude? – Da nije neko od Boltovih? – pitao se Holms. – Ne verujem – odgovorio je Valker. Još mu iz glave nije izbijalo lice čijih se crta pomalo sećao i čija ga je smrt onespokojavala. Ako je neko preživeo masakr kod Denisona, onda je to bio momak koji je poslednji pao... i sada je verovatno došao po svoje pravo na osvetu. – Budala! – prasnuo je Valker. – Šta je tražio noćas? Viski? – On se osvrnuo oko sebe i ugleda nerazbijenu bocu na zemlji. – Sada je žed platio glavom... – Ponesimo ga – predloži Holms. – Najradije bih ga ostavio lešinarima – mrmljao je Valker, prihvatajući mrtvacu za noge. Odvukli su Alama do trema ispred „Srebrnog konja“ i pozvali barmena koji je stajao s druge strane ulaza. Čovek je izašao snebivajući se. – Šta si video? – upita ga Holms. – Ništa... Samo sam čuo pucnjeve. Nisam video nikoga, mister! – Ni njega? – pokaza Holms na Alama. – A ona boca? – Uzeo ju je od mene i odmah otišao... – Gde je pogrebnik? – upita Valker. Pošto su dobili obaveštenje, Holms je natovario Alama preko svojih leđa i poneo ga u tom pravcu. Ostavili su ga na vratima, pretresli mu džepove, pocepali mapu koja je pokazivala put do skrovišta Fregonovog novca i vratili se u „Podvezicu“. Mrtvi Fest Alamo je čekao da svane i da ga preuzmu za poslednje putovanje. Što se Holmsa i Valkera tiče, oni su se odrekli spavanja i krenuli prema Boltovom ranču.

Ranč velikog Bolta pravljen je u obliku slova „T“. Glavna zgrada za stanovanje s ostalim prostorijama i sa strane, u severnom delu, po jedna veća od kamena za momke

i poslugu. Ambar, šupa za alat, štala, to je bio kompleks baraka uvučen u šumarak i povezan sa glavnim zgradama puteljkom od grubo lomljenog kamena. Severna strana ranča naslanjala se na gustu šumu dok je sve okolo predstavljalo široki pojas pašnjaka. Bolt je živeo sam, ali nije izbegavao da s vremena na vreme na svom ranču napravi veselje sa curama iz „Podvezice“. Imao je na okupu dvadeset većih kauboja i dva profesionalna revolveraša, trenutno izbačena iz stroja posle pucnjave sa šerifovim ubicama. Tog jutra, dok je iz šume odzvanjao isprepletani zvuk ptičjih pesama, Nikolas Bolt je pred ogledalom prevlačio rukom izbrijane obraze i mrštio se na bore. Na vratima se začulo kratko, oštro kucanje. – Da? – Jedan od poslužitelja ušao je na prstima i poklonio se. – Došla su dvojica. Oni stranci... – I... šta hoće? – Da razgovaraju sa vama. – Bolt se nasmejao, očigledno raspoložen. Onda je klimnuo glavom. – Neka me sačekaju u radnoj sobi. Dolazim odmah. Čovek se udalji. Rančer ih je namerno pustio da čekaju. Neka splasne njihova uobraženost. Pretpostavio je da će ga sačekati stojeći, nervozni, pomalo zbunjeni, da ne kaže zaplašeni... Tačno tako je i bilo.

Bolt zatvori vrata za sobom i zauze mesto iza stola. Čak ih ne udostoji ni pozdrava, znajući da mu predstoji kratak, ali uzbuđljiv razgovor. Dadli Holms se odvoji od Valkera i stavi obe šake na ivicu stola. – Ne pravite se naivni, mister Bolte – dreknuo je, piljeći svojim zdravim okom u rančerovo podrugljivo lice. – Šta hoćete time da postignete? – O čemu to govorite? – O poternicama. Kod vas su, zar ne? – Bolt se smeškao. – U pravu ste, ali, nemojte smišljati kako ćete me zastrašiti. Ovde sam gazda veći nego što to možete i da zamislite. – Ali ste i džeparoš – dobaci Valker. – Pretpostavljam da želite da obavimo neki posao

za vas? Kakav? – Gde vam je treći? – Bolestan je. – Sunčanica? – Ne, trovanje olovom. Možda ste mu vi pripremili jelovnik? – Ne znam o čemu govorite. Znam samo da vas je jedan manje. Dakle, koliko ste novca sakrili? – Valkerovo lice se zateže, Holms se odmače od stola kao oparen. – O kakvom novcu govorite? – pobuni se. – O Fregonovom, naravno. Nestao je zajedno sa vama, koliko sam razumeo sa poternice. – Nisam je čitao – reče Holms zajedljivo. – Šteta! Inače bismo se brzo sporazumeli. Novac postoji, to znam. Znam i da ga niste potrošili, jer je „vreo“. – Nije dobro uvek sve znati – nabaci Valker. Bolt se podiže i izbaci iz usta ogroman oblak dima. I dalje se cerio. – Mogu da vas pobijem ovde – lagano im je predočavao – a onda da razvalim sopstveni sef i objasnim da ste hteli da me opljačkate? Zar bi neko mogao da dokaže suprotno? Vas traži zakon, pet hiljada po glavi. Ako to Fregon plaća, onda mogu da zamislim koliko je novca izgubio... – I? – Ako biste uspeali da pobegnute, mogu da pošaljem u sve gradove vaš opis, mogu i da pošaljem ličnu poteru za vama, mogu sve da učinim da vas sateram... Ali, to ne ide u prilog ni vama ni meni. U svakom slučaju gubimo i vi i ja. Zlato! Vi ne možete do njega, a ja ostajem bez svojih pedeset odsto. – Pedeset odsto? – Toliko. Otići ćemo do skrovišta, podelićemo novac i svako na svoju stranu. – I metak u leđa pride? – podrugnu se Valker. – Gluposti! Ako se toga plašite, otići ćemo tamo bez oružja i rastaćemo se kao prijatelji. – Priznajem da sam vas potcenio – dobaci Valker, kome se Bolt inače sve vreme obraćao.

– Stvari stako stoje. – Moramo da razmislimo... – Imate rok do večeras... Želim vam prijatan dan, momci. Poternice su kod mene i samo od vas zavisi da li da ih okačim o jedan gradski zid?

Holms i Valker se bez reči okrenuše. Pošli su kroz pravi špalir naoružanih momaka i dohvatili sedla svojih konja. Samo što su odmakli, Nikolas Bolt je otvorio prozor i doviknuo svojim ljudima. – Pratite ih! – Trojica su se odmah izdvojila i pojahala. Za to vreme, Dadli Holms je olakšavao dušu psovka i kletvama. Međutim, Valker je uglavnom ćutao, ali je obojicu pritiskala ista misao: kako se izvući iz škripca? Na to nisu našli odgovor ni na ulazu u Šerman. Ispred pogrebnikove stolarske radionice ugledali su sanduk. U njemu se verovatno nalazio Fest Alamo, ali, za njih je on prebrinuo sve brige ovoga sveta. Prošli su pored sanduka i uputili se ka hotelu. – Sada se i meni pije – uzdahnio je Holms. – Ima nas dvojica – reče Valker. – Ne bi valjalo da i nas prepolove, Dadli? Moramo smisliti kako da umaknemo Boltu. – Ti smišljaj, ali brzo. Inače ću da jašem iz ovih stopa za Laredo... – Nemoj da žuriš, to ti je blizu, više od hiljadu milja, a? – Holms nastavi da psuje. Portir iz „Podvezice“ pojavio se na ulazu i počeo žurno da korača prema njima. Sačekali su ga u sedlima, predosetivši da im donosi neku vest. – Imate poruku, gospodo – podigao je čovek ruku. – Od koga? – Tražio vas je jedan mladić. Rekao je da će vas čekati kod „Srebrnog konja“. – Zašto? – Ne znam. Pomenuo je da ste vi na redu posle Alania... Ništa više!

Dadli Holms unezvereno pogleda u Valkera. Znači, Festov ubica se otkriva, i to usred dana! Kakva drskost! Verovatno i on računa na to da je Šerman bez pravog šerifa i da može da organizuje predstavu sa pucnjavom i jaucima. – Kako izgleda? – upita Valker. – Onako... Visok, u dugom sivom plaštu.

Sjahali su, namestili opasače i krenuli prema salunu. Oni koji su ih videli, samo su zastali i raspršili se na razne strane. Tako

se pred Holmsom i Valkerom pravio prazan, čist prolaz. Zastali su pred ulazom. Holms pokaza Valkeru da motri na glavni ulaz, dok on zaobiđe do sporednog. Ispred „Srebrnog konja“ nalazio se samo neki osedeli, neobrijani odrpanac sa bocom u rukama. Cerio se prema Valkeru, koji je čekao da protekne jedan minut i Holms stigne na drugu stranu. Onda se, korak po korak ispeo na trem. Iznutra se nije čuo nikakav šum. Taj prokletnik... držali su ga na nišanu? Zašto se ne pojavi ako ima tri čiste? Onda je iza sebe čuo promukao, ali jasan glas. – Ako se okreneš, moraćeš odmah da pucaš! Bolju šansu nisi zaslužio! – Fajon Valker se ukrući. To nije bila nikakva šansa. U stvari, sve dok bude držao leđa prema protivniku, on je mogao da živi. Zato je odlučio da odustane od okretanja i potezanja. Napravio je skok i uleteo kroz vrata u salun! Ne doprati ga nijedan hitac. On se dočeka na noge i okreće oko sebe. U salunu kao da nije bilo nikoga, ili nije primećivao skrivene, preplašene posetioce. Šta se dešava napolju? Gde je Holms? Zašto već nije ušao? Tada s druge strane odjeknu grmljavina kolta!

Dadli Holms je tek tada ušao na sporedni ulaz, čudno iskripljen, buljeći u svoga prijatelja staklastim pogledom. Onda mu je prvo iz šake ispao kolt... a za njim se strmoglavio i vlasnik. Dadli Holms, jednooki lupež iz Rok Ramosa, napustio je Fajrona Valkera i preselio se na drugi svet sa tri zrna u telu. Zahvaćen panikom, Valker posla nekoliko hitaca iznad palog kompanjona, a onda iskoči iz saluna na ulicu. Niko mu nije preprečio put. Samo se ona pijanica cerekala prema njemu, zavaljena u prašinu kao u najudobniju postelju. Holms je mrtav! Odzvanjalo je u Valkerovim slepoočnicama. Izigrali su obojicu! Izigraće i njega ako izgubi prisustvo duha! Pipajući zidove, on posrćući dotrča do svoga konja. Kejzi

Adams ga je podrugljivo posmatrao, puneći magacin svog revolvera. Onda je nožem napravio drugi zarez na kundaku. Ne osvrćući se na bojažljivo istupanje prolaznika i zbunjениh stanovnika, Adams se naže nad pijancem u prašini i uspravi ga na noge. – Dobro si to izveo, stari – reče mu. – Bilo je zabavno, momče – klepetao je starac. – Dobro si mi platio ovu šalu! Ha, ha, ha, ha! Jesi li video kako je skočio kada sam mu ovo viknuo? Mislio je od mene da si ti... Ha! – Onda se malo umirio i uozbiljio. – Kao da je pucalo, a? – nastavi potom. – Bogamu, Bo, počinješ i uši da gubiš! Eh, godine, godine...

– Rekao si Bo? – protrese ga Adams. – Da nisi ti Bo Bajron?

– A ko bi drugi bio? – zacereka se starac. – Bo je najveća pijandura u Šermanu, a to znači... Hej? Kuda me to nosiš, momče? A moja boca? Nisam je ni otvorio! – Ali, Adams ga nije slušao, jednostavno ga je nosio ispred sebe u pravcu konjušnice, koju je držao kovač Rič Belding. Dogurao ga je do zida i tu ga prikovao svojim ramenom. Zatim je desnom rukom izvadio iz džepa dvadeset dolara i pružio ih zaprepašćenom kovaču. – Dobićete još toliko ako ga gurnete duboko u seno i istreznite ga za sat. – Gurnuću ga tako, gospodine – odgovorio je Belding i ščepao novac – da će se otrezniti ili ugušiti! – Halo, Rič – štucnuo je Bo Bajron. – Zar hoćeš da me potkuješ, a? – Polazi! – riknu kovač i skoro ga unese u konjušnicu.

*

Tri momka sa ranča, koja su tog dana imala zadatak da prate Dadlija Holmsa i Fajona Valkera, vratila su se natrag da podnesu izveštaj. Bilo je popodne. Gospodar

ranča spremio se da na čelu svojih ljudi pođe u „posetu“ Badu Lerdu. Možda, poslednji put. Od trojice došljaka izdvojio se krivonogi dugajlija u košulji zavrnutih rukava. Oba ručna zgloba bila su mu stegnuta kožnim „narukvicama“. – Dakle, Berede? – obrati se Bolt revolverašu. – Ovako izgleda, gazda. Jedan je poginuo, onaj sa jednim okom. Koliko smo mogli da shvatimo, onaj tip je nagovorio pijanduru Boa da imitira njegov glas i namami jednoga u salun... – Budi jasniji, do đavola! – Pa, ovako, oni su očekivali nekoga jer su se pred „Srebrnim konjem“ razdvojili, jedan na glavni a drugi na sporedni ulaz. Onoga sa glavnog ulaza povao je Bo da se okrene i puca, ali, ovaj je pobjegao u salun... – Dalje? – nestrpljivo će Bolt. – Za to vreme onaj momak je ubio drugog, na sporednom ulazu. Prvi je posle pobjegao. Odjahao je kao da ga svi đavoli pakla gone...

Nikolas Bolt se namršti. – A vi? Zašto ste se vratili? – Ali, rekli ste... – Marš u grad! I da ga ne ispuštaš iz vida. Ako mu padne na pamet da ode iz Šermana, spetljajte ga i dovucite ovamo. Jasno?

– Jasno! – Pošli su prema svojim konjima, kada krivonogog zaustavi rančarov glas. – A taj momak... Kakav je? – Izgleda vešt. Nosi dugi plašt, visok je i mlad... – Bolt odmahnu rukom. Dvanaest jahača porađani skoro u pravoj liniji, čekali su na Boltov znak. Rančar više nije želeo da čeka. Njegovi ljudi javili su mu da su kod Lerda videli čudnog stranca u crnom odelu. Bio je malo, otišao nekuda, i ponovo se vratio. Ako se smrdljivi farmer usudio da iznajmljuje revolveraše, onda to mora da iskaže što pre. U doba kada su se senke izdužile i zatalasale preko pašnjaka, četa Boltovih kaubojia i revolveraša sjurila se prema Lerdomovom posedu, kao vihor skakavaca. Bolt je zaostao na malom uzvišenju da posma-

tra. Nije bilo lako kao što je mislio. Lerdova žica omela je nalet jahača. A i pucnji iz „vinčesterke“ iz kuće, smanjili su broj napadača za dvojicu. To je značilo da ih je farmer očekivao.

– Šugavi pas! – zarežao je Bolt, iskrivivši usta u ružan osmeh. Kada su iskidali žicu, napasnici su napustili sedla i krenuli prema kući puzajući. Dok su ostali zasipali zidove i prozore mecima, tri spretna momka su se odšunjala prema isturenim delovima zgrade. Prasnule su šipke sa dinamitom i u kući se izmešao dim sa gomilom drvenarije i stakla... Onda su pucnji umukli. Nekoliko Boltovih momaka krenulo je napred, ali ih novi hici opet zakovaše za tlo. Lerd se nije predavao. Međutim, napadači su se razleteli i u skokovima počeli da osvajaju teren i prilaze farmi. Nišan „vinčesterke“ je pratio njihove pokrete, premeštao se s jednog kraja na drugi i Lerd je u ustima punim prašine osetio i gorki ukus poraza. Njegova dva momka sa druge strane više se nisu oglašavala... Tek kada je vrisak iza njegovih leđa prolomio trenutak tišine, Bad Lerd se setio da je Džoslin ostala sama u svojim odajama. Skočio je kao panter odvaljujući ramenima vrata. Dok je padao, video je nekolicinu kako opkoljavaju ženu i vuku je napolje. Povukao je obarač... ali, čuo je samo tupi zvuk igle. Puška je bila prazna. Jedan od napadača mu nogom izbi nož iz ruke kada ga se dočepao čim se uspravio. Još dvojica se baciše na njega. – Ostavite je! – dreknuo je farmer, kada je video kako sa leđa žene kidaju komade košulje. Tada su u sobu provalila još trojica i Bad Lerd je bio savladan.

Izveli su ih oboje napolje, pred Bolta. Gospodar Četinarske visoravni sedeo je na konju, ali ne tako osion i bahat. Bio je nervozan i ljut. Izvadio je iz džepa komad papira i podneo ga pod nos farmeru. – Dakle,

potpiši ovo, Lerde – rekao je hrapavim glasom. – Šta si to smislio, lešinaru? – Da te ne mučim da čitaš – nastavio je hladno rančer – potpisaćeš ovu priznanicu kojom potvrđuješ da si mi prodao zemlju za 1.000 dolara. – Ti si lud, kravlji sine! Znaš da to nikada neću potpisati! Nikada! – Bolt sleže ramenima. – U redu – reče i dade glavom znak dvojici koji su držali farmerovu ženu. Spretnim pokretom, jedan od njih razdera košulju i obnaži do pojasa ženu. Vrisnuvši, ona pokuša da rukama pokrije golotinju, ali, bila je čvrsto držana. Preostalo joj je samo da obori glavu i zajeca. – Da nastavimo? – upita Bolt, prebledelog i zanemelog Lerda. – Žena ti je stvarno lepa... a moka ima dosta, a? Lerd podiže svoje zakrvavljene oči prema gospodaru Četinarske visoravni, koji je sve manje bio Bolt, a sve više silueta u sutonu, koji se sa brežuljka slivao u dolinu. – Ti... podli... kukavni ubico...

– Nastavite – prekide ga Bolt. – Ne! – zaurla farmer i divlje se ote, ali ga ponovo spetljaše i oboriše na zemlju. Stali su mu čizmama na vrat i leđa. – Ne... – zakrkljao je – ostavite je... – Onda potpiši – reče Bolt, nagnut u sedlu. – Prvo nju pustite da ode! Onda pristajem. – Ovde sada ja određujem uslove – ironično će Bolt. – Kada potpišeš, možete oboje da odete odavde i započnete novi život s druge strane Red Rivera. – Ne verujem ti ni reči... – Moraćeš – nemarno je govorio ovaj. – Mi ćemo te lepo sačekati da se spakuješ i otpratićemo te deo puta... – A tamo nas ubiti? Znam ja takve! – Zašto malo ne rizikuješ? – smejuljio se rančer. – Uostalom, žena će te tešiti i na ovom i na onom svetu... – Nećeš se olako izvući, paco! – dahtao je Lerd. – Stići će te već zakon, prokleti ubico! – Zakon? – odmahnuo je Bolt rukom u kojoj je držao papir za potpis. – Zakon ću ja preuzeti još noćas. Šta

ti tu možeš, seljačino? Tvoji momci su pobegli čim je jače zapucalo, a isto tako i revolveraš koga si odnekud dovukao da te brani... Gde ti je sada, a?

Lerd je uzalud preturao po mislima da se seti na koga to cilja rančer. On nikoga nije zvao osim sina... A sina mu je on ubio! Morao je to da prećuti zbog Džoslin. Ionaako su je ponizili, da im je skoro poluonesvešćena visila na rukama. Iščekujući bilo kakav odgovor od priklještenog farmera, Nikolas Bolt začu slabašan zvuk sa strane. Ličilo je na zapinjanje oroza. Otvorio je usta da izda naredbu za oprez ali ga je glas, kao metalom okovan, presecao na samom početku. – Ne mrdajte, mister! Prvo pucam u vašu glavu, a onda u ostale... – Bolt se okrete divlje, ali, ne vide ništa. Nebesa! I njegovi ljudi su ostali za trenutak zaprepašćeni. Međutim, oni u drugim redovima pošli su prema opasačima. Neko je repetirao pušku. Iz tame, kao otrovni jezičak, izduži se narandžasti plamen i zabi u Boltovo rame. On zaurla!

– Još jedan pokret i mrtvi ste. Bacite oružje! – Sada je mogao da vidi belasanje u mraku. Proklinjao je sebe što se izdvojio od ostalih i našao na nišanu, bespomoćan da se brani i da se zakloni za svoje ljude. – Ko je to? – dreknuo je, držeći se za rame. – U redu, onda idite u pakao! – odazva se nepoznati.

– Čekajte! – zaustavi ga rančer, okupan znojem i besom. – Šta vi hoćete? Zašto se mešate? – Nije mogao da shvati da ih u šahu drži jedan čovek. Njih dvanaestoricu! Ali, mislio je na svoju kožu i nije se usuđivao da izda naredbu za pucnjavu. – Ne vidim da pada oružje – pretećim glasom se izdvoji iz mraka stranac obučen u tamno odelo. U rukama su mu se nalazila dva teška kolta, sjajnih cevi.

– Neka vas đavo nosi! – opsova Bolt. Čovek opali. Rančarov šešir odlete uvis, kao zaplašeni golub. Zatim se nepoznati okrete i otposla dva hica prema ljudima koji su držali Lerda. Taman su bili krišom dohvatili svoje revolvere i to im se osvetilo. Bili su odbačeni i razoružani, ne verujući svojim očima da jedan momak, makar ko on bio, može tako dobro da vidi u tami i tako dobro da pogađa. Bad Lerd se nekako ispetlja i dogradi svoju pušku. – Više neću da ponavljam – zapreti Dok Holidej, jer je to on bio. – Poslušajte ga! – jeknu Bolt. Onda se okrete prema kockaru. – Plaćićete mi za ovo! Vi još ne znate ko je Nikolas Bolt!

– Znam, vi ste ubica... i kukavica uz to. – Šta ste rekli? – Jaki ste samo u grupi. Obično stojite iza ljudi i komandujete kada će koji da pogine. Ili pošaljete nekoga da ubije za vaš račun i vaš novac... Sretao sam takve, mister. Obično su završavali na vešalima ili s olovom u zubima. – Pokajaćete se za ovo! – penušao je rančer, ali se nije usuđivao bilo šta da preduzme. Njegovi momci su preko volje bacali oružje. Narasla je čitava gomila. Lerd je išao od jednog do drugog jahača i sa divljim zanosom im skidao opasače i praznio futrole na sedlima. Za to vreme, njegova žena se prignula ostacima košulje i drhteći ostala na istom mestu. – Ko ste vi? – upita Bolt. –

– Ja sam Dok Holidej, ako vam je baš stalo do imena...

– Dok... Šta, do đavola, to znači? – ustuknu Bolt. – Nisam znao da ovaj smrdljivi farmer ima toliko para da plati najskupljeg strelca da mu... – Zaveži, stočaru! – upita ga kockar. – Zar je jezik tvoj jedini revolver? – Bolt je otvarao usta, ali nije nalazio prave reči. Bio je osramoćen pred svojim ljudima, ali se tešio što je to učinio jedan Dok Holidej, a ne obična protuva sa revolverima. – Još ćemo se sresti – pretio je ran-

čer. – Zato sam i došao! – odgovorio mu je odmah kockar. Bolt je stiskao rame i počeo da stenje. – Potreban mi je lekar – procedio je. – Ja ću te izlečiti, ti... – polete na njega Bad Lerd golim rukama. Holidej ga zadrža. – Ne prljajte ruke, mister Lerde. Ranjen je, neka prvo oliže šape, a onda neka se nauči pameti. Zauvek! – Lerd je ispod oka pogledao svoju ženu, uzdahnuo duboko i vratio se natrag, ponovo uzimajući svoju pušku. Zatim ispruži ruku i dozva Džoslin da bude uz njega.

– Gubite se! – naredi Džordžijanac, stavljajući svoje „linkolne“ za pojas. – A vas ću, mister Bolte, posetiti ujutru. – Pokajaćete se – zareža rančer. – Doći ću! Ali, tog jutra neću pucati u šešir ako mislite da mi nešto pripremite... – Rančer obode konja i povede svoju rulju uz padinu.

– Ne stižem nikako da vam se zahvalim – reče Lerd. – Ni da vas čestito pogledam. – Nije vreme za to, mister Lerde – odgovori kockar. – Ja se najbolje osećam kada nikome ne smetam. – Ali... – U redu, bićemo malo duže zajedno kada se sve ovo smiri... – Zar će se smiriti? – upita žena. – Mora! – odgovori kockar. – Niko nije ostao nekažnjen za svoja nedela, misis Lerd.

Noć je uveliko zakrilila Četinarsku visoravan i vazduh se ispunjavao šumovima i beskrajnim prozirnim, veličanstvenim mirrom. Bad Lerd nemoćno raširi ruke pokazujući oko sebe. – Sve su mi izgazili, pokidali ogradu... Rasterali su mi i dva preostala radnika. Moje sadnice... sve moram ponovo! – Nikada niste pomišljali da odete? – upita Dok. – Ona jeste – pokaza farmer na ženu. – Ali, ja ne! Sada ne, pogotovu... – Bolt će vam poslati ljude da sve ovo poprave i nadoknadiće vam štetu...

– Bolt? Šta vam pada na pamet? Šalite se? – Ne! Podsetiću ga da to učini. A onda ću saznati da li je onaj incident u Vakou na-

ručio onako kako se desilo, ili su Mergold i Filds na svoju ruku to preduzeli. – Za Brjusa? – prošaputa Lerd. – Siguran sam da je on! – Kada to saznam biću mnogo mirniji. I vi i ja.

Žena se vraćala iz kuće ogrnuta kućnom haljinom. – Uglavnom je sve polupano, ali je ostalo mesta za kafu – pozvala ih je obojicu. – Možda sutra – odbi Holidej zviznuvši u mrak. Šarac se pojavi poput priviđenja. – Kuda ćete? Tamo će vas možda sačekati? – Na to i računam – odgovori Džordžijanac i uzjaha. Za trenutak su se čvrsto pogledali farmer i kockar, a zatim se vitka silueta legendarnog strelca stopila sa tamom.

★

Fajon Valker se predomislio i odustao od puta na jug. Nešto ga je vuklo da ostane u Šermanu. Bio je ispunjen strahovitom mržnjom prema neznancu koji ga je lišio dva prijatelja i onako nonšalantno pustio da beži! Nije ličilo na njega da beži podvijenog repa. Pogotovu što je protiv sebe imao opasnog mladog protivnika. Još nije mogao da dokuči ko se krije iza tog izazivača. Pretpostavljao je da se radi o onom momku o kome je razmišljao još od Denisona. Kod sebe je imao plan kojim je mogao lako da dođe do skrovišta sa Freganovim dolarima. Dadli Holms je svoj spalio, dobro ga zapamtivši. Nije hteo da rizikuje da ga neko slučajno nađe ili mu izvuče, kao što su Valkeru u gužvi izvukli poternice. Sada je Holms sahranjen sa planom. Ostao je jedino on. Ako je Bolt računao da će se domoći para preko njega, grdno se varao! Ako je mislio da će on pobeći glavom bez obzira i poslao ljude za njim, i tu se varao! Fajon Valker će otići sam po novac, ali ne pre

nego što smrsi konce ubici svojih prijatelja! Baš tako!

*

Jutro. Grad kao i svakog dana u zoru, obasjan kosim zracima s istoka, s maglama koje su se vukle iznad krovova, nije pokazivao ništa od onoga što se dešavalo prethodne noći. Ljudi su spavali, srećni što to mogu još uvek. Nije bilo proklete trojke koja im je zagorčavala živote poslednjih dana. Dva su poslana u pakao, a onaj koji ih je tamo poslao kao da je u zemlju propao.

Te večeri, Nikolas Bolt je zavijenog ramena napustio Šerman u pratnji dvojice revolveraša. Bio je natmuren, bled i zatrašujuće miran. Stranac s očima od leda, kockao se u „Podvezici“ i dobijao. Zamenik šerifa Henk Vorden protekao se i otvorio širom vrata svoje kancelarije, da uzme čistog vazduha. Bio je neobrijan, zapušten kao poslednja skitnica. Protrljao je zvezdu na košulji i iscerio se pri pomisli da će kroz koji dan biti pravi šerif, a da će uz to, dobiti i posebnu platu od velikog Bolta. Pošto je pesnicama malo protrljao oči, krenuo je prema hotelu, nadajući se da je Bolt već stigao. Međutim, dobio je obaveštenje da rančer nije dolazio od sinoć. Kada je hteo da krene dalje u obilazak, opazio je stranca na divnom šarenom ždrepcu. Kuda li je odlazio tako rano, kada je koliko sinoć bio za kockarskim stolom? I, ko je uopšte on? Da nije Boltovo neraspoloženje poteklo sa te strane? Zašto mu rančer nije sve potanko ispričao, nego mu je samo davao oskudno obaveštenje i obećanje da trenutak dolazi. Henk Vorden postaće uskoro šerif i sa Boltom će vladati gradom i okolinom! Bah! Kad bi to uskoro bilo još danas, ili najdalje sutra: Onda bi mogao da okrene leđa Riti

Alison i da potraži za sebe neku bolju vešticu iz „Podvezice“... Kockar je sjahao pred hotelom i privezao šarca za gredu. Stupio je na prvi stepenik i tu ga je sačekao ispruženi prst mamurnog šerifovog pomoćnika. – Stranci u Šermanu prvo dođu kod šerifa da se jave – važno je napomenuo Vorden, ispršivši se sa zvezdom. – Čuo sam da je šerif ubijen – rekao je hladno Dok, ne pokazujući da ga je Vordenovo upozorenje uzбудilo. – Ali, ja sam živ! – kucnu se Vorden po znački. – Živ! – ponovio je vičući. Holidej sleže ramenima. – Otkada se to boce viskija nazivaju šerifima? – upita. Henk Vorden se zabezeknu. Holidej je prošao pored njega, a on još nije umeo da shvati značaj poslednjih reči. A kada mu je to doprlo do mozga, opsovao je i izvukao kolt. Uleteo je u predvorje hotela kao sumanut. Međutim, tamo nije bilo nikoga! – Izgubio si nešto, zameniče? – protrese ga glas iza leđa. Okrenuo se hitro, ali ga strančeva šaka kao sečivo pogodi po ruci i ruka mu utrnu do ramena. Kolt iskliznu na tepih, a Vorden jeknu od bola. – Uhapšen si! Uhapšen si, napao si zakon! – derao se. Holidej koraknu jedan korak, a Vorden uzmače dva. – Zakon treba da je u kancelariji a ne za šankom – podrugnu mu se kockar. – Kako bi bilo da te odvedem u zatvor? Jesi li bio nekada u njemu? Iza rešetaka, ne ispred?

Henk Vorden počeo nešto da mrmlja, povlačeći se natraške prema izlazu. Malo se spotakao, bacio čežnjiv pogled prema svome revolveru, a zatim odskakutao preko ulice. Holidej se uputi prema recepciji. Čelavi službenik je taman provirivao da vidi odakle dolazi buka, kada se kockar stvorio pred njim. Čovek se uplašeno povuče. – Koja je Boltova soba? – upita Dok. – Broj 2. ali... – Nije tamo? – Nije. – A ključ? – Čelavko odiže ramena i zauze zvaničan

stav. – To se vas ne tiče, mister! Ključ se predaje samo lično mister Boltu. – Koliko vam plaća što mu čuvate ugled? – upita kockar. – Ne razumem... Mister Bolt plaća sobu, a ne mene. – Znači da ga volite? – Mister, ne znam na šta ciljate... Jeste li spremni da mi učinite jednu uslugu za... recimo dvadeset dolara? – Čelavko se prenu, kao da ga je nešto ubolo u srce. Osvrnulo se oko sebe, proveravajući da li su sami. – Šta treba da uradim? – upita. – Da mi otključate Boltovu sobu, pustite me unutra i ponovo je zaključate. I da čutite, naravno... – Šta? Hoćete da ga ubijete? – Da hoću, zar bih vam to najavio? – Ali, opasno je, mister! Ako on sazna da sam ja u to umešan, slomiće mi kosti. – Neće saznati. Niko mu neće reći.

Čovek se nećkao. Pekao se između dve vatre, između dvadeset dolara i straha od rančera. Holidej mu pomože da se odluči. – Dodaću još deset – reče. – Onda, hajdemo! – Malo zatim, pošto se za njim ključ okrenuo u bravi, Holidej zauze mesto iza vrata. Soba za rančera bila je posebno nameštena, imala je pisaći sto, široku postelju ispod prozirne mreže, paravan za kupanje i sto sa malom policom pri dnu, gde su se nalazile boce sa pićem. Holidej je čekao strpljivo. Druga cigareta bila mu je na izmaku kada je čuo glasove u hodniku. Poznao je rančеров glas. Razmeštao je, po običaju, svoje čuvare oko sobe. Onda je uvukao ključ i polako ušao. Nije odmah video nezvanog posetioca. Zatvorio je za sobom vrata, okrenut njemu leđima. Tako je došao do stola i seo, a onda je omirisao vazduh. Osetio je mirišljavi duvanski dim za koji je znao da ne potiče od njegove cigare. Onda ga je ugledao. Posegao je za rukom prema fioci, ali je zgrčio lice od bola u ramenu. Na ranu je sasvim zaboravio. – Ruke na sto, rančeru – predloži kockar, ne

pokazujući nameru da ustane sa svoje fotele. Ali, desni bok bio mu je izložen rančevom pogledu, i drška, ukrašena slonovačom, pakleno je opominjala. – Vi... kako ste ušli? – procedi rančer. – Moji momci... – Ne podižite glas – dobaci Holidej. – Ako neko pipne bravu ne garantujem za vašu kožu. – Šta hoćete? – Rekao sam vam da ću doći. Vi znate zašto. – Vi ste poludeli! Ovaj grad biće uskoro moj, Holideje! Vi u njemu nemate šta da tražite. Bolje da se na vreme povučete! – Ja odlazim samo kada ja to hoću, rančeru – odgovorio je nehajno Džordžijanac. – Očekujem da platite odštetu Badu Lerdu... – Vi ne znate šta govorite! Mislite da će vas sreća pratiti uvek, Holideje? I ja umem da spremim iznenađenja. – Ako mislite da pošaljete dvojicu, kao one u Vako... – Vi... vi znate? – Ja znam mnogo toga, mister... Ali, prvo da raščistimo sa farmerom. Odšteta plus četiri do pet momaka da mu pomognu. – Moji ljudi su stočari a ne crvljivi farmeri! – pobuni se Bolt. – Pošaljite ih još danas, ali, nenaoružane. I dve hiljade dolara na ruke Badu Lerdu. – Nikada! – Kockar ustade. Lice mu se izmeni, koža kao da je postala bleđa, zategnutija na jagodicama, oči mu blesnuše kao suncem okupana glečerska jezera... Bio je to pogled koji je jasno podvukao svaku izgovorenu reč. Nikolas Bolt se strese. Nikada u svom životu nije ustuknuo ni pred čijim pogledom. Ali, ovaj ga je smrvio. Bio je proketo ubistven i jasan. – Dakle? – upitao je Holidej. Rančer se namršti i stresao glavom kao da se budi iz polusna. – Mogu svašta da obećam, ali, ne moram da ispunim! – Pokušajte da na to ne računate, mister Bolte. – I, kockar se okrete. Otvorio je vrata pre nego što je Bolt mogao bilo šta da preduzme. Dok se dvoumio da li da posegne za fiokom ili da vikne čuvarima da zaustave Holideja, ovaj je prošao hodnikom na opšte zapre-

pašćenje rančevih momaka. Jedan od čuvara se bojažljivo pojavio na vratima. Zatekao je prebledelog Bolta. – Gazda, ovaj tip, da li je... – Budale! – hrapavo se odazva rančer, kome se tek sada povratio glas. – Zašto ga niste zaustavili? – Mislili smo... – Idiote! Ne plaćam vas da mislite, nego da pucate! – Pa, šta ćemo sada? – Obesite se! – režao je rančer, gađajući čoveka teškom mastionicom sa stola. Za to vreme, kockar je sišao na ulicu i počeo da odvezuje Miga. Šarac ga je lako lupnuo po ramenu. Holidej baci pogled prema prozorima, ali, nijedan se ne otvori. Bolt je mogao da naredi svojim ljudima da pucaju kroz zavesu na njega. Međutim, očigledno nije želeo da se upušta u nesigurnu igru. On je želeo da podjarmi ovaj grd, a želeo je da to učini što je moguće više u okvirima zakona. – Ostani tako huljo... i ne pokušavaj ništa! – zateče ga promukli glas iza leđa. Kockar posluša. – Podigni ruke! – Učinio je i to. Pod nečijim čizmama zaškrupala je prašina nagomilana od silnih jahača koji su pred hotelom skidali svoja umorna, prašnjava tela. – Tražio si nas, čujem – nastavio je glas. – Ubio si mi oba prijatelja, ali, sada si ti na redu! – Mora da je greška... – počeo kockar. – Nije greška! Poznajem takve, govorom zamazuju oči, a onda povuku kolt. Taj trik kod mene neće upaliti! – Kockar je slegnuo ramenima. – Okreni se! – zapovedi glas. – Hoću prvo da te vidim pre nego što te ubijem! – Holidej se, podignutih ruku polako okrete. Pred njim se nalazio Fajon Valker, poslednji od tri putnika iz kočije za Grinvil. Bio je neobrijan, neispavan, smrknut, ali su mu oči gorele mržnjom i pakošću. Ipak, na licu mu se ispisivalo iznenađenje kada se kockar okrenuo. Očigledno, bila je to greška, ali, sa njegove strane. Pobrkao je! – Pa, ti nisi onaj... – počeo Valker.

– Ja sam taj koga tražiš – odjeknu preko ulice. Valkerovo lice se iskrivi. Kockar ugleda na ulici momka u dugom, sivom ogrtaču. Ivice sprema bile su mu spojene i skrivale su mu obe ruke. Nije se znalo drži li skriven kol ili će povući kada za to dođe vreme. – Ko si ti? – upita Valke, ali, polukrenut. Osećao je Adamsovu senku na ulici, pogadao je otprilike njegov položaj. – Seti se... Kočija, Denison... Freganova „lova“, Valkere!

– Znao sam da si živ! – prevali ovaj preko jezika, još uvek držeći otkočen revolver. – Imam dva zareza – nastavio je Adams. – Treći je za tebe! – Možeš da crkneš zajedno s njima, pseto! – dobaci Valke. – Videćemo! Sada ne možeš da potegneš iz šešira! – Stisnuvši usne, razbojnik kleče na koleno i opali preko ramena. Učinio je to brzo, vešto, ali neprecizno. Kejzi Adams rastvori svoj plašt. Plamen je suknuo samo jednom, ali dovoljno za revolveraša iz Rok Ramosa. Neumoljiv, plameni jezik iz Adamsovog kolta prekratio je prljavi put Fajona Valkera. Ostao je da leži s glavom zarivenom u prašini. Adams vrati revolver natrag. Istog trenutka, Holidej poteže kao munja. Bilo je to najbrže potezanje, nadmašio je i Vinigeta Smita i njega samog! Ništa nije mogao da učini protiv toga, mada je shvatio zbog čega bi čovek, koji ga je nedavno previo i lečio, hteo sada da ga ustrelji? Ali, cev Holidejevog „linkolna“ sevnula je preko Adamsa ka prozorima „Podvezice“. Oglasila su se dva puta. I dva Boltova najamnika, smeštena na izbočini krova, strmoglavila su se na ulicu. Pre njih, o tlo su se razbijale njihove puške... – Da li su to vaši dužnici ili moji, Dok? – upita Adams. – Nisam imao vremena da pitam – odgovori kockar. Mladić se naže nad Valkerom. Pretresao ga je ispod košulje, za pojasom je pronašao papir s ucrtanim putem do novca. Glavno

mesto bilo je Kejova Kemp. Odatle je crta vijugala preko naznačenih bregova i šumara do velikog kamena, u njemu je bila nevesto ucrtana torba sa slovom „F“. – To je taj novac – promrmlja Adams. – Vaš? – Fregonov! Uopšte me ne interesuje. – Treba mu onda javiti. – Što se mene tiče, može i on s novcem da ide do đavola! Ostajete li dugo u Šermanu, Dok? – Još malo. – I ja. Možda ćemo se sresti, a možda i ne. Što se tiče ujaka Vinija, sada može da počiva u miru...

Kockar ga nije razumeo sasvim dobro. Mladić se lagano udaljavao praveći džepnim nožićem treći zarez na svom koltu. Fajon Valke je čekao da ga neko pokupi sa ulice. Posmatrači su obavestili Henka Vordena i pogrebnika. A onda su napravili širok prolaz Kejziju Adamsu. Revolveraška slava mladog čoveka grozničavo je protresla obezglavljeni grad. Jer, od smrti Džonija Barča, u Šermanu se samo pucalo...

*

Adams je zatekao kovača Bilinga za nakovnjem. Čovek mu je pokazao prema konjušnici. – Bo Bajron vas čeka – reče. – Spava? Ne, budan je. I trezan. – On ostavi čekić obrisa šake o kožnu kecelju i pođe ispred mladića prema boksovima. Sve je mirisalo na seno i balegu. Zatekli su Bajrona kako tupo zuri pred sebe, gologlav, mokr, nakljukan vrućom i gorkom kafom, ali zaista istrežnjen. Adams primeti da starac ima ruke vezane za leđima, a u ustima priličnu gomilu krpe. – A šta je ovo? – upita. Kovač sleže ramenima. – Morao sam... Drao se kao žigosano tele i hteo je oči da mi iskopa. – On mu iščupa krpu iz usta i jednim potezom razveza čvor. Kada je uzео malo vazduha, Bajron se ustremi prema

kovaču, ali, ovaj je na vreme zaglavio vrata. Kada je video da je njegov „mučitelj“ ispario, šermanski pijanac koji je trezan ličio na iscedeni limun, okrenuo se da saspe otrov sa jezika na mladića. Onda je zanemio i nabrao veđe. Nešto mu je u glavi zazvonilo i opomenulo. Nije znao šta, ali, bilo je tu, unutra, u glavurdi. Načičkan slamom kao jež, Bo Bajron protrlja svoje utrnule zglobove i progunda. – Ja sam stariji čovek i ovo nije za mene! Šta ti želiš od mene, sinko?

– Jedan čovek kada je umirao, pomenuo je tvoje ime – odgovorio je Adams kleknuvši kraj Bajrona. Starac se zagleda u mladića s nerazumevanjem. – Čovek? Koji čovek? – Bio mi je kao otac. Tvoje ime bile su mu poslednje reči i ja sam došao da te potražim... – Mene? Ko bi mene mogao da pominje? Kako se zvao... taj čovek? Kako?

– Vinigejt Smit!

– Vini? – Bajron se upilji u Adamsa. – Zar je Vini mrtav? – Jeste! – Ali, zašto je pominjao tvoje ime? Reci! – On dohvati starca i dobro ga protrese. – Šta ti je, sinko? – zavapi Bajron. – Zar hoćeš da me udaviš? – Adams olabavi šake i starac skliznu kroz njih kao krpena lutka. Najzad je došao do daha i istegao vrat kao da ga vraća na staro mesto. – A ti? Šta si mu ti bio? Prijatelj? Otkuda znam da nisi neki policajac koji njuška za Vinijem? Ali nisi... U stvari, kada te malo bolje pogledam... da ti nisi Adamsov dečko?

– Poznavao si ga? – trže se Kejzi. – Znači, ti si njegov sin? Naravno da sam ga poznavao. Podsećaš na njega. Ista visina, snaga, ali si mi nekako mnogo žustar i prgav... – Starac se nasmeja, uhvativši sebe u nekim sećanjima. – Brajan Adams? Tja! Jahao je kao bog, a ne kao čovek. Pucao je poput vetra. Kažu da nikada nije ubijao, ali, banke su od njega zazirale kao od kuge. Nijedna

nije bila sigurna. A on se pojavljivao tamo gde su ga najmanje očekivali! Ha! – Zatim je ovlažio jezik i pokazao na ulicu. – Od ove slame čovek ožedni... Što ne bismo popili nešto i razgovarali tamo u „Srebrnom konju“? – Ovde te bolje čujem, pričaj... – Šta da pričam? Vini ti je sigurno ispričao više stvari, a možda i po nekoliko puta. Uostalom, ta vremena su prošla. Ja sam još neko vreme jahao sa Vinijem posle Brajanove smrti. Eh, to je bio ljudina. Tugovao je nedeljama za njim! Jednom sam ga video samog, kako plače... – Zašto te je pomenuo? – vratio se Adams na svoje sumnje. – Vidiš, ja sam se na vreme povukao. Bio sam sit lutanja, a i nisam bio neki heroj... Imao sam malo zemlje na Melkolm Hilu, bila je jedna udovica, kao bomba, i tako... Prođe godina, tako... od lakta do šake, poteško. I dade mi da ga čuvam. – Bajron povuče rukom preko lica. – Onda mi žena umre, a ja spiskam imanje i sa nešto para krenem ovamo, u Šerman. Čuh, zlato se može naći u zemlji, ne u reci. Vraga. I ja počnem da pijančim. Otada više ne ličim ni na šta. Jednom je naišao Vinigejt i jedva me je prepoznao. Zurio je i tutnuo mi u šaku pedeset dolara! Popijem i to. Posle Vinija više nikada nisam video.

– A sanduk? – Sanduk? Ah, da... tom prilikom me je zakleo da ga čuvam kao oči u glavi. Rekao mi je da ma gde pošao, sanduk ide sa mnom. I ja tako... Kada dam reč, ne gazim je... Reкао je, da, tako je rekao: „Ovo je za Brajanovog sina...“ – Nisi otvarao da vidiš? – Ne... – ljutnu se Bajron. – Dao sam Viniju reč... Eh! Uostalom, daću ti sanduk pa da se oslobodim tog stražarenja, a? – Gde je? – Odvešću te... Ili, bolje da donesem? Samo da skoknem na jedno mesto... – Kejzi Adams je razumeo, stari je bio žedan i htio je da iskapi jednu čašu.

– U redu, čekaću te na izlazu iz grada. –
Brzo ću ja...

Ali, uzalud je Kejzi Adams čekao. Bo Bajron se nije pojavljivao na ugovorenom mestu.

On se vrati natrag do „Srebrnog konja“. Nije mu bilo do pogleda i došaptavanja sa strane. Pokajao se što nije pošao sa starim u salun. Suvonjavi barmen je ispustio čašu ugledavši stranca u ogrtaču. Ni sam nije znao zbog čega su mu se noge odsekle, ali, tako se osećao. Kao da gubi tlo. Dugi plašt omotao se oko Adamsovih čizama dok je prilazio šanku. Pratilo ga je ćutanje okamenjenih posetilaca, okupljenih oko dva stola za kartanje. Igra je prekinuta, samo se disalo i gledalo.

– Tražim Bajrona – reče Adams. – Je li bio ovde? – Barmen odahnu. – Bo? Da, bio je... Napio se i to dobro. – S kim je sedeo? – Nije sedeo, mister. Stajao je ovde i nali-vao se kao sunder. Onda je otišao. – Na koju stranu? – Čovek sleže ramenima. – Ne znam – reče. – Kako je bio pijan, možda je zaspao na prvom uglu. A možda je i otišao na desetu stranu... – Gde inače živi? Ima li kuću? – Ima neku jazbinu pored bivše pruge, mister. Nećete promašiti, idite samo putem do vetrokaza, a onda skrenite levo. – Adams klimnu glavom i izađe. Brzo je pronašao traženo mesto, ali starca tu nije bilo. Kućica je više ličila na šupu nego na stambeni prostor. Unutra su se nalazili razvaljeni krevet, peć i dve stolice. Vrata nisu bila zaključana. Mladić se ponovo vrati prema glavnoj ulici. Neko mu reče da je video starog da sa nekim odlazi prema brežuljku. Bajrona je poznao po kosi i nesigurnim koracima, onog drugog teško. Adams se uputi na tu stranu. Kuda je mogao da ode bivši lupež, kada je trebalo da se sastane s njim? Da li je pijan zalutao ili ga je neko odveo? Iz misli ga trže topot konja.

Jedan jahač, nedaleko, na liniji horizonta koja je predstavljala prvi od četiri brega Četinarske visoravni, a pripadao južnim delom šermanskom ataru, terao je svoga konja u vratolomnom trku. Peševi kaputa landarali su za njim, a on je nabijao šešir na čelo, suprotstavljajući se vetru koji ga je zanosio u galopu. Adamsu se jahač učinio odnekud poznat, ali, nije mogao da se seti otkuda. Nešto mu je govorilo da pođe na tu stranu. Zašao je u šumarak, odakle je izvirao trag kopita malopredašnjeg jahača. Grane su ga skoro obarale sa sedla. Mahovina je tu već jasnije odavala tragove. Sunce nije moglo da dopre do tla, zadržavalo se u prvim slojevima lišća i dole su vladali polutama i hladovina. – Bo! – zvao je Adams starca. Niko se nije odazvao. On nastavi sve dublje. Tako je stigao do ispruženog tela u podnožju ogromnog stabla sekvoje. Bo Bajron je ležao zgrčenih prstiju. Mrtav! Na njegovim noktima Adams je razaznao ostatke ljudske kose. Bajronova košulja bila je skoro izderana, a na koži, sasušenoj i zboranoj od znoja, sunca i vetra, štrčao je zari-ven nož sa drškom od bizonovog roga! Stotine takvih noževa bilo je širom Zapada... Adams uzdahnu. Usta su mu bila opuštena, oči sklopljene kao za molitvu. Nedaleko od tela, nalazio se sanduk o kome je pričao Bajron. Bio je razvaljen i prazan. Unutra, u uglovima, mladić je zatekao nekoliko malih srebrnjaka i neke hartije, za koje ubica nije pokazivao interesovanje. Iz tih papira pod Adamsovom rukom skliznu neka požutela fotografija. Prepoznao je oca! Bio je onakav kakvog ga je pamtio dok nije zauvek otišao od njega. S očeve leve strane nalazila se majka, kao u senci. Kao da svetlost fotografskog ateljea nije stigla do nje. Bila je nekako uvučena, kao i u životu, iza oca. Sa desne strane Brajana Adamsa bio je Vinigejt Smit. Obojica su imala mundire

zakopčane do grla i svečarski izraz. Bili su tu, pod prstima, kao da ih gleda žive. Većeg zlata ubica nije mogao da mu ostavi. Dobro je učinio što je žurio i na ovo nije obraćao pažnju... Adams je opazio oko Bajronovog tela izgužvanu travu. Starac se sigurno branio goloruk. Adamsova jabučica zaigra u grču bola. Jednim trzajem oslobodio je starca smrtonosnog sečiva... Pregledao je još malo teren okolo, a onda nabasao na sjajan metalni predmet. Kada se sagnuo i uzeo ga u ruke, zaprepastio se. Otrgnuta, skoncima i parčetom odeće, na njegovom dlanu ležala je značka čuvara zakona! Prebacio je telo Boa Bajrona preko konja i poveo ga u grad. Još jednom je u očima Adamsovog sina blesnula smrt...

*

Ni Bolt nije sedeo skrštenih ruku. Priterao je u tesnac Odbor građana za mir i zakon u Šermanu i nagovorio ih da se sprovedu izbori za novog šerifa. A, članovi odbora bili su uglavnom rančerozi dužnici i prijatelji. Lari Donovan, sudija i prvi čovek posle Džonija Barča, jedini je digao glas protiv odluke da Henk Vorden bude šerif. Ali, ostali su ga nadglasali... Džoe Vogham, trgovac, uleteo je u bulu pri jednoj partiji pokera pa je od Bolta pozajmio novac. Rančer ga nije mnogo jurio da vrati dug, imao ga je u rukama i čekao trenutak da mu zatreba. Tako je Vogham „zaigrao“ čim je Bolt „zasvirao“. Bert Vords, lekar, zatečen je kod ljubavnice. Zatekli su ga Boltovi revolversi koji su ga po gradu tražili da im previje jednog ranjenika. I tom prilikom je Bolt naredio da se čuti, a sada ga je podsetio na to... Ruf Sakson, poštanski činovnik dobio je posebne nagrade da pojedini telegrami i poruke prvo dođu kod rančera, a onda

tamo gde treba. Bili su tu još Dasti Karpenčer, Edi Valentin, Edi Makormik, svi su oni voleli da sa bogatim rančerozi budu prijatelji, a ne ono drugo.

I tako je Šerman, dan kasnije, dobio novog šerifa. Henka Vordena! Ljudi su se u početku smeškali na sve to, smatrajući to prvim dobrim „vicem“ poslednjih meseci. Međutim, Vorden i njegov zaštitnik Bolt nisu to shvatili tako. Rančer je novopečenom šerifu zabranio da nekoliko dana omiriše viski, što je ovome padalo teže od svega, ali, povinovao se naređenju. Zato je, kao žedan pas, skitarao ulicama, zaobilazeći salune i istresajući se na sve koji bi ga zaustavili i nešto pitali. Ako već nije mogao da pije, Vorden je zveckao punim džepovima i prsio se sa značkom. Zvanično proglašen čuvarom zakona i Šermana, Vorden se šepurio kao paun ispred svoje kancelarije. Tada je ugledao jahača od koga mu se smrče i sve presede! Bio je to Holidej! Vorden mu nije zaboravio ono poniženje u predvorju hotela. Sada, kao zvanični šerif, mogao je to mirne duše da mu vrati. Uostalom, nije li mu sam Nikolas Bolt natuknuo da ovog kicoša otpremi na svaki način i to što brže može, ako to bude u stanju njegove moći. Zašto ne bi? On side sa trema i uze neprijateljski stav prema jahaču. Noge je raskrečio, ruku stavio na kolt, a drugu uperio prema kockaru. – Imaš dvanaest sati vremena da se izgubiš iz grada – doviknuo je, svestan da ga mnogi čuju. Pred tolikim svetom, stranac se neće usuditi da mu protivureči. Osim toga, njegova dva pomoćnika, Kvalen i Šaft mirno su se klatili na ogradi i čekali na njegov znak. – Zašto? – upitao je Holidej i umirio šarca pod sobom. – Ne trpimo strance u gradu, eto zašto – obrecnu se šerif. – A onda, oko tebe je uvek gužva, stranče. Mi hoćemo mir u Šermanu... – Mi? Koji mi, burazeru? Bolt i ti? – Zapamti šta sam ti

rekao, dvanaest časova. Posle toga neću imati obzira.

– Lep govor – zaključi Dok. – Mora da si trezan, šerife, kada si postao tako pametan. – Pazi kako govoriš sa mnom! Ja sam sada ovde zakon... – Čuo sam. – Zatvoriću te, da znaš? Samo još jednu reč da kažeš... – Gle? Nisam znao da bi mrtvaci mogli nekoga da zatvore?

Henk Vorden pogleda prema svojim pomoćnicima koji su ustali narogušeni. Međutim, kada je dobro promislio, uvideo je da bi on prvi stradao i odustao je od otvorenog obračuna. – Hajde, šerife, skloni se da prođem – natera Holidej ždrepcu na Vordena. Šerif uzmače. U sebi se zakle da će to biti poslednji put. Poslednji!

Holidej je pogledom okrznuo pomoćnike, ruka mu se klatila blizu opasača i izazivala ih. Ali, sve je ostalo na tome. Zato je na njih brzo zaboravio. S druge strane, Kejzi Adams je ujahao u Šerman. Preko sedla bilo mu je prebačeno telo Boa Bajrona. Zastavio se pred stolarskom radionicom, gde su bili izloženi mrtvački sanduci. Činilo se da mesnom pogrebniku u poslednjih nekoliko dana cveta posao. On uslužno prihvati telo Boa Bajrona i namršti se kada vide kome pripada. Pogledao je u bledo, smrknuto mladićevo lice, kao da hoće da kaže: kome je ova matora pijandura mogla da smeta? – Hoću dobar sanduk – dobaci mu Adams – I, onu pravu kočiju sa belim konjima i perjem iznad ušiju... – Pogrebnik se zamisli. – To je preskupo, mister – reče. – Ja govorim šta hoću, a ne šta je skupo – odbrusio je mladić i pružio novčanicu. – Je li ovo dosta? – To... to je dosta, naravno! – zasijaše čoveku oči. – Bo će imati pravu sahranu. Mogu da obezbedim da ga i hor prati. – Ne – odbi Adams i okrete se prema kockaru koji je prolazio. Pozdravili su se sa dodirom oboda šešira. Holidej pomisli u

sebi kako puno mladih ljudi pokušava da se odmetne od običnog života i da koltom prokrči put svojim prohtevima i željama. Takav je bio i Rip Olson, bivši mangupčić iz Sinsinatija. Sličan je bio i Kejzi Adams, s tom razlikom što se „pekao“ u ime nečega, više osim avanture... – Ubijen? – upita Dok, pokazujući na okrvavljenog Bajrona. – Našao sam ga u šumi. Bio je... bio je prijatelj moga oca. – Imaš li kakvih tragova? – Našao sam neke. Mislim da ću doći do onog pravog. – Ima jedan čovek oko koga se stalno vrte nevolje. – Bolt? – Taj mnogi-ma duguje, ali...

Kockara prekide galop nekog jahača. Dolazio je sredinom ulice, kao sablast. Mahao je glavom i pokazivao rukom prema zapadu. – Lerdovo... sve je izgorelo... – ponavljao je nekolicini okupljenih građana i žena. Holidej obođe Miga. Nije imao vremena da se raspituje. Nešto se desilo sa farmerom, sigurno je ponovo napadnut. Nikolas Bolt nije mario za kockareva upozorenja. U gradu je imao svog šerifa, a on je otišao da se razračuna sa farmerom, sprovodeći svoju volju na Četinarskoj visoravni, iza pušaka svojih plaćenika... – Treba li vam društvo? – doviknu Adams za njim, ali, kockar se ne osvrnu. Posle jahanja koje mu se učinilo dugim kao večnost, izbio je na uzvišicu sa koje se najbrže i najlakše dolazilo do Lerdovog poseda. Uskoro je zategao uzde svom ždrepcu tako snažno da se ovaj propeo i praćaknuo prednjim nogama. Farma je gorela... Kockar žestoko potera Miga prema njoj. Očigledno da se sve odigralo nedavno, jer vatra je počela da obuhvata zgrade. Pošto nikoga nije sreo u svojoj bezglavoj trci, on skoči sa konja i zaokruži pogledom ceo taj prizor. Onda prekorači izvaljeno kolje i žicu dovučenu odnekud. Ždrebac uplašeno odskoči od dima i plamena, njišteći.

Tada ga je ugledao...

Bad Lerd, farmer sa Četinarske visoravni, klečao je vezanih ruku i vezan za stub svoga doma. Glava mu je bila klonula na prsa. Nije bio vezan lašom ili konopcima. Obmotali su ga bodljivakom žicom! Ogradom kojom se nesrećni čovek branio od Boltovih krda i revolveraša. Mali, oštri šiljci nestajali su Lerdovom mesu. Stavili su mu žicu preko usta tako da mu je zasekla usne duboko i izbacila napolje zube u užasan, smrtnički osmeh... Holidej izvuče kolt i sruči ceo doboš u žice. Popucale su, farmer je skliznuo niz stub, ali, pomoći više nije bilo.... Nedostajala je Džoslin! Kockar ulete u kuću, kroz dim, ali je ne pronade. Nije bila ni u dvorištu, ni u ambaru. Ili su je odveli, ili je uspela da pobjegne. Međutim, ona nije bila žena koja bi svog čoveka ostavila samog... Holidej izvuče iz šupe lopatu i krenu da kopa raku. Radio je to mahnitito, kao da je u tim zamasma udarao po sopstvenom besu...

U sumrak vratio se u Šerman nešto smireniji, ali nikako mirniji. Samo je svojom čeličnom voljom nadvladao želju da potraži vinovnika svega ovoga, pošto nije mogao da mu baci u lice nijedan dobar dokaz. Pred šerifovom kancelarijom ugledao je veliku grupu ljudi. Neki su vikali, neki gundali, neki su jednostavno ćutali i slušali. Na njega nisu obratili pažnju. Dok je sa strane prepoznao neke Boltove ljude. Mora da se u centru pažnje nalazio i njihov gazda. A i glas Henka Vordena nadjačavao je sve ostale. Holidej rastvori svoj kaput i drške mu se opasno ponudiše nadohvat. – Tišina! – urlao je Vorden. – Mister Bolt se upravo vratio odande i on će vam sve razjasniti... – Rančer je raširio ruke, dajući svom licu žalostan izraz. Ali u sutonu, mnogi to nisu videli. – Tako je kao što rekoh šerifu – okretao se oko sebe. – Primetili smo

vatru i čuli neke udaljene pucnje. Kada smo stigli na farmu, Lerd je već bio mrtav, a njegova kuća u plamenu... – A žena? – ubaci neko. – Šta je s njom? – Pretražili smo sve, ali je nismo našli... – Ko bi mogao da ubije Lerda? – pitali su se ljudi ne shvatajući. Ako je i imao neprijatelja, onda je to bio Bolt. A šerif tvrdi da je u to vreme bio sa Boltom. – Žena nije mogla tako jednostavno da nestane! – oglasi se sudija Lerd Donovan. – Zašto niste dobro pretražili, Bolte? – Zakon će preuzeti istragu ujutru – svečano obeća Vorden dižući obe ruke uvis. – Čim otkrijemo tragove, organizovaćemo poteru za ubicom. Ne može nam umaći! – Tako je – nadnese se nad svima kockarev glas – ne mogu pobeći kada su ovde najsigurniji!

Ljudi se okrenuše i po navici, napraviše prolaz jahaču. Ali, Holidej ostade na svom mestu. Imao je na oku i Bolta i šerifa, kao i ostale u gomili. – Što se ti mešaš? – zareža Vorden prseći se pred Boltom. – Imaš još osam časova do odlaska. Nemoj da te noćas zateknem u Šermanu, strpaću te u buvaru kao psa! – Možda on nešto zna – reče potmulo rančer. – Gde su to ubice najsigurnije? Na koga je to mislio? Ima li dokaza?

– I suviše reči za jedno pitanje – dobaci Holidej. – Ali, razumemo se odlično. Ubice su ovde, možda ih i vidim? – Rekao sam da se ne mešaš – ponovo se javi Vorden. – Možda si ti taj koji je zapalio farmu i ubio Lerda? A? Gde si bio poslednjih dva sata? Bolt se smeškao, tapšući šerifa po ramenima. – Bravo Henk! Tako se to radi, ljudi! Tako ja zamišljam zakon u Šermanu. A sada, pošto sam sve rekao, ostavljam Vordenu da uzme stvari u svoje ruke...

– Nikuda ti nećeš, rančeru – preseče ga kockar. Bolt se naježi. Taj glas nije obećavao ništa dobro, uprkos ljudima koji su ga okruživali i štitili. – Kako se usuđuješ... – počeo Vorden. – Tebe ne vidim, ispičuturo

– ohladi ga kockar, ne mareći za uperen kolt u šerifovim rukama. – Ili možda imaš tri čiste da pucaš u mene?

– Imam – izjavi Vorden skoro veselo – a videćeš da se ne šalim! – Njemu to nije izgledalo teško – oglasi se novi jahač. Veče se ispuni napregnutošću. Sve je više bilo prostora oko Vordena, Bolta, njegovih momaka s jedne i Holideja i tek prispelog Adamsa s druge strane. Ljudi su uzmakli, predosećajući da tu nemaju više šta da traže, osim da budu posmatrači. Jedino je sudija Donovan ostao negde između dve strane. – Tebe nisam ništa pitao – obrecnu se šerif na Adamsa. Mladić malo okrete glavu prema građanima. – Našao sam Bo Bajrona u šumi, ubijenog – rekao je stegnutog grla. – Šta nas briga za tu skitnicu? – izbrblja Vorden. – Ti si šerif – zapuši mu usta mladić. – Zar nećeš da pogledaš okolo, tamo gde je ubijen? – Sutra – sleže ramenima ovaj. Adams podiže ruke uvis. – Ovo sam našao u njemu, zabodeno u grudi, ovaj nož! – Pa šta? – dreknuo je nestrpljivo Vorden. – Takvih noževa sa drškom od roga ima na hiljade... – Zar se videla drška? – ledenim glasom prekri Adams celu ulicu. I zaista, drška je bila pokrivena celom šakom, a on ju je tek tada otkrio. – Otkuda znaš kakav je nož, šerife? – Zaista otkuda? – postavi isto pitanje i sudija. – Dosta! – zareža ovaj osećajući još uvek kraj sebe rančera. To je bila odlična podrška. – Za druge noževe i ne znam, osim za takve! – Ljudi, pa oni bi još i šerifa otpužili za ubistvo! – nasmejao se Bolt. – I ovo sam našao kraj leđa – preduhitri Adams mrmljanje gomile, izdignuvši metalnu zvezdu uvis. Otrgnuta je u gušanju s ubicom. Da nije tvoja, šerife?

Vorden zaboravi na svoj revolver i pipnu značku na košulji. – Moja je ovde – iskezi se pobedonosno.

– Zaista? Ali sa druge strane ove značke su tvoji inicijali H. V.

– Lažeš, pseto – histerično se nasmeja ovaj. – Ja sam nosio zvezdu koja je imala inicijale pokojnog šerifa, Dž. B.

Kejzi Adams okrete značku u ruci. – Imaš pravo – reče – baš takvi su inicijali na ovoj... – Tišina koja je pri tom nastala delovala je kao grom. Shvativši najzad da se glupo odao, i gubeći živce, Henk Vorden opali na Adamsa! Međutim, zrna kao da je prošlo kroz jahača. Vorden nije verovao svojim očima! Kockareva ruka se pomeri, ali ga zaustavi Adamsov glas. – On je moj... – Vorden ponovo podiže ruku, ali s druge strane oglasi se kolt samo jednom. Oružje izlete iz Vordenove šake kao ptica. – Ubico! – dopirale su do Vordena mladićeve reči. – Ubio si starog Boa i opljačkao novac koji ne pripada tebi! Gde si ga sakrio? Govori!

Henk Vorden kao da se odjednom smanjio. – Ja... nisam stigao... sve je kod mene... – Gde? – U podu kancelarije... ja...

– O čemu to brbljaš, Henk? – nakostreši se Bolt. – Zar si omutavio? – Ali, šerif nije bio toliko naivan. Mislio je da će ovim snishodljivim ponašanjem zavarati Adamsa. Zato se približio rančeru koliko je mogao, a onda je naglo izvukao iz njegovog opasača kolt. – Evo ti! – zaurloao je prema Adam-su. Pucali su istovremeno. Ali, pao je samo jedan. Henk Vorden!

Nije dugo šerifovao, platio je životom svoju gramzivost. Kugla Kejzija Adamsa pogodila ga je iznad same značke i bacila u prašinu pod kopita Boltovog konja.

– Ljudi! – zaurloao je rančer. – Pa, ubiše nam šerifa!

– Nije on njihov šerif, rančeru, nego tvoj – dobacio je Holidej.

– Ti...

– Ako želiš, možeš da mu se pridружиš odmah sada?

– Platićeš mi to jednoga dana...
– Taj dan je došao – lomio ga je kockarev glas. – Ti si ubio Bada Lerda!

– Ha! Možda možeš i da dokažeš, prokleti kockaru?

– Mogu! Njegova žena je sve videla. Ja sam je doveo...

– Budalo! – smejao se Bolt. – Kako možeš da je dovedeš kada smo je mi...

– Šta ste vi? – Rančer opsova. Izleteo je kao najgluplji balavac, ali, bio je izgubio strpljenje. Što je Holidej bio mirmiji i hladniji njega je sve više spopadao bes. – Šta si hteo da kažeš, Bolte? – umeša se sudija sa strane. – Hteo sam da kažem da smo mi sve pretražili i nismo je našli!

– Ubio si i Lerdivog sina – nastavi kockar. – Poslao si momke čak u Vako da ga spreče da dođe. – Lažeš! – Oni ne lažu – dočeka ga Holidej. – Doveo sam ih kao svedoke. – Ne poznajem ih! – Ne možeš sada da ne poznaješ nikoga, rančeru... – Mogu! – zurlao je ovaj. Pokazao je rukom oko sebe. – Ja sam godinama gradio svoje carstvo na Četinarskoj visoravni. Još je moj otac krvlju natopio tu zemlju. Neće mi dva pajtaša sa strane sve to oduzeti! Vi ste stranci i nemate šta da tražite u Šermanu!

– Ako pominješ krv, ne zaboravi onu koju si ti prolio. – Sudijo – okrete se Bolt prema Donovanu. – Čujete li ih?

→ Čujem!

– Vi predstavljate zakon ove države. Izbacite ih!

– Ne mogu ako imaju dokaze o kojima govore...

– Nemaju oni ništa!

– To ćemo videti...

Bolt se okrete. – Neka sada presudi ko je zakon u Šermanu! Na njih! – I poseže rukom prema sedefastoj dršci. Sudija Donovan podiže ruke, spreman da se postavi između njih i smiri situaciju, ali se iznad nje-

ga već ukrstiše narandžasti mačevi i prosto ga baciše na zemlju! Oba „linkolna“ čoveka iz Džordžije posejala su pustoš među Boltovim momcima. Levo od njega, Kejzi Adams je iz svoga plašta slao u meso prave otrove. Sevalo je kao pred kišu, činilo se da nebo gori. Barutni dim se sa jahača spustio na tlo, gde su se valjali ranjeni i smirivali mrtvi. Kockar napusti sedlo svoga šarca, prazneći kolt ispod njegovog trbuha. Adams ostade uspravan, više nije ni pucao. Nije imao ni potrebe, oko njih je vladala stravična tišina. Nikolas Bolt je ostao u sedlu, nešto oborene glave i opuštene ruke. Nije davao znake otpora. Njegovi ljudi su okolo ležali nesposobni da mu se pridruže. Ječali su i puzali po prašini. Holidej napuni novim mecima svoje koltove. Rančer kolonima potera konja u krug. Hteo je da ode tamo odakle je i došao, na Četinarsku visoravan. Veliki Bolt se uputio prema carstvu. – Puštate ga? – upita Adams. – Neće daleko – odgovorio je Dok. – Ima najmanje četiri zrna u telu. – Kako znate? – Moja su! – I zaista, rančer nije odmakao daleko. Njegov konj je zastao na sredini ulice i podigao glavu kao da oseća smrt. Bolt se zanese na jednu stranu, a onda se sunovrati u prašinu. Ostao je nepomičan.

– Gospode! – ote se sudiji Donovanu, koji tek tada podiže iz prašine svoje pozamašno telo. – Pravi pokolj! – Ali, odmah je uvideo da oko njega nisu leševi već preživeli ali onesvešćeni momci. Od njih, samo je gazda bio na početku novog puta. Puta u pakao!

Holidej se pope u sedlo i okrete Miga prema zapadu. – Ja volim brda, momče – dobacio je Adamsu, koji je neodlučno držao uzde u svojim šakama. – Onda zbogom, doktore! – I okrenu se.

*

Bila je poodmakla noć kada je jedna prilika dopuzala do sveže napravljenog groba. Bila je to žena, sva u ritama, okrvavljena, izgrebana i premlaćena. Ipak je smogla snage da se dovuče do farme. Zatekla je samo grob.

Džoslin Lerd, koju su Boltovi ljudi okrutno izmrcvarili i ostavili u šipražju, umirala je nad humkom.

Tako su umrli Lerdovi.

Desetak milja zapadno od zgarišta farme, čovek iz Džordžije je ponovo bio usamljen i uklet.

Tako je živio Holidej...

KRAJ

POTRAŽITE
KOD VAŠEG PRODAVCA NOVINA

LJUBAVNE ROMANE MARKETPRINTA

Svakog utorka

Svakog ponedjeljka jedno od ovih izdanja

**Vanredni
ljubavni vikend
roman**

senke

Svakog 10. u mesecu

EVA
Ljubavni Roman